

IN HINANG SIN MANGA KIYAWAKILAN KIYAWAKILAN

Pahāti

In nagsulat sin bük ini iban sin bük pagngānan *Lukas* amuna hi Lukas. In maksud sin sulat ini mamayta' pasal sin hinang sin manga tau kiyawakilan hi Īsa magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pa manga tau. Hibayta' dī ha sulat ini in panagnaan sin pagpatulun sin Almasi sin Rū sin Tuhan, pa manga tau tantu tuud agad kaniya. Sarta' dayn dī na timagna' in kaawn sin manga tau pagtawagun Almasihin, hāti niya agad ha Almasi. Hiyūp mayan sila sin Rū sin Tuhan, timagna' na sila nagpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal hi Īsa pa manga tau ha Awrusalam (Baytal Makdis), ha Yahudiya, ha Samariya iban pa katān hula' ha katilingkal dunya. Lāgi' in pag'agad ha Almasi wala' timub-tub ha manga Yahudi sadja, sagawa' sampay da isab pa manga kaibanan bangsa ha katilingkal dunya.

Sabbutun hi Lukas in Sulat niya Nakauna

¹ Alamat ini sulat naug dayn kan Lukas mari kan Tiyupilas.* Kaingatan mu ha tagna' sulat ku kaymu biyayta' ku in manga pakaradjaan nahinang hi Īsa iban sin manga hindu' niya dayn ha waktu tiyagnaan niya in hinang niya ² sampay pa waktu amu in kaangkat kaniya pa taas langit. Ha wala' pa siya naangkat pa taas langit, awn daakan binīn

* 1:1 1:1 Ha pikilan sin tau kaibanan in sabab hangkan in ngān hi Tiyupilas siyabbut dī ha bük ini iban ha bük Lukas, sabab siya in nagbalandja' kan Lukas supaya lumatag pa kahulaan in Bayta' Marayaw siyulat hi Lukas.

hi Īsa ha manga tau napī' niya wakil niya. In daakan ini naug dayn ha kawasa sin Rū sin Tuhan.

Naangkat hi Īsa pa Taas Langit

³ In hi Īsa nakamataud nagpanyata' ha manga kiyawakilan niya ha supaya sila magparachaya tuud sin in siya buhi'. In lugay sin waktu pagpanyata' niya kanila naabut sampay pa ka'patan adlaw dayn ha kamatay kaniya. Ha manga waktu sin pagpanyata' niya yan, nagbichara hi Īsa iban sin manga kiyawakilan niya pasal sin pamarinta sin Tuhan. ⁴ Ha hambuuk waktu, ha sa'bu hi Īsa duun ha manga kiyawakilan niya, biyaytaan niya sin subay sila di' mīg dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis), iban laung niya kanila, “Tagari niyu in kiyajanji' sin Ama' ku kaniyu. ⁵ In hi Yahiya, tubig in piyangligu' niya ha manga tau, sagawa' bukun na malugay in kamu yan hūpun na sin Rū sin Tuhan.”

⁶ Manjari awn hambuuk waktu duun hi Īsa nagtitipun iban sin manga mulid niya. Sakali iyasubu siya sin manga mulid niya, laung nila, “Panghu', hirihil mu na ka bihaun in kawasa ha bangsa ta Israil mamarinta magbīng?”

⁷ Laung hi Īsa kanila, “Ama' ku in magbaya' magganta' bang biya' diin in lugay iban unu in waktu maawn in piyangasubu niyu yan. Bukun wajib hipaingat kaniyu bang ku'nu tuud maawn in pasal yan. ⁸ Sagawa' bang kamu hūpun na sin Rū sin Tuhan, dayn ha tulung-tabang niya, awn na kawasa niyu. Kamu in mamayta' sin katān kahālan pasal ku pa manga tau ha dāira Awrusalam (Baytal Makdis), ha katilingkal sin hula' Yahudiya iban Samariya sampay pa upat pidju ālam sin dunya.”

⁹ Pag'ubus na mayan hi Īsa namichara, magtūy siya naangkat pa taas langit. Duun in manga kiyawakilan niya nag'aatud kaniya sampay siya kiyalibunan na sin gabun.

¹⁰ Na, masi sila naghahangad pa taas langit dayn ha waktu kaangkat kan Īsa pa taas langit. Sakali saruun-duun awn duwa tau nagtatamung puti' in timindug ha daig nila. ¹¹ Amu agi kanila, “In kamu manga tau Jalil, mayta' kamu yan timitindug himahangad pa taas langit? In hi Īsa amu in naangkat pa taas langit hayn-duun nabutas dayn kaniyu, ha susūngun magbalik na mari kaniyu. In kaagi sin pagbalik niya mari biya' da isab sin kaangkat kaniya pa taas langit.”

Hi Mattiyas in Napī' Gumanti' kan Judas

¹² Manjari nagbalik na in manga kiyawakilan hi Īsa pa Awrusalam (Baytal Makdis) dayn ha Būd Jaytun. In layu' sin Būd Jaytun pa Awrusalam (Baytal Makdis) awn manga hambuuk batu. ¹³ Pagdatung nila pa Awrusalam (Baytal Makdis), gimaban sila pa taas bāy, ampa sila simūd pa bilik diridtuang nila. In sila ini amuna hinda Pitrus, hi Yahiya, hi Ya'kub, hi Andariyas, hi Pilip iban hi Tumas, hi Bartulumi iban hi Matiyu, hi Ya'kub, amu in anak hi Alpa, hi Simun amu in bantug simulang ha pamarinta sin hula' Rūm, iban hi Judas amu in anak hi Ya'kub. ¹⁴ In sila ini katān daran nagtitipun mangarap pa Tuhan iban sin manga kababaihan iban da isab hi Mariyam, ina' hi Īsa iban sin manga taymanghud usug hi Īsa.

¹⁵ Pag'ubus yadtu hambuuk adlaw nagpūn in manga tau nagpaparachaya kan Īsa. In taud nila awn manga hanggatus kawhaan. Sakali timindug hi Pitrus namichara. ¹⁶ Laung niya, “Manga katawtaymanghuran ku, di' manjari bang di' maagad in kiyasulat ha lawm Kitab pasal sin bayta' sin Rū sin Tuhan pasal hi Judas amu in nagmalim ha manga tau nanaggaw kan Īsa. In bayta' yan gimuwa' dayn ha simud hi Daud. ¹⁷ In hi Judas bakas hambuuk iban

namu'. Hangka-agaran kami iban siya sabab in siya napi' isab lumamud ha hinang kiyasuku' kāmū'."

¹⁸ (In sīn bakas piyanangdan kan Judas sin hinang niya mangī', amuna in sīn piyamī lupa'. (Duun ha lupa' yan naggantung hi Judas sin baran niya.) Duun siya nahulug sarta' nabustak in tiyan niya iban gimuwa' in lungun-lungun niya. ¹⁹ Na, kiyaingatan sin manga tau katān naghuhula' ha Awrusalam (Baytal Makdis) in pasal yan. Hangkan ngiyānan nila in lupa' yan, Akildama. In hāti niya bang ha bahasa nila, "Lupa' Binī sin Dugu'.")

²⁰ "Na," laung hi Pitrus, "biya' ha ini in kiyasulat ha lawm Kitab Jabur, amu agi, 'Bang mān mag'igan in manga tau dayn ha paghula' niya iban wayruun na tau maghula' duun!'

Lāgi' kiyasulat da isab ha lawm Kitab, amu agi, 'Bang mān awn tau makaganti' sin hinang niya!'

²¹⁻²² Na, hangkan dayn ha sabab yan subay awn tau gumanti' kan Judas magad kāmū' mamayta' pa manga tau pasal sin nabuhi' hi Panghu' Īsa nagbalik dayn ha kamatay. In tau gumanti' ini subay asal miyamagad ha biya' kāmū', amu in bakas nag'aagad pakain-pakain iban hi Panghu' Īsa tagnaan dayn ha waktu kaligu' hi Yahiya kan Panghu' Īsa sampay pa waktu kaangkat kaniya pa taas langit."

²³ Na, sakali awn duwa tau piyagpīan nila: hi Yusup amu in pagtawagun Barsabbas (iban pagtawagun da isab siya Justus) iban hi Mattiyas.

²⁴ Na, nangayu' duwaa pa Tuhan hinda Pitrus, laung nila, "Ya Panghu', ikaw da in makaingat sin lawm pikilan sin manga mānusiya' katān. Hangkan pangayuun namu' kaymu, baytai kami bang hisiyu ha duwa tau ini in pīun namu' ²⁵ mahinang wakil mu gumanti' kan Judas, amu in yadtu na nanaykud pa hula' kiyasuku' kaniya." ²⁶ Na,

pag'ubus nila nangayu' duwaa, siyulat nila na in ngān sin duwangka-tau ampa nila piyagkuut-kuutan. Na, in ngān nakuut nila, ngān hi Mattiyas. Hangkan hi Mattiyas in nakaganap ha hangpu' tag'isa tau kiyawakilan hi Īsa.

2

Patulunun sin Tuhan in Rū niya

¹ Manjari naabut na in pagjamu pagtawagun Kay'man*, in manga tau nagpaparachaya kan Īsa nagtipun ha ham-buuk lugal. ² Sakali magtūy awn limagunus dayn ha taas langit sali' hangin makusug. Nalatag sin lagunus in lawm bāy piyagtutipunan nila. ³ Sarta' awn kīta' nila simi'nag biya' kāyu iban biya' purma dila' in dagbus niya. Nagkanat in biya' lupa kāyu ini ampa miyutang pa babaw ū sin tau katān natitipun duun. ⁴ Na, magtūy na sila hiyūp sin Rū sin Tuhan sarta' timagna' na sila namichara sin manga bahasa di' nila kaingatan. Nahinang nila in biya' ha yan dayn ha kusug sin kawasa sin Rū sin Tuhan amu in timatabang kanila.

⁵ Na, awn manga Yahudi dayn ha manga kahula'-hulaan in himahanti' duun ha Awrusalam (Baytal Makdis). In sila ini manga tau nagtataat tuud pa Tuhan. ⁶ Pagdungug sin manga tau ini sin suysuy pasal sin lagunus, nagtūy sila limuruk madtu. Mabanus tau in limuruk madtu. Pagdatung nila madtu, kiyublaan tuud sila, sabab in manga tau amu in hiyūp sin Rū sin Tuhan namichara sin bahasa sin pakaniya-pakaniya sin sila amu in limuruk mawn. ⁷ Na, landu' tuud sila nainu-inu iban nahaylan sin diyungug nila. Laung nila, “Ay kaw naa, in manga tau nagbibichara ini, manga tau dayn ha Jalil! ⁸ Na, mayta'

* 2:1 2:1 Maawn in haylaya ini pagpuas ka'patan tag-siyam adlaw dayn ha Haylaya Paglappas Dayn ha Kamatay.

kitaniyu pakaniya-pakaniya nakahāti sin bichara nila? ⁹ In kitaniyu ini katān nakaluruk mari dayn ha dugaing-dugaing hula' biya' na sin hula' Partiya, Midda, Ilam, Misuputami, Yahudiya, Kappaduki, Puntus iban dayn ha Asiya. ¹⁰ In kaibanan kātu'niyu dayn ha hula' Piriji, Pampilya, Misir, dayn ha manga dugaing-dugaing lugal ha hula' Libiya amu in masuuk pa hula' Kirini. In kaibanan kātu'niyu dayn ha dāira Rūm ¹¹ amu in naglalamud in manga Yahudi iban bukun, sagawa' sali'-sali' namamawgbug sin agama Yahudi. Hāti in kaibanan kātu'niyu dayn ha hula' Kiriti iban hula' Arab. Sagawa' minsan kitaniyu dayn ha dugaing-dugaing hula' kiyahātihan natu' in bichara nila pasal sin manga hinang landu' makainu-inu nahinang sin Tuhan, sabab nagbichara sila ha manga bahasa sin kitaniyu pakaniya-pakaniya!” ¹² Na kiyublaan tuud sila iban nahilu in pikilan sin sila amu in limuruk mawn. Nag'asubu-iyasubuhi na sila, laung nila, “Unu baha' in hāti ha yan?”

¹³ Sagawa' in kaibanan nangudju'-ngudju' ha manga tau nagpaparachaya kan Īsa. Laung nila, “In manga tau yan maghihilu!”

In Bichara hi Pitrus ha Manga Tau

¹⁴ Sakali timindug hi Pitrus iban sin manga hangpu' tag'isa kiyawakilan hi Īsa. Namichara matanug hi Pitrus pa manga tau mataud, laung niya, “Manga pagkahi ku Yahudi iban sin manga kamu naghuhula' dī ha Awrusalam (Baytal Makdis), dunguga niyu in bichara ku ini. Pahātihun ta kamu sin pakaradjaan ini. ¹⁵ In manga tau ini bukun hilu biya' sin agi niyu, sabab wayruun tau in maghilu sin iyampa lisag siyam sin mahinaat. ¹⁶ In pakaradjaan ini naawn karna' asal yan kiyabayta' ha lawm Kitab kaagi hi Nabi Juwil, amu agi,

- 17 'Biya' ha ini in Parman sin Tuhan, amu agi,
 Ha katapusan sin masa biya' ha ini in hinangun ku.
 Pahūpun ku in Rū ku pa mānusiya' katān.
 Ha susūngun hipamahalayak sin manga kaanakan niyu
 usug-babai in Parman ku,
 hāti in manga usug bata'-ba'gu makakita' sin manga
 unu-unu wala' piyanyata' pa kaibanan mānusiya',
 iban in manga usug tau maas managainup sin
 kabayaan ku hipaingat kanila.
- 18 Na, mattan tuud, in manga ipun ku sibu' da usug-babai
 patulunan ku sin Rū ku,
 hāti in sila isab hipamahalayak nila in Parman ku.
- 19 Hinangun ku in manga mahal-mahal tanda' sin
 kasabunnalan iban makainu-inu,
 amu in hipanyata' ku ha taas langit iban ha babaw
 dunya.
 Kakitaan niyu in dugu', kāyu, iban asu marakmul.
- 20 Lāgi' manigidlum na in suga
 iban mula na biya' dugu' in bulan.
 Na, pag'ubus yan magbaran na dumatung in Panghu'
 niyu, iban landu' in kalagguan sin waktu yan, (kar-
 na' amu yan in waktu manghukum na in Tuhan ha
 mānusiya').
- 21 Na, ha waktu yan hisiyu-siyu in tumawag mangayu'
 tabang ha Panghu'
 malappas siya, di' kabutangan sin hukuman!
- 22 “Manga pagkahi ku tau Israil,” laung hi Pitrus,
 “dunguga niyu in bichara ku pasal hi Īsa, amu in tau dayn
 ha Nasarit. In siya mattan tuud in kawasa niya dayn ha
 Tuhan, karna' in katān mu'jijat tanda' sin kasabunnalan
 iban katān hinang makainu-inu nahinang niya. In manga
 yan piyahinang sin Tuhan kaniya. Na, kaingatan niyu da
 isab in pasal yan sabab in manga hinang yan kīta' niyu

naawn dī kaniyu. ²³ Asal kiyangatan sin Tuhan in hi Īsa hiungsud pa lawm lima niyu, sabab amu yan in asal maksud kiyaganta' niya kan Īsa. Pag'ubus ampa niyu siya piyapatay piyalansang pa usuk ha manga tau isinarka'.

²⁴ Sagawa' biyuhi' siya nagbalik sin Tuhan, piyuas dayn ha kabinsanaan sin kamatay. Sabab in hi Īsa asal tantu tuud di' lumugay ha lawm kamatay. ²⁵ Karna' kiyabayta' hi Daud ha lawm Kitab Jabur in pamung hi Īsa, amu agi, 'Kaingatan ku in Panghu' yari masuuk kāku' ha unu-unu waktu;

yari siya ha daig ku,
hangkan di' aku masasat.

²⁶ Na, hangkan landu' tuud makuyag in lawm atay ku, iban lunlun kakuyagan in manga lapal-kabtangan ku. Lāgi' minsan mapatay in anggawta'-baran ku, awn da karayawan hiyuhuwat-huwat ku ha susūngun.

²⁷ Sabab kaingatan ku di' mu aku pasāran didtu ha hulaan sin manga patay, iban di' mu pasāran humalu' ha lawm kubul in aku, amu in daraakun mu suchi.

²⁸ Hīnduan mu na aku sin dān pa kabuhi', amu in makarihil kāku' kakuyagan dakula' bang kita makapagkita' na.'

²⁹ "Manga taymanghud ku," laung hi Pitrus, "baytaan ta kamu sin tuman pasal hi Sultan Daud, amu in tau bantug nanubu' kātu'niyu. Miyatay siya iban dī siya kiyubul. Sampay pa bihaun yari dī in kubul niya. ³⁰ In siya hambuuk nabi iban kiyangatan niya in janji' sin Tuhan kaniya. Jimanji' in Tuhan mahugut sin awn hambuuk panubu' hi Daud in palingkurun niya magsultan biya' da isab kan Daud. ³¹ Asal kiyangatan hi Daud bang unu in hinangun sin Tuhan ha susūngun. Hangkan nakapamung siya ha pasal sin kabuhi' magbalik sin Almasi, laung niya,

‘Wala' siya piyasāran didtu ha hulaan sin manga patay,
wala' nahalu' in baran niya ha lawm kubul.’

³² Na, in hi Īsa biyuhi' sin Tuhan nagbalik dayn ha kamatay. In yan mattan bunnal tuud sabab kiyasaksian sin kami katān. ³³ Iyangkat siya sin Tuhan pa salaggu'-laggu' kalagguan iban natabuk niya in kiyajanji' kaniya sin Tuhan, Ama' niya, amu in Rū sin Tuhan. Hangkan in kīta' niyu iban diyungug niyu hayn-duun amuna in hinang sin Rū sin Tuhan piyatulun mari hi Īsa. ³⁴ Na, ingat kamu, bukun hi Daud in naangkat pa surga', sabab nakapamong hi Daud, laung niya:

‘Namung in Tuhan ha Panghu' ku:

“Lingkud kaw dī ha dapit pa tuu ku

³⁵ sampay ku mapabutang ha babaan mu in katān simusulang kaymu

mahinang biya' sapantun pagtitinggilan sin siki mu.”””

³⁶ “Na, hangkan,” laung hi Pitrus, “in katān tau Israil subay tuud makahāti marayaw sin in hi Īsa amu in piyap-atay niyu piyalansang pa usuk, siya in giyulal sin Tuhan, Panghu' iban Almasi!”†

³⁷ Pagdungug sin manga tau sin bichara hi Pitrus, biya' sin natagbak in lawm atay nila. Nasusa iban miyuga' sila. Laung nila kan Pitrus iban sin manga kaibanan kiyawakilan hi Īsa, “Na, manga taymanghud, unu in hinangun namu?”

³⁸ Laung hi Pitrus kanila, “Subay niyu pagtawbatan in manga dusa niyu iban pagpaligu' kamu ha ngān hi Īsa, amu in Almasi, ha supaya maampun in manga dusa niyu iban kapatulunan kamu sin Rū sin Tuhan, amu in hirihil sin Tuhan kaniyu. ³⁹ Sabab in yan asal janji' sin Tuhan

† 2:36 2:36 In hāti sin Almasi amu in hambuuk-buuk kiyajanji' sin Tuhan manglappas ha manga tau iban magbaya' dī ha dunya.

kaniyu iban ha manga kaanakan niyu. Lāgi' in janji' yan kiyasuku' da isab ha manga tau katān yadtu ha manga hula' malayu', amu in kabayaan sin Panghu' Tuhan natu' paagarun kaniya.”

⁴⁰ Mahaba' in himumūngan hi Pitrus kanila iban nangayu' tuud siya junjung kanila, laung niya, “Ayaw kamu magad ha hinang iban pikilan sin manga tau mangi' bat kamu malappas dayn ha murka' dumatung ha susūngun pa bangsa mangi' yan!” ⁴¹ Na, mataud in nagparachaya sin bayta' hi Pitrus iban nagpaligu' na sila. Ha adlaw yadtu awn manga tū ngaibu tau in nakaganap ha manga tau agad kan Īsa.

⁴² Na, in manga tau ini, amuna in hiyarap nila piyagtuyuan in umingat sin hindu' sin manga kiyawakilan hi Īsa. Limamud na sila naghangka-atay ha manga tau agad kan Īsa iban nagsāw-sāw na sila nagkaun ganti' panumtuman nila sin kamatay hi Īsa, iban limamud na sila nangarap pa Tuhan.

Naghambuuk Pikilan in Manga Agad kan Īsa

⁴³ Manjari in manga tau katān siyūd buga', sabab mataud mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan iban makainu-inu in nahinang sin manga kiyawakilan hi Īsa. ⁴⁴ In manga katān nagpaparachaya kan Īsa masi-masi in pagtipun-tipun nila iban in unu-unu nila katān piyagsasāw-sāwhan nila. ⁴⁵ Piyagdagang nila in manga alta' iban kaginisan nila. Ubus ampa nila piyagbahagi'-bahagian in sīn bihan, pila-pila na in tungud kagunahan sin pakaniya-pakaniya. ⁴⁶ Adlaw-adlaw nagtitipun sila ha Bāy sin Tuhan iban nagsāw-sāw sila nagkaun ha manga kabāyan nila. Makuyag sila iban tulus-ihilas in baya' nila magsāw-sāw magkaun. ⁴⁷ Liyalaggu' nila in Tuhan iban kiyukūgan sila sin dayaw sin manga tau katān kanila.

Adlaw-adlaw ganapan sin Panghu' in taud sin sila agad ha Almasi, amu in nalappas na.

3

Pasal sin Tau Naghihilunu in Siki

¹ Manjari hambuuk adlaw hi Pitrus kay Yahiya miyadtu pa Bāy sin Tuhan. Miyadtu sila sin lisag tū sin mahapun amu in waktu pagpangarap pa Tuhan. ² Sakali duun ha higad lawang amu in pagtawagun, “Lawang Malingkat,” awn tau duun naghihilunu kariasali in siki niya. Adlaw-adlaw dāhun siya sin manga tau mawn pa lawang yaun ha supaya siya makapangayu' sarakka ha manga tau magsusūd pa halaman sin Bāy sin Tuhan. ³ Na, pagkita' sin tau ini kan Pitrus iban hi Yahiya sūng na sumūd pa lawm Bāy sin Tuhan, nangayu' siya sarakka kanila. ⁴ Sakali iyatud nila siya, ampa laung hi Pitrus kaniya, “Atud kaw mari kāmū!” ⁵ Na, imatud siya kanila. In pangannal niya, dihilan siya sīn.

⁶ Sagawa' laung hi Pitrus kaniya, “Wayruun tuud sīn ku, sa' awn kāku' hirihil ku kaymu. Ha ngān hi Īsa Almasi dayn ha Nasarit, tindug kaw ampa kaw panaw!” ⁷ Sarta' kiyumpitan siya hi Pitrus ha lima dapit pa tuu, tiyabangan piyatindug. Na, saruun-duun kimusug na in siki iban sin buku-buku siki niya. ⁸ Limumpat siya ampa timindug, ubus ampa siya miyanaw. Miyagad siya simūd kanda Pitrus pa halaman sin Bāy sin Tuhan. Miyamanaw siya iban naglulumpat sarta' nagbabantug ha Tuhan. ⁹ Kīta' siya sin manga tau katān nagpapanaw iban nagbabantug ha Tuhan. ¹⁰ Sakali kiyakilāhan nila na sin siya na in tau naglilingkud nangangayu' sarakka duun ha lawang pagtawagun Lawang Malingkat. Kiyublaan tuud sila katān iban nainu-inu sila pasalan sin nahinang ha tau yan.

In Himumungan hi Pitrus pa Manga Tau ha Bāy sin Tuhan

¹¹ Manjari ha sa'bu siya gimugunggung kan Pitrus iban hi Yahiya duun ha salas pagtawagun “Salas hi Sultan Sulayman,” dimagan mawn kanila in manga tau sabab landu' tuud sila nainu-inu. ¹² Pagkita' hi Pitrus ha manga tau, laung niya kanila, “Manga pagkahi ku tau Israil, mayta' kamu mainu-inu ha ini? Iban mayta' kami piyapandang niyu? Mayta', in pangannal niyu, dayn ha kusug namu' hangkan nakapanaw in tau ini atawa dayn ha pasal bal'ibarat kami? Tantu bukun! ¹³ Sabab awn kalagguan dakula' dihil sin hambuuk-buuk Tuhan sin manga kamaasan natu', amu isab in Tuhan hinda Ibrahim, Isahak iban Ya'kub pa hambuuk daraakun niya hi Īsa. Na, in hi Īsa ini amuna in iyungsud niyu pa lawm lima sin manga tau nagkakaput sara', iban siyulak niyu siya ha alupan hi Pilatu, minsan da in kabayaan hi Pilatu puasun niya hi Īsa dayn ha tuntut kaniya. ¹⁴ In hi Īsa hambuuk tau suchi iban tau marayaw, sagawa' siyulak niyu siya. Lāgi' minsan siya kabayaan puasun hi Pilatu, gām mayan amu in tau māmunu' in piyangayu' niyu kan Pilatu piyaguwa' dayn ha lawm jil. ¹⁵ Piyatay niyu in puunan sin kabuhi', sagawa' biyuhi' siya nagbalik sin Tuhan dayn ha kamatay. Ampa in pasal yan kiyasaksian namu'. ¹⁶ In kusug sin kawasa sin ngān hi Īsa amu in nakarihil kusug ha tau ini amu in bakas naghihilunu in siki. In hinang kīta' iban kiyasakupan niyu hayn-duun, naawn sabab sin pangandul namu' ha ngān hi Īsa. Dayn ha pasal sin pangandul namu' kan Īsa kiyaulian in tau ini biya' na sin kiyakitaan sin kamu katān.

¹⁷ “Na, bihaun manga taymanghud ku, kaingatan ku in kamu iban sin manga nakura' niyu awam pasal hi Īsa. Hangkan biya' hādtu in hīnang niyu kaniya. ¹⁸ Na, asal piyamahalayak sin manga katān kanabihan sin timpu

nakauna sin subay lumabay kabinsanaan in Almasi. In bayta' yan naug dayn ha Tuhan iban naagad tuud isab in bayta' niya yan. ¹⁹ Na, bihaun manga taymanghud ku, pagtawbati niyu na in manga dusa niyu iban harapa niyu na in Tuhan ha supaya niya ampunin in manga dusa niyu. Bang niyu yan hinangun, ²⁰ paratungan kamu sin Tuhan kahayangan iban pakawnun niya kaniyu hi Īsa Almasi, amu in asal giyanta' sin Tuhan magbaya' kaniyu. ²¹ Sagawa' bihaun subay dimidtu naa hi Īsa Almasi ha surga' sampay dumatung in waktu ba'guhun na sin Tuhan in unu-unu katān. In pasal yan asal piyamahalayak ha timpu nakauna pa, kaagi sin manga kanabihan amu in piyanaugan sin Tuhan sin bayta' yan. ²² Karna' bakas nakapamung hi Musa, laung niya,

“Palahilun mari kaniyu sin Tuhan, Panghu' niyu, in hambuuk nabi. Palahilun siya mari pa dunya biya' da isab kāku'. In siya yan pagkahi niyu hangka-bangsa. Subay niyu kahagarun in unu-unu bayta' niya kaniyu. ²³ Hisiyu-siyu in di' magkahagad sin daakan sin nabi yan, kandihun siya dayn ha manga tau suku' sin Tuhan iban tantu magmula tuud siya.’

²⁴ “Na, biya' da isab ha yan in bayta' sin manga nabi katān, dayn kan Samwil sampay pa manga nabi simunud kaniya. Nagtaayun katān in bayta' nila. Asal nila kiyabayta' in manga pakaradjaan amu in naawn ha masa ini. ²⁵ Kiyasuku' kaniyu in manga janji' sin Tuhan piyanaug niya dayn ha manga nabi. Awn suku' niyu ha paljanjian sin Tuhan iban sin manga kamaasan niyu. Karna' jimanji' in Tuhan kan Ibrahim, amu agi, ‘Makabaak karayawan in katān mānusiya' ha dunya dayn ha sabab sin hambuuk panubu' mu.’ Amu yan in janji' sin Tuhan kan Ibrahim. ²⁶ Na, hangkan piyakawn sin Tuhan muna kaniyu in daraakun kiyawakilan niya hi Īsa, amu in dumā

kaniyu simiha' dayn ha manga hinang niyu mangi', ha supaya kamu makabaak karayawan.”

4

Sumariyahun sin Manga Nakura' Yahudi hi Pitrus kay Yahiya

¹ Manjari ha sa'bu nagbibichara pa hi Pitrus kay Yahiya ha manga tau, nākawn in manga kaimaman, in hambuuk kapitan sin manga jaga ha Bāy sin Tuhan iban sin manga tau pagtawagun Sadduki.* ² Diyugalan sila kan Pitrus iban hi Yahiya sabab in duwa ini namayta' ha manga tau sin hi Īsa nabuhi' nagbalik dayn ha kamatay, amu in tanda' sin in manga patay tantu tuud mabuhi' magbalik dayn ha kamatay. ³ Na, siyaggaw nila hi Pitrus kay Yahiya ampa nila liyuun pa lawm jil. Dūm na in karā kanila pa lawm jil, hangkan duun sila ha jil sampay naadlaw na. ⁴ Sagawa' minsan biya' hādtu, mataud tau amu in nakarungug sin bayta' hinda Pitrus in nagparachaya. Simūng in taud sin manga tau nagparachaya kan Īsa, naabut na manga lima ngaibu kausugan.

⁵ Sakali naadlaw mayan nagtipun duun ha Awrusalam (Baytal Makdis) in manga nakura' Yahudi, in manga nagtatau-maas ha hula' iban sin manga guru sin sara' agama. ⁶ Nagtipun sila iban hinda Annas amu in Imam Dakula', hi Kayapas, hi Yahiya, hi Iskandal iban sin kaibanan lahasiya' sin Imam Dakula'. ⁷ Na, piyakawa' nila hi Pitrus kay Yahiya ampa nila siyumariya. Laung nila, “Dayn diin in kawasa niyu himinang sin hinang niyu yan? Ngāni bang hisiyu in nagdaak kaniyu!”

* 4:1 4:1 In manga Sadduki ini hambuuk tumpuk sin manga tau agad ha agama Yahudi, amu in di' magkahagad sin mabuhi' magbalik in manga patay.

⁸ Na, simambung hi Pitrus sarta' hiyūp siya sin Rū sin Tuhan, laung niya, “Manga nakura' sin agama natu' iban manga nagtatau-maas ha hula', ⁹ bang niyu kami sumariyahun pasal sin hinang marayaw nahinang namu' ha tau bakas naghihilunu in siki niya iban bang biya' diin in kauli' kaniya, ¹⁰ na, subay tuud kaingatan sin kamu katān iban sin katān tau Israil, sin in tau ini, amu in timitindug ha alupan niyu bihaun, kiyaulian tuud in sakit niya dayn ha kusug sin kawasa hi Īsa Almasi, tau Nasarit, amu in piyapatay niyu piyalansang pa usuk iban amu in biyuhi' sin Tuhan nagbalik dayn ha kamatay. ¹¹ In hi Īsa amuna tuud in piyag'liyan ha lawm Kitab, amu agi, ‘In batu biyugit sin manga naghihinang bāy amuna in batu nahinang piyagpapagun sin bāy.’

¹² Tunggal da hi Īsa in makarihil kalappasan ha manga mānusiya', karna' wayruun dugaing dayn kaniya dī ha lawm dunya in kiyarihilan sin Tuhan kawasa lumappas kātu'niyu.”

¹³ Na, in manga manghuhukum nainu-inu tuud sin katawakkal mamichara hi Pitrus kay Yahiya, iban pag'ingat nila sin in duwa tau ini wayruun pangadji'. Na, kiyangatan nila sin in hi Pitrus kay Yahiya bakas iban hi Īsa. ¹⁴ Sagawa' wayruun hikasambung sin manga manghuhukum sabab yaun nila kīkita' in tau kiyaulian nagtitindug ha daig hi Pitrus kay Yahiya. ¹⁵ Na, pagga wayruun hikasambung nila, piyaguwa' nila hi Pitrus kay Yahiya dayn ha paghuhukuman ampa sila nag'isun. ¹⁶ Laung nila, “Unuhun natu' na in manga tau yan? Kiyangatan sin manga tau katān ha Awrusalam (Baytal Makdis) in mu'jjat muskil nahinang nila, hangkan di' kitaniyu makaiyan in yan puting. ¹⁷ Sagawa' biya' ha ini in hinangun natu', ha supaya in hindu' nila di' mapamahalayak pa tau katān. Bāndaan iban sanggupan natu' sila di'

papagbicharahun iban papagsabbutun sin ngān hi Īsa.”

¹⁸ Na, hangkan piyatawag nila hi Pitrus kay Yahiya piyasūd nagbing ampa nila siyanggupan di' tuud papais-abun magbalik mamichara atawa magnasihat pasal hi Īsa.

¹⁹ Sagawa' in sambung hi Pitrus kay Yahiya, laung nila, “Bang kamu, ha pangatud sin Tuhan, unu in mapatut hinangun namu', magkahagad ha daakan niyu atawa magkahagad ha daakan sin Tuhan? ²⁰ Karna' di' tuud makajari bang namu' bugtuun in panghindu' namu' pasal sin manga kīta' iban diyungug namu'.”

²¹ Na, siyanggupan tuud sin manga manghuhukum hi Pitrus kay Yahiya. Pag'ubus ampa nila piyuas piyaguwa'. Napikil nila wayruun mahinang nila puun-sabab hikapaminasa nila kan Pitrus kay Yahiya, sabab in manga tau katān nanglalaggu' tuud ha Tuhan pasal sin hinang nakainu-inu nahinang hinda Pitrus. ²² Napauli' nila in sakit kariasali sin tau awn na labi ka'patan tahun in umul.

Mangayu' Tabang ha Tuhan in Manga Tau Agad kan Īsa

²³ Manjari napuas mayan hi Pitrus kay Yahiya, magtūy sila miyadtu pa manga tau pagkahi nila agad kan Īsa ampa nila biyaytaan sin agi kanila sin manga nakura' kaimaman iban sin manga nagtatau-maas ha hula'. ²⁴ Pagdungug nila sin agi hinda Pitrus, magtūy sila nagtaayun nangayu' duwaa pa Tuhan. Amu agi nila, “Ya Tuhan Panghu' namu', ikaw in makapagbaya' iban nagpapanjari sin langit iban lupa' iban sin dagat iban sin katān luun niya! ²⁵ Sin waktu nakauna yadtu, piyatulunan mu sin Rū mu in daraakun mu hi Daud amu in nanubu' kāmū', hangkan kiyapamung niya in Parman mu, laung niya,

‘Mayta' in manga bangsa dugaing marugal tuud ha Panghu';

mayta' in manga tau nag'isun sin manga hinang di'
kumugdan?

²⁶ In manga kasultanan ha babaw dunya
nagtaayun kumuntara kaniya,

iban in manga nakura' naghambuuk umatu ha Tuhan
iban ha Almasi amu in pini' niya makapagbaya' ha
katān.'

²⁷ “Na, nabunnal tuud in Parman mu, sabab in hi
Hirud iban hi Puntus Pilatu nagpūn dī ha dāira iban sin
manga tau bukun bangsa Yahudi iban sin manga pagkahi
namu' bangsa Israil. Nagpūn sila kimuntara kan Īsa,
amu in hambuuk daraakun suchi, lāgi' amu in giyulal mu
Almasi. ²⁸ Nagtipun sila huminang sin katān amu in asal
mu na giyanta' maawn dayn ha kawasa iban kahandak
mu. (Sagawa' wala' nila kiyangatan sin in yan asal
mu giyanta' maawn.) ²⁹ Na, bihaun Ya Tuhan, Panghu'
namu', dunguga na in sanggup nila kāmū'. Hangkan
in kami manga daraakun mu mangayu' tuud tabang
kaymu, bang mayan dihilan mu kami isug ha supaya kami
makatawakkal mamayta' sin Parman mu pa manga tau.
³⁰ Bang mān isab Ya Tuhan, paguwaun mu in kusug sin
kawasa mu magpauli' ha manga tau dayn ha sakit nila,
iban bang mayan isab dūlan mu maawn in manga tanda'
iban hinang makainu-inu dayn ha kusug sin ngān hi Īsa
amu in hambuuk daraakun mu suchi.”

³¹ Pag'ubus nila nangayu' duwaa, najugjug in bāy
piyagtitipunan nila sarta' hiyūp na sila katān sin Rū
sin Tuhan iban timawakkal na sila nagpamahalayak sin
Parman sin Tuhan.

Maghangka-atay in Manga Tau Agad kan Īsa

³² In manga tau agad kan Īsa naghambuuk-pikilan iban
naghangka-atay. Wayruun minsan hambuuk in imiyan
sin siya in tagdapu sin alta' niya. In unu-unu katān

piyagsasāw-sāwhan nila. ³³ Masi-masi in pagpamahalayak sin manga kiyawakilan hi Īsa sin nabuhi' nagbalik hi Panghu' Īsa karna' in yan kiyasaksian nila tuud. Makusug in pagpamahalayak nila iban in sila katān biyarakatan tuud sin Tuhan. ³⁴ In sila katān bukun kulang-kabus ha unu-unu kagunahan nila, sabab in sila amu in taga lupa' atawa taga bāy, piyagdagang nila ampa nila diyā iyungsud in bihan ³⁵ mawn pa manga kiyawakilan hi Īsa. Pag'ubus in sin biyahagi' ha manga tau sasuku' sin magkagunahan.

³⁶ Na, awn hambuuk tau piyag'anak ha hula' Kiprus. In tau ini dayn ha pihak Libi, amu in hangka-bangsa sin manga tau Israil. In ngān sin tau ini hi Yusup, sa' diyanglayan siya Barnabas sin manga kiyawakilan hi Īsa. (In hāti sin Barnabas, tau mangdayaw atay.) ³⁷ Na, diyagang hi Yusup in hambuuk lupa' niya ampa niya diyā iyungsud in bihan mawn pa manga kiyawakilan hi Īsa.

5

Magputing hi Ananiyas kay Sappira

¹ Manjari awn isab hambuuk tau hi Ananiyas iban sin asawa niya hi Sappira, in nagdagang sin kaibanan lupa' nila, bat mabahagi' in bihan pa manga tau magkagunahan. ² Sagawa' wala' iyungsud hi Ananiyas in katān sin bihan pa manga kiyawakilan hi Īsa. Tiyaw' niya in kaibanan sin ha ingat-baya' da isab sin asawa niya.

³ Sakali laung hi Pitrus kaniya, “Ananiyas, mayta' kaw miyagad sin sasat sin Saytan Puntukan kaymu iban piyutingan mu in Rū sin Tuhan. Tiyaw' mu in kaibanan sin bihan sin lupa' mu. ⁴ Kitaa ba, sin wala' mu pa kiyadagang in alta', bukun ka ikaw in tagdapu sin alta'? Na, ubus mu mān diyagang in alta' tantu ikaw in makapagbaya' sin sin bihan niya. Na, unu in sabab hangkan kaw naghinang

sin biya' ha yan? Na, ingat kaw, bukun mānusiya' in piyutingan mu sin hinang mu yan sagawa' Tuhan!”

⁵ Na, pagdungug na mayan hi Ananias sin bichara hi Pitrus, saruun-duun himantak siya pa lupa' sarta' miyugtu' in napas niya. Na, in tau katān nakarungug sin pasal ini landu' tuud miyuga'. ⁶ Day'-day' pakarayaw miyawn in manga bata' ba'gu nagsaput ha mayat ampa nila kiyubul.

⁷ Sakali manga kulang-labi tūngka-jām in nakalabay nakakawn hi Sappira. Wala' niya kaingati bang unu in kimugdan ha bana niya. ⁸ Laung hi Pitrus kaniya, “Baytai aku bang amuna ini in katān bīhan sin alta' niyu iban sin bana mul!”

In sambung hi Sappira, “Huun, amuna yan in katān bīhan.”

⁹ Na, laung hi Pitrus kaniya, “Mayta' kaw iban sin bana mu nakapikil mangdusta' ha Rū sin Tuhan? Na, in manga tau nagkubul ha bana mu, yan na bihaun ha lawang. Bihaun ikaw isab in dāhun nila hikubul!”

¹⁰ Na, saruun-duun himantak hi Sappira ha tungud siki hi Pitrus sarta' miyugtu' in napas niya. Na, pagsūd mawn sin manga bata' ba'gu, kīta' nila miyamatay na hi Sappira. Hangkan siyaput nila na in mayat ampa nila kiyubul ha daig sin bana niya. ¹¹ Na, landu' tuud miyuga' in tau katān agad ha Almasi iban sin kaibanan tau amu in nakarungug sin pasal ini.

Makainu-inu in Hinang sin Manga Kiyawakilan hi Īsa

¹² Manjari ha waktu yadtu mataud in manga hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan iban makainu-inu in nahinang sin manga kiyawakilan hi Īsa duun ha manga tau Awrusalam (Baytal Makdis). Na, ha waktu yadtu isab, daran magtipun in manga tau agad kan Īsa duun ha sawrung salas pagtawagun sawrung hi Sultan Sulayman.

¹³ Liyalaggu' sila sin manga tau kamatauran, sagawa' wayruun minsan hambuuk kanila in makatawakkal lumamud ha manga tau agad kan Īsa ha pagtipun-tipun nila ha mayran. ¹⁴ Malayngkan minsan bihādtu naggaganap in taud sin manga tau agad kan Īsa. Mataud tuud tau usugbabai in nagparachaya na kan Panghu' Īsa. ¹⁵ Na, dayn ha sabab sin manga hinang nakainu-inu nahinang sin manga kiyawakilan hi Īsa, in manga tau nāsakit nagbubutang ha kulangan nila piyagdā sin manga tau mawn pa dān, ha supaya bang lumabay hi Pitrus minsan dakuman lambung niya kalambungan in manga tau nāsakit. ¹⁶ Nagtipun mawn in manga tau mataud dayn ha kakawm-kawman ha katilibut sin dāira Awrusalam (Baytal Makdis) nagdarā sin manga tau nāsakit iban sin manga tau siyusūd saytan. Na, kiyaulian sila katān.

Saggawun in Manga Kiyawakilan hi Īsa

¹⁷ Sakali in Imam Dakula' iban sin manga iban niya katān sampay in manga manghuhukum pagtawagun Sadduki landu' tuud nangabughu' ha manga kiyawakilan hi Īsa. Hangkan napikil nila subay tuud awn hinangun nila. ¹⁸ Na, piyasaggaw nila in manga kiyawakilan hi Īsa, ampa nila piyajil. ¹⁹ Sagawa' sin dūm yadtu piyanaug sin Tuhan in hambuuk malāikat niya imukab sin lawang jil. Diyā sin malāikat gimuwa' in manga kiyawakilan hi Īsa, ubus laung niya kanila, ²⁰ “Kadtu kamu pa halaman sin Bāy sin Tuhan ampa kamu tindug didtu mamayta' ha manga tau pasal sin kabuhi' salama-lama. Pahātihun niyu kanila marayaw.”

²¹ Na, iyagad sin manga kiyawakilan hi Īsa in agi sin malāikat kanila. Pag'abut subu-subu simūd na sila pa lawm halaman sin Bāy sin Tuhan ampa sila nagnasihat.

Sakali in Imam Dakula' iban sin manga iban niya nagtipun, lāgi' nag'isun iban sin manga katān tau-maas

Yahudi amu in manghuhukum. Pag'ubus ampa sila nag'uldin hiparā mawn kanila in manga kiyawakilan hi Īsa yadtu ha lawm jil. ²² Sagawa' pagdatung sin manga sundalu wala' na duun ha lawm jil in manga kiyawakilan hi Īsa. Hangkan nagbing sila madtu namayta' ha manga manghuhukum. ²³ Laung nila, “Pagdatung namu' pa jil, in lawang tiyatambul tuud mahugut, lāgi' in manga jaga yaun nagtutunggu'. Sagawa' pag'ukab namu' sin lawang jil wayruun minsan hambuuk tau kīta' namu' ha lawm!” ²⁴ Pagdungug sin manga nakura' kaimaman iban sin nakura' sin manga jaga ha Bāy sin Tuhan nahilu in pikilan nila. Di' nila kaingatan bang unu in kimugdan ha manga kiyawakilan hi Īsa.

²⁵ Sakali awn hambuuk tau nākawn namayta' kanila, amu agi, “In manga tau jinil niyu yadtu ha lawm sin halaman sin Bāy sin Tuhan, nagnanasihat ha manga tau!” ²⁶ Na, miyadtu in nakura' sin manga jaga iban sin manga tindug niya kimawa' ha manga kiyawakilan hi Īsa. Sagawa' wala' nila liyugus in manga kiyawakilan hi Īsa, sabab mabuga' sila isab tiluun sin batu kaagi sin manga tau.

²⁷ Diyā nila in manga kiyawakilan hi Īsa, ampa nila piyatindug ha alupan sin manga manghuhukum. Sakali siyumariya na sin Imam Dakula' in manga kiyawakilan hi Īsa, laung niya, ²⁸ “Biyabandaan namu' kamu di' pa-pagnasihatun pasal sin tau yadtu, sagawa' wala' da kamu nagkahagad! Nalatag na ha katilingkal Awrusalam (Baytal Makdis) in nasihat niyu, lāgi' sakainagun niyu kāan niyu kami dusa sin pagpatay kaniya!”

²⁹ Simambung hi Pitrus iban sin kaibanan kiyawakilan hi Īsa, laung nila, “Wajib subay kami magkahagad ha Tuhan bukun ha tau. ³⁰ In hi Īsa piyapatay niyu piyalansang pa usuk, sagawa' biyuhī' siya nagbalik sin

Tuhan, amu in piyagtuhanan sin manga kamaasan natu!
³¹ Dayn ha kusug sin kawasa sin Tuhan nabuhi' siya nag-balik dīhilan sin salaggu'-laggu' kawasa magnakura' iban manglappas, ha supaya in manga tau Israil makapagtaw-bat sin manga dusa nila bat sila maampun. ³² Kiyasaksian namu' in manga yan, lāgi' in pagpatulun sin Tuhan sin Rū niya pa manga sasuku' sin magkahagad sin daakan niya, hambuuk tanda' sin bunnal tuud in katān bayta' namu!"

³³ Na, pagdungug sin manga manghuhukum sin sambung nila, diyugalan tuud in manga manghuhukum iban sakainagun nila patayun nila magtūy in manga kiyawak-ilan hi Īsa. ³⁴ Sagawa' timindug magtūy in hambuuk iban nila manghuhukum. In ngān niya hi Gamaliyal. In siya ini hambuuk guru sin sara' agama iban hambuuk isab siya Parisi, amu in hambuuk tumpuk sin agama Yahudi. Piyag'aaddatan tuud siya sin manga tau katān. Pagtindug niya, piyapaguwa' niya in manga kiyawakilan hi Īsa day'-day' dakuman, ³⁵ ubus ampa siya namung ha manga pagkahi niya manghuhukum. Laung niya, "Manga pagkahi ku tau Israil, subay kamu maayad sin hinangun niyu ha manga tau yan. ³⁶ Karna' katumtuman niyu ka hi Tudas, amu in gimuwa' sin waktu limabay yaun, nagbantug sin baran niya tau mataas siya. Na, awn manga upat-ngagatus tau in miyagad kaniya, sagawa' nabunu' mayan siya napulak-palik in manga tindug niya iban amuna yadtu in kiyatubtuban nila. ³⁷ Na, pag'ubus awn na isab hambuuk tau dayn ha hula' Jalil pagngānan Judas in gimuwa' nagnakura' ha manga tau simulang ha parinta ha waktu sin pagpasulat sin parinta sin ngān sin manga tau katān. Mataud tau in miyagad kaniya, sagawa' nabunu' mayan siya, napulak-palik in katān tindug niya. ³⁸ Na, bihaun bāndaan ta kamu ha pasal sin manga tau yan. Subay niyu pasāran sadja sabab bang in maksud iban

hinang nila yan bat dayn ha pikilan sadja sin m̄anusiya', na di' da sa yan sumūng in hinang nila iban magmula da sila. ³⁹ Sagawa' bang yan dayn ha Tuhan, na wayruun dapat niyu umatu kanila, sabab na Tuhan in marā niyu mag'atu!"

⁴⁰ Na, iyagad sin manga manghuhukum in bichara hi Gamaliyal. Piyatawag nila in manga kiyawakilan hi Īsa, ampa nila piyalubakan. Pag'ubus ampa nila biyandaan di' paisabun magbalik magbichara pasal hi Īsa. Ubus ampa nila piyauwi' in manga kiyawakilan hi Īsa.

⁴¹ Na, nakaguwa' mayan in manga kiyawakilan hi Īsa dayn ha paghuhukuman, nagkūg-kuyag sila, sabab kiyarihilan sila sin kalagguan limabay sin kasipugan sababkarna' sin pagbawgbug nila sin daakan hi Īsa. ⁴² Na, adlaw-adlaw in paghindu' iban pagnasihat nila sin Bayta' Marayaw pasal hi Īsa Almasi duun ha halaman sin Bāy sin Tuhan iban ha kabāyan sin manga tau.

6

Pitu Tau in Napi' Magtabang Magparuli ha Manga Agad kan Īsa

¹ Manjari limugay mayan nagtataud na in manga tau agad kan Īsa. Sakali naawn in pagkalu sin manga Yahudi amu in bahasa Girik in pagbichara nila iban sin manga purul Yahudi. Naawn in pagkalu, sabab laung sin manga Yahudi amu in bahasa Girik in pagbichara nila, in manga kababaihan nila balu, di' pagbahagian sin balanja' adlaw-adlaw. ² Na, hangkan tipun sin hangpu' tagduwa kiyawakilan hi Īsa in manga tau katān agad kan Īsa. Laung nila ha manga tau, "Di' manjari bang namu' pasāran in pagnasihat sin Parman sin Tuhan ha supaya namu' maharap in pagbahagi' sin manga balanja'.

³ Hangkan manga taymanghud, pi' kamu pitu tau duun

kaniyu amu in kaingatan niyu halul-akkal iban hiyuhūp sin Rū sin Tuhan. Na, in manga tau mapī' niyu amu in papagkaputun namu' sin parakala' pasal balanja'. ⁴ Ampa in kami ini in harapun namu' in pagpangarap pa Tuhan iban pagnasihāt sin Parman sin Tuhan.”

⁵ Na, kiyaamuhan in manga tau katān sin bichara sin manga kiyawakilan hi Īsa. Hangkan pinī' nila hi Istipan, hambuuk tau bal'īman iban hiyuhūp sin Rū sin Tuhan. In kaibanan tau isab napī' nila amuna hinda Pilip, Purukurus, Nikanur, Timun, Parminas iban hi Nikulas dayn ha hula' Antiyuk. In hi Nikulas ini bukun Yahudi sa' simūd siya sin agama Yahudi. ⁶ Na, diyā nila madtu pa manga kiyawakilan hi Īsa in manga napī' nila. Diyupunan in ū ampa piyangayuan duwaa pa Tuhan sin manga kiyawakilan hi Īsa in manga tau napī' nila.

⁷ Na, hangkan wala' nabugtu' in pagpasaplag sin Parman sin Tuhan. Timaud tuud in manga tau agad kan Īsa duun ha Awrusalam (Baytal Makdis), iban mataud kaimaman in miyagad na magkahagad sin daakan hi Īsa.

In Pagsaggaw kan Istipan

⁸ Manjari in hi Istipan ini, hambuuk tau tiyatabang tuud sin Tuhan iban mabarakat siya. Mataud in manga hinang makainu-inu iban hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan in nahinang niya duun ha manga tau Awrusalam (Baytal Makdis). ⁹ Sagawa' awn manga tau simagga' kaniya, jamaa dayn ha hambuuk langgal pagtawagun, Langgal Tau Nalimāya. In sila ini manga Yahudi dayn ha hula' Kirini iban hula' Iskandal. Naglamud sila iban sin manga kaibanan Yahudi dayn ha hula' Silisiya iban hula' Asiya nanglugat kan Istipan.*

* 6:9 6:9 In manga tau ini bakas banyaga', sagawa' nalimāya na sila.

¹⁰ Sagawa' di' nila kaatuhan maglugat hi Istipan sabab in hi Istipan dīrihilan sin Rū sin Tuhan ingat iban kapandayan mamichara. ¹¹ Hangkan siyapali nila in manga tau kaibanan papaiyanun sin diyungug nila hi Istipan namung pangkal pa Tuhan iban kan Musa. ¹² Na, amu isab yan in suysuy kiyanat sin manga tau siyapali nila. Na, unu pa? Nahiluhala' na in manga tau sampay in manga nagtatau-maas ha hula' iban sin manga guru sin sara' agama. Hangkan siyaggaw nila hi Istipan ampa nila diyā madtu pa manga manghuhukum. ¹³ Pag'ubus ampa nila isab diyā in manga tau siyapali nila pa paghukuman mamayta' sin puting. Laung sin manga tau, “In tau ini daran mamung sin mangī' pasal sin Bāy natu' Dakula' iban sin manga sara' daakan hi Musa. ¹⁴ Diyungug namu' siya nagbichara, amu agi, ‘Lubuhun hi Īsa, tau Nasarit, in Bāy sin Tuhan ini iban pindahan niya in manga addat-mangaddat sin agama naug dayn kan Musa!’” ¹⁵ Na, piyandang sin manga manghuhukum hi Istipan sarta' in pamayhuan hi Istipan dimagbus biya' sin pamayhuan sin malāikat.

7

Mamichara hi Istipan

¹ Sakali laung sin Imam Dakula' kan Istipan, “Bunnal ka in bichara nila ini pasal mu?”

² In sambung hi Istipan, “Manga maas taymanghud, dungug kamu kaku! Ha waktu wala' pa nakapaghula' didtu ha Haran hi Ibrahim amu in nanubu' kātu'niyu, in Tuhan amu in puunan sin sanglit-sahaya nagpanyata' kan Ibrahim duun ha hula' Misuputami. ³ Amu agi sin Tuhan kaniya, ‘Īg kaw dayn ha manga lahasiya' iban dayn ha hula' mu, ampa kaw kadtu pa hula' dugaing hipakita' ku kaymu.’

⁴ “Na, hangkan minīg siya dayn ha luggiya' hula' niya, ampa siya miyadtu naghula' pa Haran. Limugay mayan, miyatay na in ama' hi Ibrahim duun ha hula' yaun. Miyamatay mayan in ama' niya, piyapaglayn siya sin Tuhan pa hula' ini amu in piyaghuhulaan niyu bihaun. ⁵ Malayngkan, minsan biya' hādtu,” laung hi Istipan, “wala' pa isab hi Ibrahim dihilan sin Tuhan suku' ha hula' ini. Way minsan hangka-tikang in kiyasuku' kaniya, sagawa' jijanjan siya sin Tuhan sin hirihil da kaniya iban makakaniya da iban sin manga panubu' niya in hula' piyag'iyān sin Tuhan. Na, ha waktu sin kajanji' sin Tuhan, in hi Ibrahim way pa anak niya. ⁶ Biya' ha ini in bayta' sin Tuhan kan Ibrahim, amu agi, ‘In manga panubu' mu maghula' ha hula' dugaing. Mabanyaga' iban mabinsana' sila duun ha hula' yan ha lawm upat ngagatus tahun in lugay nila maghula' duun. ⁷ Sagawa' panaugan ku da kabinsanaan in bangsa namanyaga' kanila. Pag'ubus makaīg da sila dayn ha hula' namanyaga' kanila iban mari na sila magtaat kāku' pa hula' ini.’ ⁸ Na, pag'ubus yadtu nagdaak in Tuhan kan Ibrahim sin subay awnun in pag'islam ha manga anak-apu' niya, amu in mahinang tanda' sin paljanjian sin Tuhan kan Ibrahim. Hangkan naabut mayan walu adlaw ha guwa' hi Isahak dayn ha kapag'anak kaniya, islam na siya hi Ibrahim. Sakali nakabaak mayan isab hi Isahak anak, hi Ya'kub, islam niya da isab. Damikkiyan, in hi Ya'kub, islam niya da isab in hangpu' tagduwa anak niya usug, amu in manga kamaasan natu' yadtu.

⁹ “Na, in manga anak hi Ya'kub nangabughu' ha tay-manghud nila hi Yusup. Hangkan piyagdagang nila hi Yusup. Na, nahinang banyaga' hi Yusup ha Misir, sagawa' wala' siya piyasāran sin Tuhan. ¹⁰ Tiyabangan siya piyuas sin Tuhan dayn ha manga kasigpitan kiyalabayan niya.

Narā mayan siya pa alupan sin sultan sin Misir, dayn ha tulung-tabang sin Tuhan kiyasulitan in sultan sin addat iban ingat hi Yusup. Hangkan giyulal siya gubnul sin Misir kaagi sin Sultan iban dihilan siya kawasa nagbaya' ha lawm sin astana'.

¹¹ “Manjari naawn in gutum ha katilingkal Misir iban ha Kanan. Landu' tuud nabinsana' in manga tau pasal sin gutum. Na, in manga kamaasan natu' yadtu kiyugdan da isab sin gutum, lāgi' wayruun na kabaakan nila kakaun ha hula' nila. ¹² Sakali pagdungug hi Ya'kub sin awn kakaun ha Misir, diyaak niya in manga anak niya, amu in manga kamaasan natu', madtu pa Misir mamī kakaun. Amu yadtu in tagnaan sin pagkadtu nila pa Misir. ¹³ Ha waktu hikaruwa sin pagkadtu nila pa Misir, nagpakilā na hi Yusup ha manga taymanghud niya, iban piyahāti na hi Yusup in sultan pasal sin manga lahasiya' niya. ¹⁴ Hangkan tiyugun hi Yusup in ama' niya hi Ya'kub iban sin katān lahasiya' niya pakawnum pa Misir. Awn kapituwan taglima in taud nila katān. ¹⁵ Na, limūd na hi Ya'kub iban sin manga kaanakan niya madtu pa Misir. Duun hi Ya'kub naghula' iban sin manga anak niya, amu in manga kamaasan natu' sampay sila miyatay. ¹⁶ Na, in manga bangkay nila diyā ampa kiyubul nagbalik ha hula' Sikim (amu in bakas tagna' hulaan nila, ha waktu minīg na dayn ha Misir in manga kamaasan natu'). Didtu in manga bangkay kiyubul ha lupa' bakas binī hi Ibrahim dayn ha manga anak hi Hamur.

¹⁷ “Na, manjari pagga sin masuuk na in waktu hirihil na sin Tuhan in bakas kiyajanji' niya kan Ibrahim, timaud na tuud in manga bangsa ta ha Misir. ¹⁸ Limugay mayan tuud awn na nagsultan ha Misir amu in wayruun pangingat pasal hi Yusup. ¹⁹ Mangi' in kasuddahan niya ha manga kamaasan natu'. Iyakkalan niya sila iban liyugus niya sila

hipabugit in manga anak nila ha supaya mapatay.

²⁰ “Na, sakali ha waktu yadtu amu isab in kapag'anak kan Musa, hambuuk bata'-bata' madurug tuud. Naipat siya sin ina'-ama' niya ha bāy nila ha lawm tū bulan. ²¹ Pagbugit kaniya, napūt siya sin dayang-dayang amu in anak sin sultan. Īpat siya tuud marayaw sin dayang-dayang iban hīnang siya anak. ²² Paglaggu' niya, in katān pangadji' ha Misir kiyahindu' kaniya. Nahinang siya tau dakula', lāgi' panday-pandikal siya ha ingat magbichara iban maghinang.

²³ “Manjari naabut mayan ka'patan in umul hi Musa, napikil niya kitaun bang biya' diin in parasahan sin manga pagkahi niya tau Israil. ²⁴ Sakali kīta' niya in hambuuk tau Israil bīnsana' sin tau Misir. Na, tiyabangan niya in tau Israil sampay biyunu' niya in tau Misir. ²⁵ Na, in pangannal hi Musa, kahātihan magtūy sin manga pagkahi niya tau Israil sin siya in tau naraak sin Tuhan mamuas kanila dayn ha bangsa namanyaga' kanila. Sagawa' wala' kiyahātihan sin manga pagkahi niya tau Israil. ²⁶ Sakali pag'adlaw hambuuk awn kīta' hi Musa duwa tau Israil nagkālū. Na, hiyawiran niya iban kabayaan niya papagdayawun sila. Laung niya ha duwangka-tau, ‘Mayta' kamu magkalu biya' ha yan sin magpagkahi kamu tau Israil?’

²⁷ “Sagawa' in tau amu in tagdusa, sigay niya hi Musa ampa niya iyan, laung niya, ‘Hisiyu in nagdihil kaymu kawasa magnakura' iban manghukum kāmū?’ ²⁸ Unu, kabayaan mu aku patayun biya' sin tau Misir piyatay mu kahapun?’ ²⁹ Pagdungug hi Musa sin bichara sin tau yadtu, miyaguy siya dayn ha Misir, ampa siya miyadtu naghula' ha hula' Midiyan. Didtu na siya nakapag'asawa iban nakabaak duwa anak usug.

³⁰ “Manjari,” laung hi Istipan, “awn mān ka'patan tahun nakalabay dayn ha kapaguy hi Musa dayn ha Misir,

awn hambuuk malāikat nagpanyata' mawn kaniya duun ha hula' paslangan mahunit paghulaan masuuk pa Būd Turusina. Nagpasalupa laga kāyu in malāikat duun ha kakumuhan. ³¹ Pagkita' hi Musa nainu-inu tuud siya. Simuuk siya pa kakumuhan bat niya kakitaan marayaw. Sakali diyungug niya in suwara sin Tuhan. ³² Amu agi sin suwara, 'Aku in Tuhan sin manga kamaasan mu. Aku in Tuhan hi Ibrahim, hi Isahak iban hi Ya'kub.' Na, namidpid hi Musa pagdungug niya sin suwara iban wala' siya timawakkal imatud.

³³ "Laung pa isab sin suwara sin Tuhan, 'Hubua in tawmpa' mu sabab in lupa' titindugan mu yan amu in naugan ku bihaun. ³⁴ Kīta' ku in kabinsanaan sin manga tau ku duun ha Misir iban diyungug ku in pag'aluhuy nila dayn ha kabinsanaan niyananam nila. Na, bihaun miyari aku ha supaya sila mapuas dayn ha kabinsanaan nila. Na, kari kaw, daakun ta kaw madtu pa Misir.'

³⁵ "Manjari," laung hi Istipan, "in hi Musa siyulak sin manga tau Israil. Laung nila kan Musa, 'Hisiyu in nagdihil kaymu kawasa magnakura' kāmū' iban manghukum kāmū'?' Malayngkan in hi Musa amu in naraak sin Tuhan magnakura' iban mamuas ha manga tau Israil dayn ha kabinsanaan nila, dayn ha tabang sin malāikat, amu in nagpasalupa kāyu duun ha kakumuhan. ³⁶ Sagawa' minsan bihādtu hi Musa in nagnakura' ha manga tau Israil minīg dayn ha Misir. Mataud in manga hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan iban makainu-inu in nahinang niya duun ha Misir, ha Dagat Pula iban duun ha hula' paslangan mahunit paghulaan, amu in kiyabutangan nila ha lawm ka'patan tahun.

³⁷ "Na, nakaiyan hi Musa ha manga tau Israil, laung niya, 'Awn da waktu ha susūngun palahilun sin Tuhan mari kaniyu in hambuuk nabi hangka-bangsa niyu.

Palahilun siya sin Tuhan mari biya' da isab kaku'.³⁸ Na, in hi Musa amu tuud in nag'aagad iban sin manga tau Israil duun natipun ha hula' paslangan mahunit paghulaan. Siya tuud in suluhan sin kamaasan natu' yadtu iban sin malāikat, amu in nagparman kaniya ha Būd Turusina. Siya in kiyatukbalan sin Tuhan magpasampay kātu'niyu sin Parman makarihil kabuhi'.

³⁹ “Sagawa' wala' nagkahagad kaniya,” laung hi Istipan, “in manga kamaasan natu'. Siyulak nila hi Musa iban mīmbang in lawm atay nila magbalik pa Misir.⁴⁰ Hangkan laung nila kan Harun, ‘Hinangi kami tuhan-tuhan amu in pag'agaran namu' sabab di' namu' kaingatan bang naunu na hi Musa amu in nagdā kātu'niyu minīg dayn ha Misir.’⁴¹ Na, amuna yan in waktu naghinang sila hambuuk barhala' piyasalupa anak sapi' ampa nila siyumba, siyumbay'an hayup iban hiyulmat nila. Naglami-lami sila ha alupan sin tuhan-tuhan hīnang sin manga lima nila.⁴² Na, hangkan wala' na sila piyaruli sin Tuhan. Piyasāran na sila nagsumba sin manga bituun ha langit. Na, in pasal ini kiyasulat ha lawm Kitab in pamung sin Tuhan, amu agi, ‘Manga tau Israil, in lugay niyu didtu ha hula' paslangan mahunit paghulaan in manga hayup siyumbay' niyu piyagkulbanan, bukan harap kaku'.

⁴³ Amu in diyarā niyu in bāy sin tuhan-tuhan niyu hi Muluk iban sin tuhan-tuhan niyu piyasalupa bituun amu in pagngānan Ripan. Amu yan in manga barhala' hīnang niyu ampa niyu siyumba.

Na, hangkan in kamu hibugit ku pa hula' ha liyu pa sin Babilun.’”

⁴⁴ “Malayngkan,” laung hi Istipan, “duun ha lawm pagdarāhan sin manga kamaasan natu' yadtu in bāy pag-

tataatan pa Tuhan, ha salugay nila duun ha hula' paslangan mahunit paghulaan. Ampa in paghinang ha bāy yadtu iyagad tuud in suntuan piyakita' sin Tuhan kan Musa. ⁴⁵ Manjari limugay mayan, in bāy yadtu nakapalawm-lima na sin manga kamaasan natu' yadtu. Nakawa' nila dayn ha manga ama' nila. Na, diyarā nila in bāy ha waktu kasūd nila mari pa hula' ini. Diyūy sin Tuhan in manga tau dayn ha dugaing-dugaing bangsa amu in naghula' dī tagna'. Naagaw in hula' ini sin manga kamaasan natu' hi Yussa' amu in gimanti' kan Musa. Na, sampay naabut in waktu sin pagsultan hi Daud masi in bāy ha lawm lima sin manga kamaasan natu'. ⁴⁶ Na, kiyaamuhan in Tuhan kan Daud. Piyangayu' hi Daud ha Tuhan bang mayan siya dūlan maghinang sin bāy paghulaan sin Tuhan hi Ya'kub amu in nanubu' kātu'niyu. ⁴⁷ Sagawa' hi Sulayman, anak hi Daud in diyūlan sin Tuhan naghinang sin bāy, bukun hi Daud.

⁴⁸ “Malayngkan,” laung hi Istipan, “in Tuhan Mahat-inggi di' maghula' ha bāy hīnang sin mānusiya'. Karna' kiyasulat hi Isayas ha lawm Kitab in pamung sin Tuhan, amu agi,

⁴⁹ ‘Surga' in lilingkuran ku,’ laung sin Tuhan,
‘iban dunya in gigiikan ku.

Na, mayta' niyu aku hinangan bāy?

Haunu niyu aku pahulaun?

⁵⁰ Bukun ka aku in nagpapanjari sin unu-unu katān?

⁵¹ “Na,” laung hi Istipan ha manga manghuhukum, “In manga kamu yan matugas tuud in ū niyu! Minsan kamu nagpaislam tanda' sin magad kamu ha sara' daakan sin Tuhan, malayngkan bingkuk in lawm atay niyu. Di' niyu da dungugun iban agarun in sara' daakan sin Tuhan! Biya' da tuud isab kamu sin manga kamaasan niyu. Simasagga' sadja kamu ha Rū sin Tuhan! ⁵² In manga kanabihan katān

nakalabay bīnsana' sin manga kamaasan niyu. Piyatay nila in manga naraak sin Tuhan magpasampay sin bayta' pasal sin paglahil sin Almasi amu in hambuuk-buuk tau mabuntul tuud. Na, bihaun kamu in nanipu iban namatay kaniya. ⁵³ Bangsa niyu in kiyatukbalan sin sara' daakan sin Tuhan, amu in piyanaug niya dayn ha manga malāikat, sagawa' wala' niyu biyawgbugan in daakan niya!”

Batuhun sin Manga Tau hi Istipan

⁵⁴ Na, pagdungug sin manga manghuhukum sin bichara hi Istipan simubu tuud in pasu' sin atay nila. Nangagut-ngagut dakuman sila sin dugal. ⁵⁵ Sagawa' in hi Istipan hiyūp sin Rū sin Tuhan. Himangad siya pa taas langit sarta' kīta' niya in sahaya sin Tuhan iban hi Īsa nagtitindug ha dapit pa tuu sin Tuhan. ⁵⁶ Laung hi Istipan, “Atura niyu ba! Naukab na in lawang langit iban yaun nagtitindug in Anak Mānusiya' ha dapit pa tuu sin Tuhan!”

⁵⁷ Na, magtūy similawak in manga manghuhukum sarta' siyampung nila in manga taynga nila. Pag'ubus ampa nila magtūy liyungturán hi Istipan. ⁵⁸ Giyuyud nila hi Istipan pa guwa' sin dāira, ampa nila piyagtilu' sin batu ha supaya mapatay. In manga tau amu in simaksi' sin puting sin tuntut kan Istipan amu in timagna' nanilu' sin batu. Hiyubu' nila in hanglapis badju' nila ha supaya way makasimbul kanila. Ubus ampa nila piyajaghan ha hambuuk tau pagngānan Saul.

⁵⁹ Ha sa'bu nila tītilu' sin batu hi Istipan, timawag hi Istipan ha Panghu', laung niya, “Ya Īsa Panghu' ku, ukumi na in nyawa ku!” ⁶⁰ Limuhud siya ampa namichara matanug, laung niya, “Ya Panghu', ampuna mayan in dusa nila ini!” Pag'ubus niya na mayan nagbichara miyugtu' na in napas niya.

8

Binsanaun hi Saul in Manga Tau Agad kan Īsa

¹⁻² Kiyasulutan hi Saul sin pagpatay kan Istipan. Kiyubul sin manga tau amu in nagtataat tuud pa Tuhan in bangkay hi Istipan iban nagdukka tuud sila.

Na, ha adlaw sin kamatay hi Istipan, amu isab in tagnaan sin pagbinsana' ha manga tau agad kan Īsa duun ha Awrusalam (Baytal Makdis). Hangkan nakawkanat in katān tau agad kan Īsa ha kakawm-kawman sin hula' Yahudiya iban Samariya. Amura in wala' nagkanat in hangpu' tagduwa tau kiyawakilan hi Īsa.

³ Na, tiyuyuan tuud hi Saul mulahun in manga tau agad ha Almasi. Miyadtu siya pa kabāy-bāyan, ampa niya giyuyud pa guwa' in manga tau agad kan Īsa, sibu' da usug-babai ampa niya liyuun pa lawm jil.

Namahalayak in Bayta' Marayaw ha Hula' Samariya

⁴ Sakali in manga tau agad kan Īsa amu in nakawkanat, piyamahalayak nila in Bayta' Marayaw hawnu-hawnu na in kakadtuan nila. ⁵ Na, in hi Pilip miyadtu pa hambuuk dāira dakula' ha Samariya ampa niya piyagnasihat ha manga tau didtu in pasal sin Almasi. ⁶ Mataud tau in miyaw n nagtipun dimungug kaniya. Tiyaynghugan tuud marayaw sin manga tau in nasihat niya iban kīta' nila in manga mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan nahinang hi Pilip. ⁷ Napaguwa' niya in manga saytan dayn ha lawm baran sin manga tau. Nagtulik tuud in manga saytan pagguwa' nila. Iban napauli' niya da isab in manga tau nagpapatay in baran iban sin manga pingka'. ⁸ Hangkan landu' tuud nagkūg-kuyag in manga tau ha dāira yadtu.

⁹ Sakali awn hambuuk tau pagngānan Simun in malugay-lugay na naghuhula' duun ha dāira yan. In hi Simun ini nagbantug sin baran niya tau dakula' sabab

sin ingat-kapandayan niya manghikmat. In manga tau mainu-inu sin hinang niya. ¹⁰ In tau katān ha dāira yan, dayn ha tau baba' sampay pa tau balkanan, nagkahagad tuud sin hinang niya. Laung sin manga tau, “In tau ini dihilan tuud sin Tuhan kusug amu in kusug dakula' tuud.” ¹¹ Nagkahagad sila kan Simun sabab malugay na sila nainu-inu sin ingat-kapandayan niya manghikmat. ¹² Sagawa' nagparachaya mayan sila sin bayta' hi Pilip sin Bayta' Marayaw pasal sin pamarinta sin Tuhan iban pasal hi Īsa Almasi, nagpaligu' sila usug-babai. ¹³ Na, sampay hi Simun nagparachaya da isab, lāgi' ubus niya nagpaligu', tutug na siya miyamagad kan Pilip. Nainu-inu tuud siya sin manga mu'jijat iban hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan nahinang hi Pilip.

¹⁴ Na, pagdungug sin manga kiyawakilan hi Īsa duun ha Awrusalam (Baytal Makdis) sin tiyayma' sin tau Samariya in Parman sin Tuhan, piyakadtu nila hi Pitrus kay Yahiya pa Samariya. ¹⁵ Pagdatung nila, nangayu' sila duwaa pa Tuhan bang mayan in manga tau agad kan Īsa ha Samariya tulunan sin Rū sin Tuhan. ¹⁶ Sabab in manga tau ini wala' pa kiyatulunan sin Rū sin Tuhan minsan hangka-tau kanila. Nagpaligu' sila tanda' sin sila agad na kan Panghu' Īsa. Amura yan in kiyalabayan nila. ¹⁷ Biyutang hi Pitrus kay Yahiya in lima nila pa babaw ū sin manga tau ini sarta' timulun na in Rū sin Tuhan mawn kanila. ¹⁸ Na, nakaingat hi Simun sin timulun in Rū sin Tuhan pa manga tau agad kan Īsa ha sa'bu biyubutang sin manga kiyawakilan hi Īsa in lima nila ha baran sin manga tau. Imibug siya. Hangkan kiyadtu niya hi Pitrus kay Yahiya, ampa niya diyuhalan sin. ¹⁹ Laung hi Simun, “Dihili niyu aku sin kusug niyu yan ha supaya tulunan sin Rū sin Tuhan in hisiyu-siyu tau butangan ku sin lima ku ha baran niya.”

²⁰ Sagawa' in sambung hi Pitrus kaniya, “Bang mān kaw

magmula iban sin sīn mu yan. In pangannal mu mabī mu sin sīn in kusug dihil sin Tuhan! ²¹ Wayruun suku' atawa lamud mu ha hinang namu' ini sabab bukun mabuntul in atay mu pa Tuhan. ²² Pagtawbati na in dusa mu yan iban pangayu'-ngayu' kaw pa Tuhan bang mayan ampunun niya in pikilan mu mangī'. ²³ Ha kīta' ku in napsu mu yan mulakkab. In ikaw yan kiyahuhukutan sin manga hinang mu mangī'."

²⁴ Laung hi Simun kan Pitrus iban kan Yahiya, "Pangayui niyu aku duwaa pa Tuhan bang mayan aku di' kugdanan sin manga mangī' piyag'iyān niyu yan."

²⁵ Na, pag'ubus hi Pitrus kay Yahiya namayta' ha manga tau sin manga pakaradjaan kiyasaksian nila iban nagnasihāt sin Parman sin Panghu', minuwi' na sila pa Awrusalam (Baytal Makdis). Himapit sila ha manga kakawm-kawman ha Samariya nagnasihāt sin Bayta' Marayaw naug dayn ha Tuhan.

Magbichara hi Pilip iban sin Tau Itiyupa

²⁶ Sakali awn hambuuk malāikat piyanaug sin Tuhan mawn kan Pilip. Laung sin malāikat, "Pagsakap kaw ampa kaw kadtū harap pa sātan pa dān dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis) pa Gasa." (Tantu in dān ini way na guna bihaun.) ²⁷⁻²⁸ Manjari awn hambuuk tau dayn ha Itiyupa, daraakun pangandulan hi Pangiyān Kandisa sin pangalta' niya. In tau ini bakas kiyabili. Bakas siya miyadtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) nagtaat pa Tuhan. Na, sūng niya na muwi' ha kalisa niya. Ha sa'bu nagpapanaw in kalisa niya nagbabacha siya sin Kitab siyulat hi Nabi Isayas. ²⁹ Sakali laung sin Rū sin Tuhan kan Pilip, "Kadtua in kalisa yaun ampa mu abayan."

³⁰ Na, dimagan hi Pilip madtu pa kalisa. Pagkawn niya, diyungug niya nagbabacha sin Kitab siyulat hi Nabi Isayas

in tau ha taas sin kalisa. Iyasubu hi Pilip in tau, laung niya, “Kahātihan mu da ka in biyabacha mu yan?”

³¹ In sambung sin tau, “Biya' diin in kahāti ku bang wayruun magpahāti kākū?” Na, piyasakat niya hi Pilip pa kalisa niya, ampa niya piyalingkud ha daig niya. ³² Na, in siyulat ha lawm Kitab amu in biyabacha niya biya' ha ini, amu agi,

“In tau ini magmalilla' sadja biya' sapantun bili-bili bang dāhun sumbay'un.

Iban di' siya magkayba' bang siya pinjalaun
biya' sin bili-bili di' maghibuk bang uturan bulbul.

³³ Kiyarihilan siya kasipugan dakula'. In hukuman dihil kaniya bukun mabuntul.

Wayruun tau amu in makabayta' pasal sin manga tubu' niya.

Karna' biyugtu' nila in kabuhi' niya dī ha dunya.”

³⁴ Sakali imasubu kan Pilip in tau Itiyupa, laung niya, “Hisiyu in tau piyag'iyān sin nabi ha sulat ini? Baran niya atawa tau dugaing?” ³⁵ Na, in sambung hi Pilip, hi Īsa in tau piyag'iyān sin nabi sarta' biyaytaan niya na in tau Itiyupa sin Bayta' Marayaw pasal hi Īsa tagnaan dayn ha manga ayat nabacha niya.

³⁶ Na, ha sa'bu nagpapanaw in kalisa siyasakatan nila, nākawn sila pa lugal taga tubig. Laung sin tau Itiyupa kan Pilip, “Yari awn tubig dī. Makajari baha' aku liguun mu tanda' sin magparachaya na aku kan Īsa?”

³⁷ In sambung hi Pilip, “Huun, makajari bang i'hilas tuud sin atay mu in pagparachaya mu.”

Laung sin tau Itiyupa, “Huun, magparachaya tuud aku sin hi Īsa Almasi amuna in Anak Tuhan.”

³⁸ Na, piyapahundung sin tau Itiyupa in kalisa ampa siya nanaug kay Pilip madtu pa tubig. Pag'ubus ampa

siya līgu' hi Pilip. ³⁹ Pag'īg nila dayn ha tubig, saruun-duun diyā sin Rū sin Tuhan hi Pilip minīg dayn duun. Wala' na siya kīta' nagbalik sin tau Itiyupa. Minuwi' na in tau Itiyupa pa hula' niya, lāgi' hipu' sin kakuyagan in lawm atay niya. ⁴⁰ Sakali in hi Pilip nākadtu pa dāira Asutus. Pag'ubus dayn duun limanjala siya pa Sisariya iban nagnasīhat siya sin Bayta' Marayaw ha katān kawman kiyalabayan niya.

9

Mapinda in Pikilan hi Saul Pasal hi Īsa Almasi

¹ Sakali in hi Saul ini siyanggupan niya patayun in sasuku' agad kan Īsa. Miyadtu siya pa Imam Dakula' ha Awrusalam (Baytal Makdis) ² nangayu' sulat dāhun niya madtu pa manga nakura' kaimaman sin langgal ha Damaskus. In sulat ini amu in magpahāti sin in siya awn kapatutan sumaggaw ha manga tau usug-babai, amu in miyamagad sin hindu' pasal hi Īsa. Saggawun niya ampa niya dāhun magbalik pa Awrusalam (Baytal Makdis) jilun.

³ Na, miyadtu na hi Saul pa Damaskus. Sakali masuuk mayan siya dumatung, saruun-duun kiyugdan siya sin sahaya makusug simi'nag dayn ha langit. ⁴ Pagsi'nag kaniya, naligad siya pa lupa' sarta' awn diyungug niya suwara nagtawag kaniya, amu agi, “Saul mayta' mu aku pinjalaun?”

⁵ Laung hi Saul, “Hisiyu kaw, Tuwan?”

In sambung sin suwara, “Aku hi Īsa, amu in pīpinjala' mu. ⁶ Bangun kaw ampa kaw lanjal madtu pa dāira. Awn duun mamayta' kaymu sin unu in wajib mu hinangun.”

⁷ Na, in manga tau miyamagad kan Saul nakahundung iban kiyublaan tuud sila sabab nakarungug sila suwara, sagawa' wayruun tau kīta' nila. ⁸ Sakali nagbangun na hi

Saul dayn ha lupa'. Pagbulat niya sin mata niya, wayruun na unu-unu kakitaan niya. Sa' na siya piyag'ambit sin manga iban niya madtu pa Damaskus. ⁹ Ha lawm sin tūy adlaw wayruun pangita' hi Saul iban wala' siya kimaun atawa minum minsan unu.

¹⁰ Manjari awn hambuuk tau agad kan Īsa duun ha Damaskus. In ngān niya hi Ananiyas. Nagpasandung in Panghu' Īsa mawn kaniya. Laung sin Panghu' kaniya, “Ananiyas!”

In sambung niya, “Yari aku, Panghu'.”

¹¹ Laung sin Panghu' kaniya, “Pagsakap kaw ampa kaw kadtū pa Dān Buntul. Pagdatung mu madtu, lawaga in tau dayn ha Tarsus pagngānan Saul duun ha bāy hi Judas. Yadtū siya nangangarap pa Tuhan, ¹² lāgi' simandung kaniya in hambuuk tau, amuna in ikaw, simūd pa lawm bilik ampa siya kiyaputan ha supaya siya makakita' mag-balik.”

¹³ In sambung hi Ananiyas, “Ya Panghu', mataud tau in nakasusuy kāku' pasal sin tau yan iban sin manga katān kabinsanaan hīnang niya ha manga tau agad kaymu duun ha Awrusalam (Baytal Makdis). ¹⁴ Na, bihaun yari siya ha Damaskus nagdarā sulat katarrangan dayn ha manga nakura' kaimaman sumaggaw ha manga tau nagpaparachaya kaymu.”

¹⁵ Laung sin Panghu' kaniya, “Kadtū na kaw, sabab hi Saul in napī' ku hambuuk daraakun magtanyag sin ngān ku pa manga tau bukun bangsa Yahudi iban pa manga kasultan-sultanan sampay pa manga bangsa Israil. ¹⁶ Iban aku in magpakita' kaniya sin manga kabinsanaan subay labayan niya sabab-karna' ku.”

¹⁷ Na, miyadtū na hi Ananiyas. Gimaban siya pa bāy kiyabubutangan hi Saul ampa niya kiyaputan hi Saul. Laung niya kan Saul, “Saul in kita magtaymanghud na.

Diyaak aku mari kaymu hi Panghu' Īsa amu in nagpasandung kaymu duun ha dān ha harap mu mari pa Damaskus. Piyakari niya aku kaymu ha supaya kaw makakita' magbalik iban ha supaya kaw katulunan sin Rū sin Tuhan.”¹⁸ Pagkaput niya kan Saul, saruun-duun awn kulapis biya' sapantun sisik ista' in nauknat dayn ha mata hi Saul sarta' nakakita' na siya nagbalik. Timindug siya ampa siya nagpaligu' tanda' sin magparachaya na siya kan Īsa.¹⁹ Pag'ubus niya kimaun, kimusug na nagbalik in baran niya.

Magnasihat hi Saul ha Damaskus

Himanti' hi Saul manga pilay adlaw duun ha manga tau agad kan Īsa ha Damaskus.²⁰ Lāgi' timagna' siya magtūy nagnasihat ha kalanggal-langgalan sin hi Īsa amuna in Anak Tuhan.

²¹ Landu' tuud nainu-inu in tau katān nakarungug kaniya. Laung nila, “Ay kaw naa! Bukun ka in tau yan amuna in magpamatay ha manga tau sumabbut sin ngān hi Īsa duun ha Awrusalam (Baytal Makdis)? Iban bukun ka in maksud niya tuud miyari managgaw ha manga tau agad kan Īsa ampa niya dāhun madtu pa manga nakura' kaimaman?”

²² Manjari simūng in panday iban kusug hi Saul magnasihat. In manga Yahudi amu in naghula' ha Damaskus di' na makaatu maglugat kaniya. Nahilu sila sabab piyakita' hi Saul kanila dayn ha pagnasihat niya sin in hi Īsa amuna tuud in Almasi. Na, di' nila kapayluhan in bayta' hi Saul.

²³ Sakali limugay mayan, nagtipun in manga Yahudi ampa nag'isun sin subay bunuun hi Saul.²⁴ Dūm-adlaw jiyajagahan nila in manga labayan pagguwaan dayn ha lawm sin dāira ha supaya nila siya mabunu'. Sagawa' kiyabaytaan hi Saul pasal sin isun nila.²⁵ Hangkan

paghambuuk dūm kiyā' siya sin manga anak-mulid, ampa siya diyā madtu pa ād batu amu in ād ha katilibut sin dāira Damaskus. Biyutang nila hi Saul pa ambung dakula' ampa nila tiyuntun dayn ha tandawan piyaliyu sin ād.

Magbalik hi Saul pa Awrusalam (Baytal Makdis)

²⁶ Manjari nagbalik na hi Saul pa Awrusalam (Baytal Makdis). Pagdatung niya, mabaya' siya maglamud iban sin manga tau agad tuud kan Īsa. Sagawa' di' magkahagad in manga tau sin in siya agad na kan Īsa, iban in sila katān mabuga' kaniya. ²⁷ Daypara tiyabang siya hi Barnabas. Diyā siya madtu pa manga kiyawakilan hi Īsa. Pagdatung nila madtu, piyahāti hi Barnabas in manga kiyawakilan sin in hi Panghu' Īsa bakas simandung iban nagsuwara kan Saul duun ha dān ha harap niya pa Damaskus. Biyaytaan niya da isab sila pasal sin isug hi Saul nagnasihat pasal hi Īsa didtu ha Damaskus. ²⁸ Na, diyungug nila mayan in bichara hi Barnabas, piyalamud nila na hi Saul kanila. Na, nalatag hi Saul in katilingkal Awrusalam (Baytal Makdis) piyagnasihatan pasal hi Panghu' Īsa lāgi' maisug tuud siya magnasihāt. ²⁹ Sampay in manga Yahudi amu in bahasa nila Girik narā da isab hi Saul nagbichara iban naglugat sin pasalan hi Īsa. Na, ambaya' nila bunuun hi Saul. ³⁰ Na, pag'ingat sin manga tau agad kan Īsa sin pasal ini, diyā nila hi Saul pa Sisariya, ubus ampa nila piyatulak pa Tarsus.

³¹ Na, hangkan nakabaak na kasannyangan in manga tau agad ha Almasi ha katilingkal sin Yahudiya, Jalil iban Samariya. Dayn ha tabang sin Rū sin Tuhan himugut na in pangandul nila pa Tuhan iban timaud na in miyagad kanila, karna' in sila nagmamabuga' pa Tuhan.

Madtu hi Pitrus pa Lidda iban pa Juppa

³² Manjari in hi Pitrus naglatag sin kahula'-hulaan timibaw ha manga pagkahi niya agad kan Īsa. Sakali hambuuk waktu timibaw siya ha manga tau suku' sin Tuhan duun naghuhula' ha Lidda. ³³ Pagkawn niya, piyaglanggal niya in hambuuk tau pagngānan Aniyas, amu in tau nagpapatay in baran, iban awn na walu tahun in lugay di' siya makabangun dayn ha kulangan niya. ³⁴ Laung hi Pitrus kaniya, “Aniyas, piyauli' na hi Īsa Almasi in sakit mu. Bangun na kaw ampa mu lūna in kulangan mu.” Na, saruun-duun nakabangun hi Aniyas. ³⁵ Na, kīta' sin tau katān naghuhula' ha Lidda iban ha Sarun in tau kiyaulian, sarta' nagbalik na in atay nila pa Tuhan.

³⁶ Na, duun ha dāira Juppa awn hambuuk babai agad kan Īsa. In ngān niya hi Tabita. (Bang ha bahasa Girik Durkas. In hāti sin ngān niya usa.) Matuyu' tuud siya maghinang marayaw iban magtabang ha manga tau miskin. ³⁷ Na, ha waktu sin pagkawn hi Pitrus pa Lidda, nāsakit hi Tabita iban miyatay siya sin sakit niya. Ligu' na in bangkay niya ampa biyutang ha hambuuk bilik ha taas bāy. ³⁸ Na, in dāira Juppa masuuk da pa Lidda. Pag'ingat sin manga tau agad kan Īsa ha Juppa sin yaun hi Pitrus ha Lidda, dimaak sila duwangka-tau kimawa' madtu kan Pitrus. Pagdatung nila madtu, laung nila kan Pitrus, “Piyakawa' kaw iban bang awn dapat paagarun kaw kāmū' bihaun.”

³⁹ Na, nagsakap na hi Pitrus ampa miyagad kanila. Pagdatung nila, nagtūy siya diyā pa taas bāy pa bilik amu in kiyabubutangan sin mayat. Piyagtipunan hi Pitrus sin manga kabaluhan babai nagtatangis iban piyakita' nila siya sin manga ginis-ginisan badju' hīnang hi Tabita kanila sin buhi' pa siya.

⁴⁰ Sakali piyaguwa' sila katān hi Pitrus dayn ha lawm bilik, ubus ampa siya limuhud nangayu' duwaa pa Tuhan.

Pag'ubus ampa niya iyatud in mayat sarta' namung siya, laung niya, “Tabita, bangun kaw!” Na, biyulat hi Tabita in mata niya. Nabuhi' siya nagbalik. Pagkita' niya kan Pitrus, nagbangun siya limingkud. ⁴¹ Simuuk hi Pitrus kaniya ampa siya tiyabangan nagbangun. Pag'ubus ampa tiyawag hi Pitrus in manga tau agad kan Īsa sampay pa manga kabaluhan. Piyakita' niya kanila sin nabuhi' na nagbalik hi Tabita. ⁴² Na, manjari in suysuy pasal sin nabuhi' nagbalik hi Tabita natalag ha katilingkal sin dāira Juppa iban mataud tau in nagparachaya na ha Panghu' Īsa. ⁴³ Malugay himanti' hi Pitrus duun ha Juppa ha bāy hi Simun amu in mag'aadjal magpatahay sin pais hayup.

10

Hi Pitrus Kay Kurnili

¹ Na, awn isab hambuuk tau ha hula' Sisariya pagngānan Kurnili. Bangsa Rūm siya iban siya in kapitan sin hangka-panji sundalu pagngānan Italiya. ² Hambuuk siya tau nagtataat tuud pa Tuhan. Siya iban sin anak-asawa niya nagmamabuga' tuud pa Tuhan. Mawmu siya magsarakka ha manga Yahudi miskin iban taptap in pagpangarap niya pa Tuhan. ³ Sakali hambuuk adlaw ha sa'bu niya nangangarap pa Tuhan sin manga lisag tū sin mahapun, nagpanyata' mawn kaniya in hambuuk malāikat dayn ha Tuhan. Amu agi kaniya, “Kurnili!”

⁴ Iyatud niya in malāikat sarta' diyatungan siya buga'. Laung niya, “Unu baha' in piyagtawagan mu kaku', tuwan?”

In sambung sin malāikat, “Kiyaamuhan tuud in Tuhan sin pagpangarap iban pagsarakka mu ha manga tau. Na, tungbasan na sin Tuhan in manga hinang mu yan. ⁵ Bihaun daak kaw ha manga tauhan mu madtu pa Juppa magkawa' kan Simun Pitrus. ⁶ Yaun siya himahanti' ha

bāy sin tau mag'aadjal magpatahay pais hayup amu in pagngānan Simun. In bāy niya masuuk pa dagat.”

⁷ Na, pag'īg sin malāikat, tiyawag hi Kurnili in duwa daraakun niya ha lawm bāy iban sin hambuuk sundalu niya amu in nagtataat tuud pa Tuhan iban daran nagtatabang kaniya. ⁸ Na, biyaytaan niya pasal sin bayta' sin malāikat kaniya, ubus ampa niya diyaak madtu pa Juppa.

⁹ Manjari, pag'adlaw hambuuk, sin duun na sila ha dān masuuk na pa Juppa, manga ugtu suga na, in hi Pitrus gimaban pa taas atup pantay sin bāy simintu ampa siya nangarap pa Tuhan. ¹⁰ Pag'ubus niya nangarap pa Tuhan hiyapdi' na siya iban mabaya' na siya kumaun. Sakali ha sa'bu iyaadjal pa in pagkaun, nalawa' hi Pitrus ha pangindan. ¹¹ Kīta' niya in lawang langit naukab, iban awn biya' manta dakula' timuntun pa baba' biyabaggut sin lubid dayn ha dugu pa dugu. ¹² Kīta' niya in ha lawm sin manta manga ginis-ginisan sin manga sattuwa magpananap iban di' magpananap iban sin manga kamanukmanukan. ¹³ Sakali awn na diyungug niya nagsuwara kaniya, amu agi, “Kadtu kaw Pitrus, sumbay' kaw sin manga sattuwa yaun ampa mu kauna!”

¹⁴ Sagawa' laung hi Pitrus, “Aruy, Panghu', way tuud dapat! Dayn sin tagna' ku wala' aku nakakaun sin unu-unu haram.”

¹⁵ Sakali diyungug niya na isab nagbalik in suwara, amu agi, “Ayaw mu itunga haram in unu-unu biyayta' sin Tuhan bukun haram.”

¹⁶ Na, nakatū mayan piyanyata' kaniya, iyutung na nagbalik in manta pa taas langit.

¹⁷ Sakali ha sa'bu hi Pitrus nangangannal-kannal sin hātihan sin piyanyata' kaniya, in manga tau naraak hi Kurnili nakabatuk na mawn pa bāy kiyabubutangan hi Pitrus. Timindug sila duun ha higad lawang sin bāy.

¹⁸ Timawag sila, laung nila, “Yari baha' dī ha bāy ini himanti' in tau pagngānan Simun Pitrus?”

¹⁹ Na, in hi Pitrus masi na mayan namimikil pasal sin kīta' niya yadtu. Sakali laung sin Rū sin Tuhan kaniya, “Yaun awn tūngka-tau naglawag kaymu. ²⁰ Kadtu na kaw naug iban ayaw kaw mag'āng-¹āng magad kanila sabab aku in nagdaak kanila mari kumā' kaymu.”

²¹ Na, nanaug na hi Pitrus. Laung niya ha manga tau, “Na, aku na sa ini in tau liyawag niyu. Unu baha' in gawi niyu kāku'?”

²² In sambung nila, “Hi Kapitan Kurnili in nagdaak kāmu' mari. Tau marayaw siya iban nagtataat siya pa Tuhan. Piyag'aaddatan tuud siya sin manga tau katān Yahudi. Na, nagpanaug in Tuhan hambuuk malāikat mawn kaniya, namayta' sin subay niya kaw hipakawa' pakawnun pa bāy niya ha supaya siya makarungug sin hindu' mu.” ²³ Na, piyasūd hi Pitrus in manga tau nagkawa' kaniya iban piyatūg niya duun hangka-dūm.

Pagbulat mahinaat, nagsakap na hi Pitrus ampa siya miyagad ha manga tau nagkā' kaniya. Miyagad da isab kanila in manga kaibanan tau agad kan Īsa duun ha Juppa.

²⁴ Na, pag'adlaw hambuuk dimatung na sila pa Sisariya. Duun nagtatagad hi Kurnili iban sin manga lahasiya' niya sampay manga kabagayan niya amu in tiyaabbit niya pakawnun. ²⁵ Sūng mān hi Pitrus gumaban pa taas bāy, miyāk hi Kurnili kaniya ampa simujud pa alupan niya.

²⁶ Sagawa' piyatindug siya hi Pitrus iban laung hi Pitrus kaniya, “Tindug kaw. Ayaw kaw sumujud kāku' sabab in aku ini tau da biya' kaymu.”

²⁷ Na, timindug na hi Kurnili sarta' nagsuysuy na sila kay Pitrus iban simūd na sila pa lawm bāy. Pagsūd nila, kīta' hi Pitrus mataud tau nagtitipun duun. ²⁸ Laung hi Pitrus kanila, “Kiyaiingatan niyu sin in kami manga

Yahudi di' makapamisita atawa makapaglamugay iban sin manga tau bangsa dugaing sabab langgal sara' sin agama namu'. Sagawa' piyaingat kaku' sin Tuhan sin subay ku di' itungun makasammal in manga tau bangsa dugaing sabab wayruun da piyagbidnaan nila iban sin manga Yahudi. ²⁹ Hangkan piyakawa' niyu mayan aku pakariun, wala' aku nag'ang-¹ang miyagad mari. Na, unu baha' in piyagpakawaan niyu kaku'?"

³⁰ Laung hi Kurnili, "Awn na tū adlaw limabay manga waktu biya' hādtu, nangarap aku pa Tuhan ha lawm bāy sin lisag tū sin mahapun. Sakali saruun-duun awn nagpanyata' hambuuk tau mawn pa alupan ku. Nagsasahaya in tamungun niya. ³¹ Laung niya kaku', 'Kurnili! Diyungug sin Tuhan in pagpangayu' mu duwaa iban kita' sin Tuhan in pagsarakka mu ha manga tau. ³² Hangkan,' laung niya, 'daak kaw tau madtu pa Juppa magkawa' ha tau pagngānan Simun Pitrus. Yaun siya himahanti' ha bāy hi Simun amu in tau mag'aadjal magpatahay pais hayup. Masuuk pa dagat in bāy niya.' ³³ Na, amu yan in sabab hangkan ta kaw magtūy piyakawa'. Marayaw na nakakari kaw. Na, bihaun yari na kami ha kakitaan sin Tuhan nagtatagad kaymu dumungug sin unu-unu na daakan kaymu sin Tuhan hibayta' kamu'."

In Bichara hi Pitrus

³⁴ Sakali laung hi Pitrus, "Na, bihaun kaingatan ku na sin bunnal tuud sibu' in pagdā sin Tuhan ha mānusiya' katān. Di' siya magpī' tau. ³⁵ Taymaun niya in hisiyu-siyu magmabuga' kaniya iban maghinang sin mabuntul minsan unu in bangsa niya. ³⁶ Tantu kiyarungugan niyu na in Bayta' Marayaw dayn ha Tuhan, amu in piyamahalayak pa manga tau Israil sin in hi Īsa Almasi in makarihil kasannyangan. Siya in Panghu' sin mānusiya' katān.

³⁷ Tantu diyungug niyu da isab in manga pakaradjaan dakula' pasal hi İsa amu in naawn ha katilingkal sin hula' Yahudiya. Timagna' yan ha Jalil pag'ubus hi Yahiya nagnasihāt sin subay in manga tau magpaligu' (tanda' sin pagtawbat nila sin manga dusa nila). ³⁸ Iban kaingatan niyu da isab sin in hi İsa, tau Nasarit piyatulun sin Tuhan sin Rū sin Tuhan iban dihilan barakat. Pakain-pakain in kaktuun niya awn sadja nahinang niya marayaw iban napauli' niya in tau katān piyupuhinga' sin saytan, sabab in Tuhan asal duun kaniya.

³⁹ “Kiyasaksian namu' in katān nahinang niya ha hula' sin manga Yahudi iban ha Awrusalam (Baytal Makdis). Piyatay siya sin manga tau liyansang pa usuk. ⁴⁰ Sagawa' paghikatū sin adlaw biyuhī' siya sin Tuhan nagbalik dayn ha kamatay iban piyanyata' tuud sin buhi' siya. ⁴¹ Sagawa' wala' siya piyanyata' pa tau katān. Amura kami in piyagpanyataan niya, sabab kami in asal napi' sin Tuhan pagpanyataan. Kami in iban niya nagsaw nagkaun iban nag'inum ha waktu nabuhi' siya nagbalik dayn ha kamatay. ⁴² Diyaak niya kami magpamahalayak pa manga tau iban sumaksi' sin siya in kiyawakilan sin Tuhan dumihil hukuman ha manga buhi' iban ha manga patay. ⁴³ Kiyabayta' da isab sin manga kanabihan sin hisiyu-siyu in magparachaya kaniya maampun in manga dusa nila dayn ha kusug sin kawasa sin ngān niya.”

Tumulun in Rū sin Tuhan pa Manga Tau Bukun Bangsa Yahudi

⁴⁴ Na, ha sa'bu hi Pitrus nagbibichara pa, timulun in Rū sin Tuhan pa manga tau katān duun nagdurungug sin bayta' niya. ⁴⁵ In manga Yahudi agad kan İsa, amu in miyagad kan Pitrus mawn dayn ha Juppa, nainu-inu tuud sin piyatulun da isab sin Tuhan in Rū niya pa manga tau

bukun bangsa Yahudi. ⁴⁶ Hangkan nila yan kiyangatan sabab diyungug nila in manga tau nagbichara ha manga bahasa bukun bahasa nila dayn katagna' iban piyudji nila in Tuhan.

Sakali laung hi Pitrus, ⁴⁷ “Na, bihaun in manga tau ini hiyūp na sin Rū sin Tuhan biya' da isab sin manga kitaniyu Yahudi. Tantu wayruun tau makalāng kanila magpaligu'.” ⁴⁸ Na, hangkan nagdaak siya hipaligu' in manga tau ha ngān hi Īsa Almasi. Pag'ubus hiyawiran nila na hi Pitrus pahantiun duun kanila manga pilay adlaw.

11

In Suysuy hi Pitrus ha Manga Tau Agad kan Īsa Duun ha Awrusalam (Baytal Makdis)

¹ Manjari nakarungug in manga kiyawakilan hi Īsa iban sin manga kaibanan agad kan Īsa ha katilibut sin hula' Yahudiya sin in Parman sin Tuhan tiyayma' da isab sin manga tau bukun bangsa Yahudi. ² Hangkan pagdatung hi Pitrus mawn pa Awrusalam (Baytal Makdis), magtūy siya siyagda sin manga pagkahi niya Yahudi, amu in namamawgbug tuud pasal sin pag'islam. Laung nila, ³ “Himanti' kaw kunu' ha bāy sin manga tau bukun bangsa Yahudi, amu in wala' naislam iban nagsāw kaw nagkaun iban sila!”

⁴ Na, siyuysuyan sila hi Pitrus sin katān kiyalabayan niya. Piyapagsunud-sunud niya dayn ha tagnaan. ⁵ Laung hi Pitrus, “Ha sa'bu ku nangangarap pa Tuhan didtu ha Juppa, nalawa' aku dayn ha indan. Awn kīta' ku biya' lupa manta dakula' in timuntun pa daig ku dayn ha taas langit. Biyabaggut sin lubid dayn ha dugu pa dugu. ⁶ Na, kīta' ku in ha lawm sin manta manga sattuwa ginis-ginisan; manga hayup iban manga sattuwa talun, manga sattuwa magpananap iban manga kamanuk-manukan. ⁷ Sakali

awn diyungug ku suwara, amu agi, 'Kadtu kaw Pitrus, sumbay' kaw sin manga sattuwa yaun ampa mu kauna!'

⁸ "Sagawa' laung ku, 'Aruy, Panghu', way tuud dapat! Dayn sin tagna' ku, wala' aku nakakaun sin unu-unu haram.'

⁹ "Sakali simambung in suwara dayn ha taas langit, 'Ayaw mu itunga haram in unu-unu biyayta' sin Tuhan bukun haram.' ¹⁰ Nakatū ku mayan kīta' in biya' hādtu, iyutung na in biya' lupa manta nagbalik pa taas langit.

¹¹ "Sakali nagsa'bu isab ha waktu yadtu, awn tūngka-tau dimatung dayn ha Sisariya mawn pa bāy kiyaruruunan ku, nagkawa' kāku'. ¹² Na, biyaytaan aku sin Rū sin Tuhan di' papag'āng-'āngun magad kanila. Na, hangkan miyagad aku kanila pa Sisariya iban sin unum tau agad kan Īsa dayn ha Juppa. Miyadtu kami pa bāy hi Kurnili. ¹³ Pagdatung namu' madtu, siyuysuyan kami hi Kurnili sin pasal sin hambuuk malāikat nagpanyata' mawn kaniya duun ha bāy niya. Amu agi sin malāikat kaniya, 'Daak kaw tau madtu pa Juppa magkawa' ha tau pagngānan Simun Pitrus. ¹⁴ Siya in magpasampay kaniyu sin bayta' amu in makalappas kaymu iban sin katān ha lawm ukuman mu.'

¹⁵ "Na, sakali biyaytaan ku mayan sila sin pasal hi Īsa, timulun in Rū sin Tuhan mawn kanila biya' da isab sin kimugdan kātu'niyu sin tagna'. ¹⁶ Na, ampa ku kiyatum-tuman in bakas bichara hi Panghu' Īsa, amu agi, 'Tubig in piyangligu' hi Yahiya kaniyu, sagawa' in aku Rū sin Tuhan in hipangligu' kaniyu.' ¹⁷ Na, matampal na tuud sin in dihil sin Tuhan ha manga tau bukun bangsa Yahudi, magsibu' da tuud iban sin dihil niya kātu'niyu ha waktu nagparachaya mayan kitaniyu ha Panghu' Īsa Almasi. Na, hisiyu aku in lumāng ha Tuhan sin kabayaan niya!"

¹⁸ Pagdungug nila sin bichara hi Pitrus, himundung na sila iban wala' na sila nagkayba'. Gām mayan, piyudji nila

na in Tuhan, laung nila, “Dihilan na lugal sin Tuhan in manga tau bukun bangsa Yahudi magtawbat sin manga dusa nila bat sila makaagad ha lawm ukuman sin Tuhan!”

In Manga Tau Agad kan Īsa ha Dāira Antiyuk

¹⁹ Manjari, ha waktu kabunu' kan Istipan nakanat in manga tau agad kan Īsa. Naabut nila pa hula' Piniki, pa pū' Kuprus sampay pa dāira Antiyuk. Biyaytaan nila in manga tau pasal hi Īsa, sagawa' manga Yahudi sadja in biyaytaan nila. ²⁰ Sagawa' in manga kaibanan tau agad kan Īsa dayn ha Kuprus iban ha Kurini, pagkawn nila pa Antiyuk nagtūy nila biyaytaan in manga tau bukun bangsa Yahudi sin Bayta' Marayaw pasal hi Panghu' Īsa. ²¹ Hiyūp sila sin kusug sin Tuhan iban mataud tau in nagparachaya iban miyagad ha Panghu' Īsa.

²² Na, in suysuy pasal ini naabut pa manga tau agad ha Almasi duun ha Awrusalam (Baytal Makdis). Hangkan piyakadtu nila hi Barnabas pa Antiyuk. ²³ Pagdatung niya madtu, kīta' niya in tulung-tabang dihil sin Tuhan ha manga tau Antiyuk. Na kiyūgan tuud siya. Hangkan hīnduan niya in manga tau katān ha Antiyuk sin subay nila pahugutun in pagparachaya iban pangandul nila kan Panghu' Īsa. ²⁴ In hi Barnabas hambuuk tau marayaw iban hiyuhūp siya sin Rū sin Tuhan. Hangkan mataud tau in napaagad niya ha Panghu' Īsa.

²⁵ Pag'ubus miyadtu hi Barnabas pa Tarsus naglāg kan Saul. ²⁶ Kiyabaakan niya mayan hi Saul, diyā niya pa Antiyuk. Dimidtu sila hangka-tahun ha manga tau agad ha Almasi ha Antiyuk iban mataud tuud tau in kiyahinduan nila pasal hi Īsa. Didtu ha Antiyuk naawn in ngān Almasihin amu in pagtāg ha manga tau agad kan Īsa.

²⁷ Na, ha waktu hi Barnabas kay Saul duun ha Antiyuk, nākawn dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis) in manga tau

magpapasampay sin Parman sin Tuhan. ²⁸ Awn hambuuk kanila amu in pagngānan Agabus in timindug namayta' dayn ha kusug sin Rū sin Tuhan sin awn dumatung gutum pa katān hula'. (Na, in bayta' niya ini nabunnal ha waktu sin pagsultan hi Kalawdi.) ²⁹ Hangkan, kiyapag'isunan sin manga Almasihin ha Antiyuk magparā sin unu-unu na hikatabang nila ha manga pagkahi nila Almasihin ha Yahudiya. Kaniya-kaniya sila magdihil sin unu-unu in marā nila. ³⁰ Hangkan nagparā sila sin kan Barnabas iban hi Saul madtu pa manga nagtatau-maas ha manga Almasihin ha Awrusalam (Baytal Makdis).

12

In Pagsaggaw kan Pitrus

¹ Manjari ha sa'bu sin waktu yan, amu isab in waktu tiyagnaan hi Sultan Hirud in pagpinjala' niya ha manga kaibanan tau agad ha Almasi. ² Piyapunggutan niya in ū hi Ya'kub, amu in taymanghud hi Yahiya. ³ Pag'ingat niya kiyaamuhan in manga Yahudi sin hīnang niya kan Ya'kub, na, liyanjal niya in hinang niya. Piyasaggaw niya isab hi Pitrus. (In pagsaggaw ini naawn ha waktu sin pagsa'bu sin manga Yahudi amu in pagtawagun Pagkaun sin Tinapay way Pasulig.) ⁴ Nasaggaw mayan hi Pitrus, liyuun siya pa lawm jil. Piyajagahan siya ha upatka-tumpuk sundalu. In hangka-tumpuk upat-upat sundalu. In ganta' hi Hirud, pag'ubus sin Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay, paguwaun niya hi Pitrus ha supaya mahukum ha mayran madjilis.

⁵ Sagawa' ha salugay hi Pitrus ha lawm jil kiyusugan tuud sin manga tau agad ha Almasi in pagpangayu' duwaa pa Tuhan ha pasalan hi Pitrus.

Makaguwa' hi Pitrus Dayn ha Lawm Jil

⁶ Manjari sin pagkikinsumun na in pagpatay kan Pitrus ha mayran madjilis kaagi hi Hirud, sin dūm yadtu, in hi Pitrus natutūg ha ūt sin duwa jaga, hiyuhukutan sin duwa kadina. Iban awn da isab manga sundalu nagjajaga ha lawang sin jil. ⁷ Sakali saruun-duun awn malāikat dayn ha Tuhan in timindug duun ha lawm jil sarta' simawa in lawm jil. Piyukaw sin malāikat hi Pitrus, jiyugjug in abaga. Amu agi kan Pitrus, “Bangun kaw biskay!” Na, saruun-duun nagtūy napuas in kadina dayn ha lima hi Pitrus.

⁸ Laung sin malāikat kaniya, “Pahuguta na in kambut mu iban su'luga na in tawmpa' mu.” Na, iyagad hi Pitrus in agi kaniya sin malāikat iban laung pa isab sin malāikat kaniya, “Su'luga na in juba mu ampa kaw agad kāku.” ⁹ Na, miyagad na hi Pitrus ha malāikat gimuwa' dayn ha lawm jil. Sagawa' in pangannal hi Pitrus nanagainup siya. Way panghāti niya sin bunnal tuud in pagtabang kaniya sin malāikat. ¹⁰ Limabay sila dayn ha hambuuk pustu pagjagaghan iban sin hikaruwa sampay sila nākawn pa lawang basi' amu in lawang harap pa dāira. Pagkawn nila, naukab in lawang basi' isa-isa niya. Na gimuwa' na sila ampa sila miyanaw ha dān. Sakali hambuuk dān sadja in piyanawan nila saruun-duun nalawa' in malāikat.

¹¹ Pag'ig sin malāikat, iyampa kiyasayuhan hi Pitrus sin bunnal in hīnang sin malāikat kaniya. Laung niya, “Bat bunnal tuud tuwi' in katān kīta' ku! Diyaak sin Panghu' mari in malāikat mamuas kāku' dayn ha kamulahan hīnangun hi Hirud kāku' sabab sin kawasa niya iban dayn ha manga kangīan kabayaan sin manga Yahudi kumugdan kāku'.”

¹² Pagga kiyasayuhan niya na in kimugdan kaniya, miyadtu siya pa bāy hi Mariyam, ina' hi Yahiya amu in diyanglayan Markus. Mataud tau nagtitipun duun nangangarap pa Tuhan. ¹³ Pagdatung hi Pitrus, kimu'ku'

siya ha lawang amu in ha guwa' sin bāy. Na, miyadtu in hambuuk daraakun babai pagngānan Ruda mangasubu bang hisiyu in nagku'ku'. ¹⁴ Na, pagsambag hi Pitrus, kiyakilāhan niya in tingug hi Pitrus. Kiyūgan tuud siya. Dimagan siya madtu pa manga tau ha lawm bāy namayta' sin yaun hi Pitrus nagtitindug ha guwa'! Sabab sin kūg niya, wala' niya minsan kiyaukaban lawang hi Pitrus.

¹⁵ Sagawa' laung sin manga tau ha lawm bāy kaniya, “Ay, dupang kaw ini!” Sagawa' piyagbalik-balikan niya in bichara niya sin bunnal tuud yaun hi Pitrus ha guwa'. Hangkan laung nila kaniya, “Bukun sān baran niya, sagawa' malāikat amu in mamayta' sin pasal niya.”

¹⁶ Na, ha sa'bu nila nagbibichara, daran in pagku'ku' hi Pitrus ha lawang. Limugay mān iyukab nila na in lawang. Na, pagkita' nila kan Pitrus, nainu-inu tuud sila. ¹⁷ Sinyalan sila hi Pitrus di' papaghibukun. Pag'ubus ampa sila siyuusuyan hi Pitrus bang biya' diin in pagpaguwa' kaniya sin Panghu' dayn ha lawm jil. Laung niya kanila, “Baytai niyu hi Ya'kub iban sin manga katawtaymanghuran natu' sin nakaguwa' na aku.” Pag'ubus ampa siya minīg miyadtu pa lugal dugaing.

¹⁸ Na, pag'abut mahinaat, nahiluhala' na in manga sundalu jaga ha lawm jil sabab di' nila kaingatan bang nakapakain na hi Pitrus. ¹⁹ Pag'ingat hi Hirud, piyalawag niya hi Pitrus, sagawa' wala' nila kiyabaakan. Hangkan piyasumariya hi Hirud in manga sundalu jaga, ubus ampa niya piyapatay.

Pag'ubus yadtu, minīg hi Hirud dayn ha Yahudiya. Miyadtu siya himanti' pa Sisariya.

In Kamatay kan Hirud

²⁰ Duun mayan hi Hirud ha Sisariya, naghambuuk pikilan in manga tau dayn ha dāira Tirus iban Sidun

mawn dumā magkita' kan Hirud. Na, asal karugalan hi Hirud in manga tau dayn ha Tirus iban Sidun. Pagdatung sin manga tau mawn pa Sisariya, biyagay nila hi Balastus, amu in tau piyangangandulan hi Hirud sin manga pakaradjaan ha lawm astana', ha supaya sila katabangan sin maksud nila. Hangkan sila dumā magkita' kan Hirud bat dumayaw in atay hi Hirud kanila. Mabaya' tuud sila magsulut iban siya, sabab in kabuhianan ha hula' nila pagkawaun dayn ha hula' hi Sultan Hirud. Na, nagtugun na hi Hirud sin adlaw dāhun sila magkita'.

²¹ Manjari naabut mayan in adlaw sin tugun hi Hirud, nagtamung siya sin tamungun sultan, ampa siya limingkid ha lilingkuran niya mataas. Pag'ubus ampa siya namichara ha manga tau. ²² Pag'ubus niya nagbichara, nagsuwara matanug in manga tau, ganti' panglaggu' kan Hirud. Laung nila, “In tau nagbichara yan bukun mānusiya', sagawa' Tuhan!” ²³ Na, saruun-duun piyaratungan kabinsanaan hi Hirud kaagi sin malāikat dayn ha Tuhan, sabab wala' niya piyag'addatan in Tuhan. Kiyawa' niya in katān kalagguan pa baran niya. Na, kiyau sin ūd in lawm baran niya ampa siya miyatay.

²⁴ Sarta' magsusūng in pagsaplag sin Parman sin Tuhan, iban timaud in tau nagkahagad ha Parman.

²⁵ Na, naubus mayan in hinang hi Barnabas kay Saul ha Awrusalam (Baytal Makdis) nagbalik na sila pa Antiyuk. Piyaagad nila kanila hi Yahiya amu in diyanglayan Markus.

13

Piun sin Rū sin Tuhan hi Barnabas kay Saul Magnasihat

¹ Manjari awn manga tau magpapasampay iban manghihindu' sin Parman sin Tuhan pa manga tau agad ha Almasi ha Antiyuk. In sila ini hinda Barnabas, Simiyun,

amu in diyanglayan Itum, hi Lukiyus dayn ha Kirini, hi Manain amu in simulig hangka-ukuman iban nahinang biya' taymanghud hi Gubnul Hirud, iban hi Saul. ²Sakali ha sa'bu nila nagpupuasa iban nagtataat pa Tuhan, namichara in Rū sin Tuhan kanila, amu agi, “Kandiha niyu hi Barnabas kay Saul huminang sin daakan kiyamaksud ku hipahinang kanila.”

³ Na, pag'ubus nila nagpuasa iban nangarap pa Tuhan, diyupunan nila hi Barnabas kay Saul piyangayuan duwaa ampa nila piyatulak.

Pasal sin Tau Kuprus amu in Manghihikmat

⁴ Na, in duwangka-tau ini amu in naraak sin Rū sin Tuhan, hi Barnabas kay Saul, miyadtu pa dāira Siluki ubus ampa sila timulak pa pū' Kuprus. ⁵ Pagdatung nila pa dāira Salamis, nagnasihāt sila sin Parman sin Tuhan ha kalanggalan sin manga Yahudi. Piyaagad nila isab hi Yahiya Markus tumabang kanila.

⁶ Liyatag nila piyanaw in katiluagan sin pū'. Pag'abut nila pa dāira Papus piyaglanggal nila in hambuuk tau manghihikmat pagngānan Bar-Īsa. In tau ini nagtanyag sin in siya hambuuk tau magpapasampay sin Parman sin Tuhan. ⁷ Bagay siya sin gubnul ha Kuprus, hi Sirgus Paulus amu in tau malawm in pikilan niya. Manjari piyakawa' sin gubnul hi Barnabas kay Saul sabab mabaya' siya dumungug sin Parman sin Tuhan. ⁸ Sagawa' pagkadtu nila, diyā sila naglugat hi Bar-Īsa manghihikmat. (In ngān niya ha bahasa Girik, Ilimas, ha bahasa Hibrani, Bar-Īsa.) Hangkan siya dimā naglugat sabab in kabayaan niya di' in gubnul kumahagad sin hindu' hinda Saul. ⁹ Manjari hiyūp sin Rū sin Tuhan hi Saul. (In hi Saul ini pagtawagun da isab Paul.) Iyatud niya tuud in manghihikmat ampa niya iyan, ¹⁰ laung niya, “Isinarka' kaw tuud ini! Siyusulang

mu in unu-unu katān marayaw. Way hinang mu dugaing dayn sin mamuting iban mangakkal. Lāgi' kabayaan mu bingkukun in hindu' kasabunnalan pasal Tuhan! ¹¹ Na, bihaun paratungan kaw sin Tuhan kabinsanaan. Mabuta kaw iban di' kaw makakita' kasawahan.”

Na, saruun-duun nanggabun iban nanigidlum na in pangatud hi Ilimas. Simanaw siya tau makaambit kaniya. ¹² Pagkita' sin gubnul sin kimugdan kan Ilimas, nagtūy siya nagparachaya karna' landu' tuud siya nainu-inu sin hindu' pasal hi Panghu' Īsa.

Dumatung hinda Paul pa Antiyuk ha Hula' Pisidi

¹³ Manjari timulak hi Paul iban sin manga iban niya pa Papus mawn pa dāira Pirga ha hula' Pampilya. Pagdatung nila pa dāira, miyutas na hi Yahiya Markus dayn kanila, ampa nagbalik pa Awrusalam (Baytal Makdis). ¹⁴ Dayn ha Pirga limanjal sila pa dāira Antiyuk amu in sakup sin hula' Pisidi. Pag'adlaw Sabtu', amu in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan sin manga Yahudi miyadtu sila pa langgal, ampa sila limingkud duun. ¹⁵ Sakali naubus mayan nabacha in Kitab Tawrat iban sin Kitab sin manga kanabihan, piyabaytaan sin manga nakura' sin langgal hinda Paul, amu agi, “Manga taymanghud, bang awn isab hibayta' niyu ha manga tau amu in makapakusug sin iman nila, na kadtui niyu na.”

¹⁶ Na, timindug hi Paul ampa siya kimambay ganti' panalam niya ha manga tau. Ubus ampa siya namichara, laung niya,

“Manga pagkahi ku tau Israil iban sin kamu katān bukun bangsa Yahudi amu in nagmamabuga' ha Tuhan, dunguga niyu in bichara ku! ¹⁷ In Tuhan sin manga tau Israil, pini' niya in manga kamaasan natu' hīnang bangsa dakula'. Timaud in bangsa nila duun ha Misir, amu in

hula' namanyaga' kanila. Na, dayn ha kusug sin Tuhan napuas iban nakaig sila dayn ha manga namanyaga' kanila ha Misir. ¹⁸ Pag'ig nila dayn ha Misir, tiyatasan sin Tuhan in addat nila, amu in di' makasulut kaniya duun ha hula' paslangan mahunit paghulaan ha lawm ka'patan tahun. ¹⁹ Liyubu sin Tuhan in pitu bangsa ha hula' Kanan, ubus ampa niya piyusaka' in hula' yan ha manga tau Israil. ²⁰ In lugay sin manga palihalan ini katān awn manga upat ngagatus tagkay'man tahun.

“Pag'ubus dihilan niya in manga tau Israil nakura' manghuhukum kanila sampay naabut pa waktu hi Nabi Samwil. ²¹ Sakali limugay mayan, nangayu' sila tau magsultan kanila. Na, piyapagsultan sin Tuhan hi Saul, anak hi Kis, panubu' hi Binjamin. Awn ka'patan tahun hi Saul nagsultan kanila. ²² Pag'ubus yadtu piyaig siya sin Tuhan dayn ha pagsultanan niya, ampa piyaganti' hi Daud nagsultan kanila. Laung sin Tuhan pasal hi Daud, ‘Kiyaamuhan aku kan Daud, anak hi Jissi sabab in hi Daud ini hambuuk tau hangka-atay iban aku. Unu-unu in kabayaan ku agarun niya sadja!’ ” ²³ Na, siyūngan hi Paul in bichara niya ha manga tau, laung niya, “Na, dayn ha panubu' hi Daud piyalahil sin Tuhan in hambuuk Manglalappas ha manga tau bangsa Israil. Iyagad sin Tuhan in janji' niya kanila. ²⁴ Miyuna limahil hi Yahiya, amu in nagpasakap ha manga tau sin pagdatung hi Īsa. Nagnasihāt siya ha manga tau sin subay sila magtawbat sin manga dusa nila iban magpaligu'. ²⁵ Sakali pagga ma-suuk na maubus in hinang hi Yahiya ha dunya, namichara siya ha manga tau, laung niya, ‘In pangannal niyu aku na in Manglalappas amu in piyagtatagad-tagaran niyu. Na, nasā' kamu, bukun aku in Manglalappas. Sagawa' magdaratung na siya sumunud kaku'. In aku, minsan humubad sin hukut tawmpa' niya, di' aku tūpun sabab

mataas in kawasa niya dayn kaku.' ”

²⁶ Na, laung hi Paul, “Manga pagkahi ku tau Israil, panubu' hi Ibrahim iban sin manga tau katān bangsa dugaing nagmamabuga' tuud ha Tuhan, pahātihun ta kamu. Kitaniyu in piyarāhan sin Tuhan sin bayta' pasal sin kalappasan. ²⁷ Sagawa' in manga Yahudi ha Awrusalam (Baytal Makdis) iban sin manga kanakuraan nila wala' sila nagsabunnal sin in hi Īsa amuna in Manglalappas iban wala' nila kiyahātihan in bayta' sin manga kanabihan ha lawm Kitab amu in biyabacha nila sakaba' Sabtu' ha manga langgal nila. Malayngkan, nabunnal in bayta' sin manga nabi pasal sin hīnang sin manga Yahudi kan Īsa. Biyutangan nila hi Īsa sin hukuman subay patayun. ²⁸ Piyangayu' nila tuud kan Pilatu hipapatay hi Īsa, minsan da wayruun dusa kiyabaakan nila mahinang puun-sabab pamatayan kaniya. ²⁹ Na, pag'ubus mayan naagad nahinang in katān kiyasulat ha lawm Kitab pasal hi Īsa, inīg nila in mayat niya dayn ha usuk pagpatayan ampa nila kiyubul. ³⁰ Sagawa' biyuhi' siya sin Tuhan nagbalik dayn ha kamatay. ³¹ Nabuhi' mayan siya nagbalik, nakamataud siya nagpanyata' bukun pilay adlaw ha manga tau amu in bakas iban niya dayn ha Jalil pa Awrusalam (Baytal Makdis). Na, bihaun in manga tau ini amuna in nahinang saksi' mamayta' sin kasabunnalan pasal hi Īsa pa katān tau Israil.

³²⁻³³ “Na, bihaun yari kami mamayta' kaniyu sin Bayta' Marayaw amu in kiyajanji' sin Tuhan ha manga kamaasan natu'. Iyagad na sin Tuhan bihaun in janji' niya ha manga kātu'niyu panubu' nila, karna' biyuhi' niya nagbalik hi Īsa dayn ha kamatay. Naagad in bichara sin Tuhan amu in kiyasulat hi Nabi Daud ha hikaruwa tarasul niya ha lawm Kitab Jabur, amu agi,
'Ikaw in anak ku;

iban dayn ha adlaw ini pahātihun ku sila sin aku in
Ama' mu.'

³⁴ Iban amu ini isab in bichara sin Tuhan pasal sin pagbuhi' kan Īsa magbalik dayn ha kamatay iban pasal sin di' humalu' in anggawta'-baran niya ha lawm kabul. Amu agi,

'Tantu tuud hirihil ku kaniyu in karayawan kiyajanji' ku kan Daud.'

³⁵ Lāgi' awn pa isab hambuuk tarasul kiyasulat ha lawm Kitab Jabur, amu agi,

'Aku in daraakun mu suchi, tantu di' mu pasāran humalu' in baran ku ha paliyangan.'

³⁶ "(Malayngkan minsan hi Daud in nagsulat sin tarasul yan, in yan bukun takdil pa baran niya.) Karna' nahinang hi Daud in katān daakan kaniya sin Tuhan ha salugay niya ha dunya. Mahuli dayn duun miyatay da siya iban kiyubul siya ha daig sin manga kamaasan niya. Lāgi' nahalu' da in anggawta'-baran niya ha lawm kabul. ³⁷ Sagawa' in hi Īsa wala' nahalu' in baran niya sabab biyuhil' siya sin Tuhan nagbalik dayn ha kamatay. ³⁸⁻³⁹ Na, hangkan manga pagkahi ku tau Israil wajib tuud kamu humāti sin dayn ha pasal sin nahinang hi Īsa piyamahalayak na bihaun sin awn na kaampunan sin manga dusa niyu. Lāgi' wajib niyu ingatun sin in pagbawgbug niyu sin sara' daakan hi Musa di' makapuas sin manga dusa niyu, sagawa' hisiyu-siyu in magparachaya kan Īsa mapuas in manga dusa nila.

⁴⁰ Hangkan kamaya'-maya' kamu bat kamu di' kugdanan sin kamulahan piyag'iyān sin manga kanabihan, amu in kiyabichara sin Tuhan, amu agi,

⁴¹ 'In manga kamu manggugura'-gura'!

Mahaylan na kamu sin kamulahan kumugdan kaniyu!

Sabab awn hinangun ku ha susūngun, ha masa niyu.

Di' kamu magkahagad ha hinangun ku yan minsan da awn magpahāti marayaw kaniyu!' ”

⁴² Mahuli dayn duun, naubus mayan nagnasihat hi Paul, gimuwa' na siya dayn ha langgal iban hi Barnabas. Sakali iyan sila sin manga tau pabalikun magnasihat sin pasal hi İsa ha Sabtu' balik. ⁴³ Ubus mayan nag'uwian in manga tau dayn ha langgal, mataud Yahudi iban manga tau bukun bangsa Yahudi, amu in nag'aagama Yahudi, in miyagad kan Paul iban hi Barnabas. Na, iyan sila hi Paul kay Barnabas sin subay nila pahugutun in pangandul nila ha tulung-tabang sin Tuhan.

⁴⁴ Manjari naabut mayan isab nagbalik in adlaw Sabtu', in tau katān ha dāira miyadtu pa langgal dimungug sin Parman sin Tuhan. ⁴⁵ Na, pagkita' sin manga Yahudi ha manga tau mataud dimurungug kan Paul, nangabughu' tuud sila. Diyā nila tuud naglugat hi Paul iban piyamungan nila sin mangi'.

⁴⁶ Sagawa' way paglampik bichara, tiyumlangan sila hi Paul kay Barnabas, amu agi, “Wajib tuud subay kamu in paingatun muna pasal sin Parman sin Tuhan karna' amu yan in giyanta' sin Tuhan sagawa' siyulak niyu. Na, pagga biya' ha yan, biya' niyu da piyamung sin di' kamu tūpun dihilan sin kabuhi' salama-lama. Na, hangkan pasāran namu' kamu iban magnasihat na kami pa manga tau bukun bangsa Yahudi. ⁴⁷ Karna' biya' ha ini in daakan kāmū' sin Tuhan, amu agi, ‘Kamu in hinangun ku biya' sapantun ilaw dumihil kasawahan pa manga tau bukun bangsa Yahudi, ha supaya mawn in kalappasan sin katān mānusiya' ha katilingkal dunya!’ ”

⁴⁸ Na, pagdungug sin manga tau bukun bangsa Yahudi sin bichara ini, kiyūgan tuud sila iban liyaggu' nila in Parman sin Tuhan. Na, in sasuku' sin manga napi' sin

Tuhan dihilan kabuhi' salama-lama nagparachaya na sin niyasihat kanila hi Paul.

⁴⁹ Sarta' in Parman sin Tuhan nalatag na piyagnasihat ha katilingkal sin hula' yaun. ⁵⁰ Sagawa' nakawa' bīcharahan sin manga Yahudi in manga babai bukun Yahudi nagtataat pa Tuhan lāgi' balkanan iban sin manga nagtataumaas ha lawm dāira Antiyuk, sin subay nila lāngun hi Paul kay Barnabas magnasihat iban paigun dayn ha hula' nila. ⁵¹ Na, pag'ig hi Paul kay Barnabas dayn ha Antiyuk, piyaspasan nila in bagunbun mīmikit ha siki nila tanda' sin di' tūpun parulihun nila in manga tau simulak sin nasihat nila. Pag'ubus ampa sila miyadtu pa dāira Ikuni. ⁵² Na, in manga tau agad kan Īsa ha Antiyuk kiyūgan tuud iban hiyuhūp sila sin Rū sin Tuhan.

14

Magnasihat hinda Paul ha Ikuni

¹ Manjari pagdatung hi Paul kay Barnabas pa Ikuni, miyadtu sila pa langgal nagnasihat biya' da isab sin hīnang nila ha Antiyuk. Na, mataud tuud manga Yahudi iban manga bangsa dugaing in nagparachaya na ha Panghu' Īsa. ² Sagawa' in manga Yahudi amu in di' magparachaya, bīcharahan nila in manga tau bukun bangsa Yahudi, ha supaya sila dumugal ha manga tau agad kan Īsa. ³ Na, dayn ha sabab yan limugay hi Paul kay Barnabas nagnasihat duun. Wayruun tuud buga' nila nagnasihat sin pasal hi Panghu' Īsa. Dīhilan sila kusug sin Panghu' himinang sin manga hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan iban hinang makainu-inu, ha supaya mapakita' ha manga tau sin bunnal tuud in bayta' pasal sin tulung-tabang sin Panghu' Īsa ha manga tau. ⁴ Na, nabahagi' in pikilan sin manga tau ha dāira. In kaibanan

tau dapit ha manga Yahudi, ampa in kaibanan dapit ha manga kiyawakilan hi Īsa.

⁵ Sakali awn hambuuk waktu nag'isun in manga Yahudi iban sin manga tau bangsa dugaing iban sin manga kanakuraan nila. Kiyapag'isunan nila binsanaun hinda Paul ampa tiluun sin batu. ⁶⁻⁷ Daypara nakaingat hinda Paul pasal sin isun nila. Hangkan miyaguy sila pa hula' Likawna. Didtu mayan sila, nagnasihat sila sin Bayta' Marayaw pa dāira Listara, pa dāira Dirbi, iban sampay pa katilibut sin duwa dāira yaun.

Kaulian in Tau Di' Makapanaw ha Dāira Listara

⁸ Na, duun ha Listara awn hambuuk tau di' makapanaw. Asal kariasali nanghihilunu in siki niya. ⁹ Na, duun siya nagdurungug sin nasihat hi Paul. Pagkita' kaniya hi Paul, magtūy kiyabistuhan hi Paul sin nagparachaya na siya ha bayta' pasal hi Panghu' Īsa, iban kiyaingatan hi Paul sin kaulian na in sakit niya. Hangkan iyatud tuud hi Paul in tau ini. ¹⁰ Pag'ubus ampa niya iyan, piyatanug in bichara niya, laung niya, “Tindug kaw!” Na, nagtūy in tau ini limumpat sarta' nakapanaw na.

¹¹ Pagkita' sin manga tau mataud sin nahinang hi Paul, nag'ulang-ulang sila ha bahasa nila Likawna. Laung nila, “In manga tuhan-tuhan taniyu nanaug na mari kātu' nagpasalupa tau!” ¹² Na, ngiyānan nila hi Barnabas kay Paul sin ngān sin manga tuhan-tuhan nila. In hi Barnabas ngiyānan nila Siyus, hāti in hi Paul ngiyānan nila Hirmis, sabab hi Paul in ūhan magnanasihat. ¹³ Na, ha guwa' sin lawang dāira, awn hambuuk bāy pagsusumbahan sin manga tau ha tuhan-tuhan nila hi Siyus. Sakali in imam amu in nagkakaput sin bāy pagsusumbahan, nagdā mawn pa lawang sin dāira manga sapi' mandangan piyangari-ngarihan sin manga sumping. In imam iban sin manga

tau mataud sūng sumumbay' sin manga sapi' mandangan hipanghulmat kan Paul iban hi Barnabas.

¹⁴ Pagdungug hi Paul kay Barnabas sin hīnang sin manga tau, gīsi' nila in badju' ha baran nila (sabab way sila kiyaamuhan sin hinang sin manga tau). Dimagan sila pa gitungan sin manga tau mataud nagpupūn ampa sila gimasad, laung nila, ¹⁵ “Uy, manga tuwan, mayta' kamu naghinang sin biya' ha yan? In kami ini tau da biya' kaniyu. In gawi namu' miyari kaniyu magpamahalayak sin Bayta' Marayaw sin subay niyu hundungan na in pagsumba niyu ha manga tuhan-tuhan wayruun kapūsan. In subay sumbahun niyu in hambuuk-buuk Tuhan, amu in tantu tuud buhi', lāgi' amu in nagpapanjari sin langit iban lupa' iban dagat sampay pa unu-unu katān luun nila. ¹⁶ Ha manga waktu limabay,” laung hi Paul, “diyūlan sin Tuhan in tau katān maghinang sin kabayaan nila. ¹⁷ Sagawa' minsan biya' ha yan masi-masi in dayaw sin Tuhan ha mānusiya' katān. Siya in magdirihil kātu'niyu ulan, in magpabunga sin manga tiyanum bang musim nila na, iban magdirihil kātu'niyu kakaun, ha supaya mahipu' sin kakuyagan in lawm atay taniyu. Na, in manga yan amu in tanda' sin awn tuud Tuhan.” ¹⁸ Sagawa' minsan biya' hādtu na in pagpahāti hinda Paul, agun da di' malāng in manga tau sin baya' nila umungsud lalabutan kanda Paul.

¹⁹ Manjari bukun malugay awn dimatung mawn pa Lis-tara manga Yahudi dayn ha dāira Antiyuk ha hula' Pisidi iban dayn ha dāira Ikuni. Bīcharahan nila in manga tau di' pakahagarun kanda Paul. Na, nakawa' nila bīcharahan in manga tau. Hangkan biyatu sin manga tau hi Paul, ampa giyuyud pa guwa' sin dāira sabab in pangannal nila miyatay na hi Paul. ²⁰ Sagawa' piyagtipunan mayan hi Paul sin manga tau agad kan Īsa, nagbangun siya,

ampa siya nagbalik pa lawm dāira. Pag'ubus, pag'adlaw hambuuk miyadtu na siya kay Barnabas pa Dirbi.

Magbalik hi Paul kay Barnabas pa Antiyuk ha Hula' Siriya

²¹ Pagdatung hi Paul kay Barnabas pa Dirbi nagnasihat na isab sila sin Bayta' Marayaw pa manga tau. Na, mataud tau duun in miyagad na kan Īsa sabab sin pagnasihat nila. Na, pag'ubus ampa sila nagbalik pa Listara, pa Ikuni iban pa Antiyuk ha hula' Pisidi. ²² Pagdatung nila pa manga dāira yan, piyarayaw nila in atay sin manga tau agad ha Almasi, ha supaya humugut in pangandul iban pagparachaya nila ha Panghu' Īsa. Laung nila ha manga tau, “Subay kitaniyu makalabay sin sasat indalupa-ginis, ampa kitaniyu makaagad ha lawm pamarinta sin Tuhan.”

²³ Lāgi' duun ha manga dāira yan, nagpi' sila manga tau hīnang magtau-maas ha manga tau agad ha Almasi haunu-haunu in hula' pagtipunan nila. Ha waktu sin pagpi' nila ha manga ini, nagpuasa iban nangayu' sila tabang dayn ha Tuhan bang mān in manga tau yan parulihan niya sabab siya in piyangandulan nila.

²⁴ Pag'ubus ampa hi Paul kay Barnabas miyadtu pa hula' Pampilya. Limabay sila dayn ha Pisidi. ²⁵ Pagdatung nila pa Pampilya nagnasihat sila didtu ha dāira Pirga, ubus ampa sila miyadtu pa dāira Attali. ²⁶ Hāti dayn ha Attali, timulak sila nagbalik pa Antiyuk. In manga tau agad ha Almasi duun ha Antiyuk amu in nangayu' tabang pa Tuhan bang mayan maubus hinda Paul in hinang kiyabugsu' kanila. Na, in hinang yan naubus tuud nahinang hinda Paul.

²⁷ Pagdatung hinda Paul pa Antiyuk tipun nila in manga tau agad ha Almasi, ampa nila siyuusuyan pasal sin tabang sin Tuhan ha manga hinang nila. Iban nanuysuy na isab sila pasal sin manga tau bukun bangsa Yahudi nakabaak

na sin dān tudju pa Tuhan karna' nagparachaya na sila kan Īsa. ²⁸ Na, dimuun malugay hi Paul kay Barnabas ha manga tau agad ha Almasi ha Antiyuk.

15

Pag'isunan sin Manga Almasihin in Pasal Pag'islam

¹ Manjari awn manga tau dayn ha Yahudiya in dimatung mawn pa Antiyuk nanghindu' ha manga tau agad ha Almasi sin di' sila malappas bang sila di' maislam biya' sin daakan sin sara' hi Musa. ² Na, nakapaglugat hi Paul kay Barnabas iban sin manga tau ini pasal wala' nakaamu in panghindu' nila. Pagga wayruun da kasulutan sin paglugat nila, diyaak nila hi Paul kay Barnabas iban sin kaibanan manga tau agad ha Almasi ha Antiyuk madtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) mangasubu ha manga kiyawakilan hi Īsa iban ha manga nagtatau-maas ha hula' sin pasal sin piyaglugatan nila ini.

³ Na, hiyatud na hinda Paul sin manga tau agad ha Almasi pa dān. Pag'ubus miyanaw na hinda Paul. Paglabay nila dayn ha hula' Piniki iban Samariya, himapit sila ha manga tau agad ha Almasi duun namayta' sin awn na manga tau bukun bangsa Yahudi in nagparachaya na ha Panghu' Īsa. Na, landu' tuud kiyūgan in manga katān tau agad ha Almasi. ⁴ Pagdatung nila pa Awrusalam (Baytal Makdis), iyasip tuud sila marayaw sin manga tau agad ha Almasi, sin manga kiyawakilan hi Īsa iban sin manga nagtatau-maas kanila. Na, siyuysuyan sila hinda Paul sin manga katān nahinang nila dayn ha kabayaan sin Tuhan.

⁵ Sagawa' awn manga kaibanan tau agad ha Almasi amu in agad ha parhimpunan sin manga Parisi in timindug lāgi' namung, amu agi, "In manga tau bukun bangsa

Yahudi subay islamun iban baytaan sin subay sila magkahagad sin sara' daakan hi Musa.”

⁶ Na, manjari nagmiting nag'isun in manga kiyawakilan hi Īsa iban sin manga nagtatau-maas ha hula' sin pasal sin parakala' kiyapaglugatan. ⁷ Malugay sila nag'isun bang biya' diin in hikataayun sin pikilan nila. Sakali timindug hi Pitrus sarta' namung, laung niya, “Manga maas taymanghud, kaingatan sin kamu katān, sin ha waktu limabay, aku in pinī' sin Tuhan mamayta' ha manga tau bukun bangsa Yahudi sin Bayta' Marayaw pasal hi Īsa, ha supaya sila makarungug iban magparachaya. ⁸ Na, in Tuhan amu in makaingat sin unu-unu katān ha lawm atay sin tau, tiyayma' niya in manga tau bukun bangsa Yahudi, karna' piyatulunan niya sila sin Rū sin Tuhan biya' da isab sin kitaniyu. ⁹ Iban wala' niya piyapagbidida' in kitaniyu iban sila. Iyampun niya in manga dusa nila sabab nagparachaya sila ha bayta' pasal hi Īsa. ¹⁰ Na pagga biya' ha yan, mayta' niyu dustaun in kabayaan sin Tuhan? Mayta' niyu pabu'gatan in manga tau agad ha Almasi huminang sin manga sara' daakan hi Musa sin minsan in kitaniyu iban sin manga kamaasan natu' yadtu di' da makaaku mamawgbug huminang? ¹¹ Na, ingat kamu, in kitaniyu nalappas dayn ha sabab sin kasi-lasa sin Panghu' Īsa kātu'niyu. Na, damikkiyan in manga tau bukun Yahudi malappas da isab sabab sin kasi-lasa sin Panghu' kanila.”

¹² Na, pag'ubus hi Pitrus nagbichara, wala' na nagkay-ba' in manga tau. Dimungug na sila sin suysuy hi Paul kay Barnabas pasal sin katān hinang mahal-mahal tanda' sin kasabunnalan iban makainu-inu nahinang nila duun ha manga tau bukun bangsa Yahudi dayn ha kusug sin Tuhan. ¹³ Na, pag'ubus simubli isab hi Ya'kub namichara, laung niya, “Manga maas taymanghud, dungug kamu sin bichara ku! ¹⁴ Na, kiyabayta' na kaniyu hi Simun

Pitrus bang biya' diin in tagnaan sin hinang ini amu in pagpakita' sin Tuhan sin pagparuli niya ha manga tau bukun bangsa Yahudi, ha supaya sila mahinang suku' niya. ¹⁵ Nagkugdan tuud in bichara hi Simun iban sin kiyasulat sin manga nabi ha lawm Kitab, amu agi sin Panghu',

¹⁶ 'Pagpuas ini magbalik da aku mawn pa manga panubu' hi Daud.

Pakusugun iban parayawun ku magbalik in kahālan nila sabab biya' sila sapantun hambuuk bāy nalubu.

¹⁷ Hinangun ku yan

ha supaya in manga tau kaibanan bukun Yahudi amu in itung ku da isab manga tau suku' ku,

lumawag sila sin dān mari kaku'.

¹⁸ Na, amu ini in bichara sin Panghu', amu in namayta' sin maksud niya dayn sin awal tagna' pa!"

¹⁹ Na, liyanjal hi Ya'kub in bichara niya, laung niya, "Ha pikil ku subay natu' di' hiluhalaun in manga tau bukun bangsa Yahudi, amu in miyagad na sin kabayaan sin Tuhan (pasal sin pagbawgbug sin manga sara' daakan hi Musa). ²⁰ Sagawa' in subay hinangun taniyu parāhan natu' sila sulat baytaan sin subay sila di' kumaun sin kakaun bakas piyanglabut ha manga barhala' pagtuhanan sin tau, sabab in kakaun yan haram. Lāgi' subay sila di' magjina iban subay sila di' kumaun sin sattuwa bakas pikul atawa kumaun dugu'. ²¹ Karna' in sara' daakan hi Musa pagbachahun sakaba' Sabtu' ha manga kalanggalan dayn sin awal masa pa. Lāgi' in hindu' hi Musa piyag-nanasihat ha manga kadāirahan."

Pasal sin Sulat pa manga Almasihin Bukun Yahudi

²² Na, sakali nagtaayun in pikilan sin manga kiyawak- ilan hi Īsa iban sin manga nagtatau-maas ha hula' iban

sin katān tau agad ha Almasi sin subay sila mamī' tau paagarun kan Paul kay Barnabas madtu pa Antiyuk. In napī' nila hi Judas, amu in pagtawagun Barsabbas iban hi Silas. In duwangka-tau ini piyag'aaddatan tuud sin manga tau agad ha Almasi. ²³ Sila in nagdā sin sulat pa Antiyuk. Amu agi sin sulat,

“Alamat ini sulat naug dayn ha manga kiyawakilan hi Īsa iban sin manga nagtatau-maas ha hula' amu in manga kataymanghuran niyu agad kan Īsa ha Awrusalam (Baytal Makdis).

“Yari kami magpasampay sin salam-duwaa namu' kaniyu katān manga taymanghud namu' dugaing bangsa, amu in naghuhula' ha Antiyuk, Siriya iban Silisiya. ²⁴ Nakarungug kami sin awn manga tau dayn dī kāmū' in miyawn nanghindu' kaniyu, amu in nakahilu sin pamikil niyu. Na, in manga tau yan wala' namu' naraak manghindu' sin biya' ha yan. ²⁵ (Na, hangkan nagmiting kami nag'isun pasal sin parakala' yan.) Na, kiyapagtaayunan sin kami katān sin subay kami mamī' manga tau, pakawnun kaniyu. Paagarun namu' sila ha bagay natu' kalasahan, hi Barnabas kay Paul, ²⁶ amu in piyagtūk nila in baran nila sabab-karna' sin ngān sin Panghu' natu' Īsa Almasi. ²⁷ Na, pakawnun namu' kaniyu hi Judas kay Silas magbaran mamayta' kaniyu sin piyag'isunan namu' amu in siyulat namu' ini kaniyu. ²⁸ Taayun kami ha kabayaan sin Rū sin Tuhan sin subay kamu di' pabu'gatan huminang sin manga daakan luwal da sin manga daakan amu in wajib natu' hinangun. Ini in manga daakan subay niyu kahagarun: ²⁹ subay kamu di' kumaun sin ununu kakaun bakas piyanglabut ha manga barhala', subay kamu di' kumaun dugu', subay kamu di' kumaun sin manga sattuwa bakas pikul, iban subay kamu di' magjina.

Hikarayaw kaniyu bang niyu agarun in manga liyāngan ini.

“Salam-duwaa kaniyu katān. Wassalam!”

³⁰ Na, pag'ubus mān kiyahatud pa dān in manga naraak nagdā sin sulat, limanjal na sila pa Antiyuk. Pagdatung nila, piyatipun nila in katān tau agad ha Almasi ampa nila diyuhal in sulat. ³¹ Pagbacha nila sin sulat, kiyūgan tuud sila sin bayta' nakaparayaw sin atay nila. ³² Na, ha salugay hi Judas kay Silas duun ha Antiyuk, nagnasihāt sadja sila ha manga tau agad ha Almasi duun, sabab in sila magpapasampay da isab sin Parman sin Tuhan. Piyahugut iban piyakusug nila in iman sin manga tau agad ha Almasi. ³³ Limugay mān minuwi' na sila nagbalik pa manga tau nagdaak kanila. Hiyatud sila pa dān sin manga tau agad ha Almasi, iban piyangayuan sila duwaa pa marayaw. ³⁴ (Sagawa' in hi Silas nagpabīn duun.)

³⁵ Na, in hi Paul kay Barnabas nagpabīn da isab duun ha Antiyuk. Daran in pagnasihāt iban paghindu' nila sin Parman sin Panghu'. Mataud isab in iban nila nagnasihāt iban nanghindu' duun.

Magbutas hi Paul kay Barnabas

³⁶ Pagga limugay na, laung hi Paul kan Barnabas, “Sūng kita magbalik pa manga kadāira-dāirahan bakas na piyagnasihatan ta sin Parman sin Tuhan. Kitaun ta bang maunu-unu in manga kataymanghuran ta didtu.” ³⁷ Na, in kabayaan hi Barnabas paagarun nila hi Yahiya Markus. ³⁸ Sagawa' di' mabaya' hi Paul magpaagad, sabab in hi Yahiya Markus miyutas dayn kanila sin waktu duun sila ha Pampilya. Wala' miyagad kanila timalus sin hinang nila. ³⁹ Naglugat tuud sila pasal sin pagpaagad kan Yahiya Markus. Na, in guwaan niya nagbutas sila. Piyaagad hi Barnabas hi Markus kaniya, ampa sila timulak pa Kuprus. ⁴⁰ Na, in hi Paul piyaagad niya kaniya hi Silas, ampa sila

limanjal na sin panaw nila. Nangayu' duwaa in manga tau agad ha Almasi duun bang mayan hinda Paul tabangan sin Panghu'. ⁴¹ Limabay hinda Paul ha Siriya iban Silisiya. Tiyabangan nila piyakusug in iman sin manga tau agad ha Almasi.

16

Magad hi Timuti kan Paul iban Silas

¹ Pag'ubus limanjal hinda Paul pa dāira Dirbi iban Listara. Na, manjari nakakawn mayan sila pa Listara, piyaglanggal nila in hambuuk tau agad ha Almasi pagngānan Timuti naghuhula' duun. In ina' niya hambuuk Yahudi, lāgi' agad da isab kan Īsa. Ampa in ama' niya bangsa Girik. ² Na, in katān manga tau agad ha Almasi duun ha Listara iban Ikuni, marayaw sadja in bichara nila pasal hi Timuti. ³ Sakali kabayaan hi Paul paagarun hi Timuti kanila. Hangkan piyaislam niya hi Timuti. Hangkan niya piyaislam sabab kiyaingatan sin manga katān Yahudi naghuhula' duun, sin in ama' hi Timuti, bangsa Girik. (Ampa bukun addat sin manga Girik in magpaislam.) ⁴ Na, limanjal na hinda Paul sin panaw nila. Himapit sila dayn ha hambuuk dāira pa hambuuk dāira namayta' ha manga tau agad ha Almasi pasal sin sara' daakan kiyapagtaayunan sin manga kiyawakilan hi Īsa iban sin manga nagtatau-maas ha Awrusalam (Baytal Makdis), lāgi' biyaytaan nila da isab sila sin subay nila kahagarun in manga sara' daakan yan. ⁵ Hangkan kimusug in iman sin manga tau agad ha Almasi iban magsusūng in adlaw magtataud sila.

Tau Makidun in Pasandungun kan Paul duun ha Turuas

⁶ Sakali limanjäl na hinda Paul pa hula' Piriji iban hula' Galatiya, sabab wala' sila diyūlan sin Rū sin Tuhan, mag-nasihat sin Parman sin Tuhan duun ha Asiya. ⁷ Pag'abut nila pa daplinan sin hula' Misiya, süng sila madtu pa hula' Bitiniya, sagawa' wala' sila diyūlan sin Rū hi Īsa madtu. ⁸ Hangkan liyabayan nila in hula' Misiya, timūy sila madtu pa dāira Turuas. ⁹ Duun mayan hinda Paul ha Turuas, pagdūm awn simandung ha pangita' hi Paul. Kīta' niya awn hambuuk tau Makidun nagtitindug nangayu' junjung kaniya, amu agi, “Kari kaw pa hula' namu' Makidun, ampa mu kami tabangi!” ¹⁰ Na, pag'ubus na mayan kīta' hi Paul in simandung kaniya, magtūy kami miyadtu pa Makidun, sabab napikil namu' na sin Tuhan in nagdaak kāmu' madtu magnasihat sin Bayta' Marayaw pa manga tau Makidun.*

Magparachaya na kan Īsa hi Lidiya

¹¹ Na, timulak na kami dayn ha Turuas madtu pa Samutirak. Ampa pag'adlaw hambuuk limanjäl kami pa dāira Niyapulis. ¹² Dayn ha Niyapulis, miyanaw kami madtu pa Pilipi amu in dāira dakula' ha hula' Makidun iban piyaghuhulaan isab sin manga tau Rūm. Dimuun kami manga pilay adlaw.

¹³ Sakali pag'adlaw Sabtu', amu in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan sin manga Yahudi, gimuwa' kami dayn ha dāira ampa kami miyadtu pa sapa'. In pangannal namu' awn lugal pagpangarapan pa Tuhan sin manga Yahudi didtu. Pagdatung namu' madtu, limingkud kami, ampa kami namichara ha manga babai nagtitipun duun. ¹⁴ In hambuuk babai nagdurungug duun, hi Lidiya dayn

* 16:10 16:10 In nagsulat sin bük ini, hi Lukas hambuuk Duktul bangsa Girik amu in masuhul miyagad kan Paul ha manga panaw niya. (Kitaa ha 16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16)

ha hula' Tatira, amu in maglilitu kakana', taluk in walna' niya. In siya ini hambuuk babai nagtataat pa Tuhan. Pagdungug niya sin bichara hi Paul, nagparachaya na siya ha Panghu' Īsa karna' biyulat sin Tuhan in atay niya. ¹⁵ Sakali nagpaligu' na siya iban sin manga tau ha lawm bāy niya. Pag'ubus niya nagpaligu', laung niya kāmū', “Bang ha pikil niyu bunnal tuud in pagparachaya ku ha Panghu', na agad kamu mari dumuun ha bāy ku.” Liyugus niya kami dumuun ha bāy niya.

Majil hinda Paul ha Pilipi

¹⁶ Manjari hambuuk adlaw ha harap namu' madtu pa lugal pagpangarapan pa Tuhan, piyaglanggal kami sin hambuuk babai jīnan, lāgi' talus siya. Nakabaak usaha marayaw in manga tag'ipun kaniya sabab hikabayta' niya in maawn ha susūngun. ¹⁷ Sakali miyurul siya kāmū' kaynda Paul, sarta' namung siya matanug, laung niya, “In manga tau ini daraakun sin Tuhan Mahatinggi! Mag-pamahalayak sila kaniyu sin bayta' amu in makarihil kalappasan kaniyu!” ¹⁸ Na, bukun pilay adlaw in hinang sin babai yadtu umurul kāmū' kaynda Paul. Limugay iyastulan hi Paul kaniya. Himarap hi Paul pa ulihan, ampa niya iyan in jīn ha lawm baran sin babai, laung niya, “Dayn ha kusug hi Īsa Almasi, guwa' kaw dayn ha baran sin babai yan!” Na, saruun-duun gimuwa' in jīn dayn ha lawm baran sin babai.

¹⁹ Na, pagkita' sin manga tag'ipun ha babai sin kiyalawaan na sila usaha, siyaggaw nila hi Paul kay Silas, ampa nila giyuyud madtu pa lugal ha daig tabu'. Diyā nila madtu pa manga nakura' sin dāira. ²⁰ Pagkadtu nila pa manga nakura' bangsa Rūm, laung nila, “In manga tau ini Yahudi nanghiluhala' dī ha dāira taniyu. ²¹ Nanghindu' sila sin manga addat (sin agama nila) amu in langgal sara'

taniyu. In kami ini raayat sin parinta Rūm, hangkan di' kami mabaya' magad sin manga addat piyanghindu' nila.”

²² Na, liyungturan sin manga tau mataud hi Paul kay Silas.

Pag'ubus ampa piyagirit sin manga nakura' in tamungun hinda Paul dayn ha baran nila, ampa sila piyalubakan.

²³ Nakalandu' tuud in paglubak kanila. Ubus ampa sila liyuun pa lawm jil iban iyuldinan in jaga ha jil pahugutun tuud in pagjil kanda Paul. ²⁴ Pagdungug sin jaga sin uldin kaniya, liyuun niya hinda Paul pa lawm bilik mahugut ampa niya piyasungan in siki.

²⁵ Na, pag'abut tunga' dūm in hi Paul kay Silas nangangayu'-ngayu' duwaa iban nagkakalang sin manga kalangan pa Tuhan. Diyurungug sila sin manga kaibanan pilisu ha lawm jil. ²⁶ Sakali saruun-duun naglinug makusug. Najugjug sampay in kiyabutangan sin jil iban saruun-duun naukab in kalawang-lawangan iban miyak-lus in manga kadina dayn ha siki iban lima sin manga pilisu. ²⁷ Na, pagsayu sin jaga, nauukab na in manga lawang. In pangannal niya nakapaguy in manga pilisu. Hangkan hiyublut niya in pakukus niya, ampa siya ambaya' magpatay sin baran niya. ²⁸ Sagawa' giyasuran siya makusug hi Paul, amu agi kaniya, “Ayaw mu mulaha in baran mu! Yari da kami katān ha lawm jil!”

²⁹ Na, nagpakawa' ilaw in jaga, ampa siya miyadtu imūs'ūs kanda Paul. Namidpid siya simujud pa alupan hi Paul kay Silas. ³⁰ Ubus ampa niya diyā hinda Paul pa guwa'. Laung niya, “Manga tuwan, unu in hinangun ku ha supaya aku malappas ampunun sin Tuhan?”

³¹ In sambung nila, “Pagparachaya kaw ha Panghu' Īsa ampa kaw malappas iban sin manga tau ha lawm ukuman mu.” ³² Na, pag'ubus ampa siya niyasihatan hinda Paul pasal sin Parman sin Panghu' sampay da isab pa manga tau ha lawm ukuman niya. ³³ Na, sin dūm-dūm da yadtu

diyā sin jaga hinda Paul ampa hiyugasan in pali' nila. Pag'ubus ampa siya nagpaligu' kanda Paul sampay sin katān tau ha lawm ukuman niya. ³⁴ Pag'ubus ampa niya diyā hi Paul kay Silas pa bāy niya piyakaun. Kimūg tuud in jaga iban sin tau katān ha lawm ukuman niya sabab nagparachaya na sila ha Tuhan.

³⁵ Sakali pagbulat mahinaat diyaak sin manga nakura' bangsa Rūm in manga pulis madtu pa jil pabaytaan in jaga sin pagaguwaun na hinda Paul.

³⁶ Hangkan laung sin jaga kan Paul, “Nag'uldin in manga nakura' sin paguwaun na kaw kay Silas dayn ha lawm jil. Makajari na kamu gumuwa' iban bang mān marayaw da in pagpanaw-panaw niyu.”

³⁷ Sagawa' laung hi Paul ha manga pulis, “Uy, mayta' yan biya' ha yan! Ubus kami liyubakan ha katauran tau iban liyaruk pa lawm jil minsan kami wala' pa nasumariya, hāti bihaun tapuk kaagi in pagpaguwa' kāmū' dayn ha lawm jil. Na, di' manjari in biya' ha yan! Subay magbaran mari in manga nakura' bangsa Rūm magpaguwa' kāmū'. Karna' in kami ini raayat da isab sin parinta Rūm.”

³⁸ Na, miyadtu na in manga pulis pa manga nakura' namayta' sin agi hi Paul kanila. Na, miyuga' in manga nakura' pag'ingat nila sin in hi Paul kay Silas raayat sin parinta Rūm. ³⁹ Na, miyadtu nagbaran in manga nakura' pa jil ampa nangayu' kamaapan kanda Paul. Ubus ampa nila hiyatud hinda Paul pa guwa' iban iyan sin marayaw bang sila mig na dayn ha dāira. ⁴⁰ Na, pagguwa' hi Paul kay Silas dayn ha lawm jil, miyadtu sila pa bāy hi Lidiya. Didtu sila nagbaak iban namayta' ha manga tau agad ha Almasi, sin subay nila pahugutun in pangandul nila ha Panghu'. Pag'ubus ampa sila limanjal na sin panaw nila.

17

Hi Paul kay Silas ha Dāira Tisalunika

¹ Sakali limabay hi Paul kay Silas dayn ha dāira Ampipulis iban Appulun, ampa sila dimatung pa dāira Tisalunika. Na, duun ha Tisalunika awn langgal sin manga Yahudi. ² Na, simūd hi Paul pa lawm langgal biya' da isab sin pagkabiaksahan niya paghinangun. Ha lawm tungka-Sabtu' nagsambung-laung hi Paul iban sin manga tau duun ha langgal. ³ Simabbut hi Paul manga ayat dayn ha lawm Kitab ampa niya piyahāti ha manga tau sin mattan tuud kiyabayta' ha lawm Kitab sin in Almasi lumabay kabinsanaan, lāgi' mapatay siya, sagawa' mabuhi' da siya magbalik dayn ha kamatay. Laung hi Paul, “In hi Īsa ini, amu in piyamahalayak ku kaniyu amuna tuud in Almasi.”

⁴ Na, nagsabunnal in kaibanan tau sin bayta' hi Paul, lāgi' miyagad na sila sin agi hi Paul kay Silas. Mataud da isab nagkahagad manga babai balkanan iban manga tau Girik amu in nagtataat pa Tuhan.

⁵ Manjari nangabughu' in manga Yahudi kanda Paul. Tīpun nila in manga bulaug, tau way kapūsan duun ha manga karān-dānan, ampa nila diyaak papaghiluhalaun. Na, nanghiluhala' na sila ha lawm dāira, iban kiyadtu nila giyubat in bāy hi Jasun sabab in pangannal nila kabaakan nila hi Paul kay Silas duun, ampa nila marā madtu pa manga mahadjana'. ⁶ Sagawa' wala' nila kiyabaakan hinda Paul duun. Hangkan giyuyud nila hi Jasun iban sin kaibanan tau agad ha Almasi madtu pa manga nakura' sin dāira, ampa sila namung matanug, laung nila, “In manga tau magdā-rā kahiluhalaan pakain-pakain sila, yari bihaun ha dāira natu'! ⁷ Yan sila iyuupiksa' hi Jasun ha bāy niya. Na, in sila yan katān limanggal sara' sin sultan sin bangsa Rūm sabab laung nila awn kunu' sultan

dugaing amu in pagngānan Īsa.” ⁸ Na, pagdungug nila sin bichara yan magtūy nahalubilu in manga tau iban sin manga nakura' ha dāira. ⁹ Piyapagbayad piyansa hinda Jasun kaagi sin manga nakura' ampa sila piyaguwa'.

Hi Paul kay Silas ha Dāira Biriya

¹⁰ Manjari narūm mayan, nagtūy piyakadtu sin manga tau agad ha Almasi hi Paul kay Silas pa dāira Biriya. Pagdatung nila madtu, miyadtu sila pa langgal. ¹¹ In manga tau ha Biriya labi marayaw in pikilan dayn ha manga tau Tisalunika sabab landu' tuud in baya' nila dumungug sin bayta' niyasihat kanila hinda Paul. Adlaw-adlaw piyapangadji' nila in Kitab ha supaya nila kaingatan bang bunnal in bayta' hi Paul atawa bukun. ¹² In kamatauran kanila nagparachaya ha bayta' hinda Paul. Mataud babai piyag'addatan bangsa Girik in nagparachaya iban mataud da isab manga usug bangsa Girik in miyagad nagparachaya.

¹³ Sagawa' pagdungug sin manga Yahudi ha Tisalunika sin nagnasihat hi Paul sin Parman sin Tuhan ha Biriya, miyadtu sila pa Biriya ampa nila piyapaghiluhala' in manga tau. ¹⁴ Na, magtūy piyakadtu hi Paul sin manga katawtaymanghuran agad ha Almasi piyalūd pa higad. Sagawa' in hi Silas kay Timuti nagpabīn duun ha Biriya. ¹⁵ In manga tau naghatud kan Paul miyagad kaniya sampay pa dāira Atin. Pag'ubus ampa sila miyutas dayn kan Paul nagbalik minuwi' pa Biriya. Nagpahanugun hi Paul kanila sin ibut-ibut tuud papaurulun hi Silas kay Timuti kaniya ha masamut.

Magnasihat hi Paul ha Dāira Atin

¹⁶ Ha salugay hi Paul nagtatagad kanda Silas kay Timuti duun ha Atin, simusa tuud in lawm atay niya, sabab kīta' niya mataud tuud manga hīnang barhala'

siyusumba sin manga tau ha dāira. ¹⁷ Hangkan diyā niya nagsambung-laung duun ha langgal in manga Yahudi iban sin manga tau bukun bangsa Yahudi amu in nag-tataat pa Tuhan. Iban adlaw-adlaw duun ha daig tabu' dāhun niya magsambung-laung in manga tau hisiyu-siyu na in mākawn hipagkugdan niya. ¹⁸ Sakali awn manga guru amu in agad ha panghindu' hi Ipkuru iban manga guru pagtawagun Istuik in dimā naglugat kan Paul. Laung sin kaibanan kanila, “Unu ta' in bichara sin tau malata way kapusan ini?”

Laung isab sin kaibanan, “Biya' siya nagbichara pasal sin tuhan-tuhan dugaing dayn ha guwa' hula'.” Namung sila biya' ha yan sabab nagnasihāt hi Paul pasal hi Īsa iban pasal sin kabuhi' magbalik dayn ha kamatay. ¹⁹ Na, diyā nila hi Paul madtu pa parhimpunan amu in pagtawagun Ariyupagus. Na, laung sin manga tau kan Paul, “Mabaya' kami umingat dayn kaymu bang unu in hindu' ba'gu piyagbayta' mu ha manga tau. ²⁰ Sabab biya' kiyaba'guhan tuud kami sin manga diyungug namu' kaibanan piyagbichara mu. Na, mabaya' kami humāti marayaw pasal sin manga piyagbichara mu yan.” ²¹ (Karna' in manga katān raayat sin dāira Atin iban sin manga tau dayn ha dugaing hula' amu in naghuhula' duun, way hinang nila dugaing dayn sin magbichara iban dumungug sin unu-unu na pakaradjaan ba'gu gimuwa'.)

²² Na, sakali timindug hi Paul ha alupan sin manga tau sin parhimpunan Ariyupagus, ampa siya namichara, laung niya, “Na, ha kīta' ku, in manga kamu tau Atin makusug tuud mamawgbug sin manga agama niyu, ginisginisan. ²³ Karna' ha pagpanaw-panaw ku ha lawm dāira ini kiyakitaan ku in manga lugal pagsusumbahan niyu. Sakali awn hambuuk lugal paglalabutan in iyuukkilan sin manga kabtangan, amu agi, 'Harap pa Tuhan amu in di'

namu' kaingatan.' Na, in Tuhan amu in siyumba niyu yan minsan niyu di' kaingatan, amuna in Tuhan piyagbayta' ku kaniyu.

²⁴ “In Tuhan amu in nagpapanjari sin dunya iban sin katān luun niya, di' maghula' ha manga bāy pagtataatan hīnang sin mānusiya', sabab siya in Panghu' sin katān ha langit iban lupa'. ²⁵ Lāgi' di' siya magkagunahan sin hulas-sangsa' taniyu karna' di' siya magkagunahan unu-unu sabab siya in magdirihil sin unu-unu katān. Siya in magdirihil kabuhi' iban nyawa ha mānusiya' katān. ²⁶ Dayn ha hambuuk tau piyapanjari niya in manga mānusiya' dugaing-dugaing bangsa, ampa niya piyapaghula' ha katilingkal dunya. Siya in nagganta' sin lugay sin dayaw parasahan iban pagkawasa sin manga bangsa iban siya in nagdihil jangkaan sin hula' paghulaan nila. ²⁷ Hangkan niya hīnang in biya' ha yan, ha supaya in manga mānusiya' magtūyu' tuud lumāg sin dān tudju pa Tuhan, bat nila kaingatan bang hisiyu tuud in Tuhan iban sin unu-unu katān pasal niya. Na, tantu awn sadja dān natu' umingat pasal Tuhan, sabab in siya yari tuud masuuk kātu'niyu. ²⁸ Karna' biya' na sin agi sin hambuuk tau ha tarasul niya,

‘Siya in nagpapanjari kātu'niyu, in magdirihil kusug sin anggawta'-baran taniyu, iban siya in nagdihil kabuhi' kātu'niyu.’

Iban biya' na isab sin agi sin kaibanan magtatarasul pagkahi niyu hangka-bangsa,

‘In katān mānusiya' anak sin Tuhan.’

²⁹ “Na, pagga kitaniyu anak sin Tuhan hāti niya in kajarihanan natu' supu kaniya. Hangkan subay kitaniyu di' magpikil sin in kajarihanan sin Tuhan biya' sin manga hīnang sin manga tau dayn ha bulawan, pilak, atawa batu, atawa dayn ha manga unu-unu na naawn guwa'

dayn ha pikilan iban ingat-kapandayan sin mānusiya'.³⁰ Malugay na piyasāran sin Tuhan in manga mānusiya' magsumba sin manga tuhan-tuhan hīnang sin manga tau. Wayruun tuud panghāti nila pasal Tuhan. Sagawa' bihaun nagparman na in Tuhan sin subay in mānusiya' katān magtawbat iban mamutawan na sin katān hinang nila mangī'.³¹ Karna' awn na kiyaganta' sin Tuhan waktu hipaghukum ha manga mānusiya' katān. Lāgi' awn na kiyawakilan sin Tuhan manghukum mabuntul ha manga mānusiya'. Na, piyakita' sin Tuhan in tanda' sin in kiyawakilan niya amuna in manghukum, sabab biyuhi' niya siya nagbalik dayn ha kamatay!"

³² Na, pagdungug sin manga tau sin bichara hi Paul pasal sin pagbuhi' magbalik dayn ha kamatay, piyag'udju'-udju' siya sin kaibanan tau. Sagawa' laung isab sin kaibanan tau kan Paul, "Mabaya' kami dumungug magbalik sin pasal yan."³³ Na, pag'ubus minīg na hi Paul dayn ha manga tau nagtitipun.³⁴ Awn isab manga kaibanan tau in miyagad kan Paul iban magkahagad na sin bayta' niya. In ngān sin hambuuk hi Diyunisi agad ha parhimpunan Ariyupagus. Awn isab hambuuk babai pagngānan Damara in miyagad kan Paul iban sin manga kaibanan tau.

18

Magnasihat hi Paul ha Dāira Kurintu

¹ Pag'ubus minīg na hi Paul dayn ha Atin, ampa siya miyadtu pa dāira Kurintu. ² Duun niya piyagbaak in hambuuk Yahudi pagngānan Akili amu in piyag'anak ha hula' Puntus. Ba'gu siya dimatung mawn dayn ha hula' Italiya iban sin asawa niya hi Pirisila sabab awn uldin dayn kan Sultan Kalawdi hiparūy in katān Yahudi dayn ha hula' Rūm. Na, miyadtu hi Paul timibaw kanila. ³ Na, pagga

sila hangka-kapandayan naghinang bāy mantay-luku', na dimidtu kanila hi Paul imiban naghinang. ⁴ Sakali sakaba' Sabtu' madtu hi Paul pa langgal magsambung-laung iban sin manga Yahudi iban sin manga tau bangsa Girik, ha supaya sila magkahagad sin bayta' niya.

⁵ Na, dimatung mayan mawn hi Silas kay Timuti dayn ha Makidun, wayruun na hinang hi Paul dugaing dayn sin nagnasihat iban namayta' ha manga Yahudi sin kiyasaksian niya sin hi Īsa amuna in Almasi. ⁶ Sagawa' wala' nagkahagad in manga tau kaniya. Siyulak nila in bayta' hi Paul kanila iban piyamungan nila siya sin mangi'. Na, hangkan jiyabjaban hi Paul in bagunbun dayn ha tamungun niya tanda' sin puas na siya dayn ha pagparuli kanila. Laung hi Paul kanila, "Puas na aku sin pagparuli kaniyu. Bang kamu pagmurkaan sin Tuhan, taksila niyu in baran niyu. Bihaun amuna in parulihun ku in manga tau bukun bangsa Yahudi."

⁷ Hangkan minig hi Paul dayn kanila, ampa siya miyadtu himula' ha bāy sin hambuuk tau bukun Yahudi amu in nagtataat pa Tuhan. In ngān niya hi Titus Justus. Ha daig sin langgal in bāy niya. ⁸ Awn isab hambuuk naku-ra' sin langgal hi Kirispus in nagparachaya ha Panghu' Īsa iban sin katān tau ha lawm ukuman niya. Mataud da isab in manga tau Kurintu, amu in nakarungug sin bayta' hi Paul, nagparachaya iban nagpaligu'.

⁹ Sakali hambuuk dūm awn piyanyata' hi Panghu' Īsa kan Paul. Nagparman hi Īsa, amu agi, "Ayaw kaw mabuga'. Gām mayan sūngan in pagnasihat mu iban ayaw mu hundungi, ¹⁰ sabab yari aku timatabang iban jimajaga kaymu. Wayruun tau makamula kaymu sabab mataud tau ha dāira ini in masuku' ku." ¹¹ Na, hangkan dimidtu hi Paul hangka-tahun iban tunga' nanghindu' ha manga tau sin Parman sin Tuhan.

¹² Manjari pagga hi Galliyu na in nahinang gubnul ha hula' Akaya, nagtaayun in manga Yahudi, ampa nila siyaggaw hi Paul. Pag'ubus ampa nila diyā pa paghukuman. ¹³ Tiyuntutan nila hi Paul, laung nila, “In tau ini nanghindu' ha manga tau sin aturan pagtaat pa Tuhan amu in langgal sara!”

¹⁴ Sakali sūng mān hi Paul dumaawa, namichara hi Galliyu ha manga Yahudi, laung niya, “Bang in parakala' ini pasal dusa dakula' atawa unu-unu na langgal sara', na mapatut ku dungugun in tuntut niyu. ¹⁵ Sagawa' pagga in parakala' piyaglugatan niyu yan pasal sin manga kabtangan iban manga ngān iban manga sara' niyu nagsalisi iban sin agi sin tau ini, na malisu' aku lumamud iban manghukum sin parakala' biya' ha yan. Kamu na in magsalassay baran niyu!” ¹⁶ Pag'ubus ampa sila piyarūy sin gubnul dayn ha paghuhukuman. ¹⁷ Pagdūy kanila, siyaggaw nila hi Sustinis, amu in nakura' sin langgal, ampa nila bīnasa duun ha alupan sin paghuhukuman. Sagawa' minsan biya' hādtu in hinang nila, wala' da sila iyasip hi Galliyu.

Magbalik hi Paul pa Antiyuk

¹⁸ Na, in hi Paul dimuun na manga pilay adlaw ha manga tau agad ha Almasi ha Kurintu. Pag'ubus ampa siya namaid na timulak nag'agad iban sin duwa magtiyaun hi Akili kay Pirisila. Ha wala' pa sila nakatulak dayn ha Kinkiriya, nagpabagung hi Paul sin buhuk niya sabab awn kiyanjajal niya pa Tuhan. Pag'ubus ampa sila timulak pa Siriya. ¹⁹ Sakali pagdatung nila pa dāira Ipusus, binīn hi Paul hi Akili kay Pirisila duun. Miyadtu siya pa langgal, ampa siya nagsambung-laung iban sin manga Yahudi. ²⁰ Pagdungug sin manga tau kan Paul, mabaya' sila dumuun na hi Paul kanila manga pilay

adlaw, sagawa' laung hi Paul wayruun dapat niya dumuun kanila. ²¹ Malayngkan namaid mayan hi Paul, laung niya kanila, “Mura-murahan bang mayan hirūl da sin Tuhan makabalik da aku mari kaniyu.” Na, timulak na hi Paul dayn ha Ipusus.

²² Pagdatung niya pa Sisariya, timukad siya pa Awrusalam (Baytal Makdis) mag'addat ha manga tau agad ha Almasi duun. Pag'ubus ampa siya limūd pa Antiyuk. ²³ Nakalugay-lugay mayan siya duun, miyadtu siya pa manga kahula'-hulaan ha Galatiya iban Piriji nagpahugut sin īman sin manga tau agad ha Almasi.

Magnasīhat hi Apullus ha Ipusus

²⁴ Sakali ha waktu yadtu awn hambuuk Yahudi in nakakawn pa Ipusus. In tau ini dayn ha dāira Iskandal ha Misir karna' duun siya piyag'anak. In ngān niya hi Apullus. Mapanday siya magbichara iban malawm tuud in panghāti niya pasal sin manga Kitab sin kamaasan. ²⁵ Bakas siya kiyahinduan marayaw sin hindu' pasal hi Panghu' Īsa iban matuyu' tuud siya magpamahalayak iban manghindu' sin kasabunnalan pasal hi Īsa. Mabuntul in panghindu' niya, sagawa' amura in kaingatan niya in pasal pagpangligu' hi Yahiya. ²⁶ Na, timawakkal siya timagna' nanghindu' ha manga tau duun ha langgal. Pagdungug hi Pirisila kay Akili kaniya, piyaagad nila pa bāy nila ampa diyā magbichara. Diyugangan nila in kaingatan hi Apullus pasal sin hindu' dayn ha Tuhan.

²⁷ Pag'ubus napikil hi Apullus madtu siya pa Akaya. Na, tiyabang siya sin manga tau agad ha Almasi duun ha Ipusus. Siyulatan nila in manga pagkahi nila agad ha Almasi duun ha Akaya sin hipaasip tuud kanila marayaw hi Apullus. Na, pagdatung hi Apullus pa Akaya, dakula' tuud in kiyatabang niya ha manga tau amu in miyagad na

kan Īsa dayn ha tulung-tabang sin Tuhan. ²⁸ Nakatabang tuud siya sabab bang siya maglugat na ha katauran tau iban sin manga Yahudi amu in di' magkahagad ha Panghu' Īsa, daran niya diyaraug. Karna' dayn ha manga Kitab sin kamaasan napakita' niya ha manga tau sin in hi Īsa amuna tuud in Almasi.

19

Magnasihat hi Paul ha Ipusus

¹ Sakali ha sa'bu hi Apullus duun ha Kurintu, in hi Paul dimatung mawn pa dāira Ipusus. Limabay siya dayn ha manga dān ha gimba. Pagkawn niya pa Ipusus, piyaglanggal niya in manga tau agad kan Īsa. ² Iyasubu niya sila, laung niya, “Ha waktu nagparachaya na kamu kan Īsa, hiyūp ka kamu sin Rū sin Tuhan?”

In sambung nila, “Way. Wala' kami nakaingat sin awn Rū sin Tuhan?”

³ Na, laung hi Paul, “Unu in hindu' kiyahagad niyu ha waktu nagpaligu' kamu?”

In sambung nila, “In kiyahagad namu' in hindu' hi Yahiya, hangkan nagpaligu' kami kaniya.”

⁴ In sambung hi Paul, “In hi Yahiya nangligu' ha manga tau amu in nagtawbat na sin manga dusa nila iban biyay-taan niya in manga tau Israil sin subay sila magparachaya ha tau sumunud kaniya, amuna in hi Īsa.”

⁵ Na, pagdungug nila sin bichara hi Paul, nagpaligu' sila nagbalik tanda' sin agad na sila kan Panghu' Īsa.

⁶ Sakali pagbutang hi Paul sin lima niya pa babaw ū nila, magtūy sila hiyūp na sin Rū sin Tuhan. Namichara na sila sin manga bukun bahasa nila iban piyamahalayak nila na in Parman sin Tuhan. ⁷ Awn sila manga hangpu' tagduwangka-tau.

⁸ Manjari miyadtu hi Paul pa langgal nagnasihat. Tiyawakkalan niya ha lawm tūy bulan nagnasihat ha manga tau ha sakaba' Sabtu'. Naglugat siya iban sin manga tau iban tiyuyuan niya pakahagarun in manga tau sin bayta' pasal sin pamarinta sin Tuhan. ⁹ Sagawa' in manga tau kaibanan di' magkahagad. Matugas in ū nila. Gām mayan namung sila sin mangi' pasal sin hindu' sin Tuhan ha katauran tau. Hangkan minig hi Paul dayn kanila, ampa niya piyaagad kaniya in manga tau agad ha Almasi. Na, adlaw-adlaw madtu siya pa iskul hi Tirannus, amu in pagtitipunan sin manga tau, ampa siya magsambung-laung iban sin manga tau pasal sin Parman sin Tuhan. ¹⁰ Na, biya' ha yan in hīnang hi Paul ha lawm duwa tahun. Hangkan in tau katān naghuhula' ha Asiya sibu' da Yahudi iban bukun bangsa Yahudi nakarungug sin Parman sin Panghu'.

In Manga Anak hi Iskib

¹¹ Mataud mu'jijat mahal-mahal tuud in nahinang hi Paul dayn ha kusug sin Tuhan. ¹² Minsan in panyu' atawa jimpaw ha baran hi Paul bang hikadtu pa manga tau nasasakit, kaulian sila, iban gumuwa' in saytan dayn ha baran nila.

¹³ Manjari awn manga Yahudi magtatawal in naglunsul ha kahula'-hulaan magpaguwa' saytan dayn ha baran sin manga tau. Sakali simulay sila simabbut sin ngān hi Īsa bang sila magpaguwa' saytan dayn ha baran sin tau, laung nila, “Ha ngān hi Īsa, amu in piyagnasihat hi Paul, ig kaw dayn ha baran sin tau yan.”

¹⁴ Manjari awn pitu tau magtaymanghud manga anak sin Imam Dakula' pagngānan Iskib in nagbichara biya' ha yan.

¹⁵ Sagawa' laung sin saytan kanila, “Kaingatan ku hi Īsa iban kaingatan ku da isab in pasal hi Paul, sagawa' in kamu

di' ku kaingatan. Hisiyu kamu?" ¹⁶ Sarta' liyungturan na sila sin tau siyusūd saytan. Di' sila makaatu kaniya. Miyaguy sila dayn ha bāy niya, nagkagirit-girit in tamungun nila nahubu' dayn ha baran nila iban kiyapalian pa sila.

¹⁷ Na, in tau katān ha Ipusus, Yahudi iban bukun bangsa Yahudi nakarungug sin pasal ini. Hangkan miyuga' tuud sila iban liyaggu' na sin manga tau in ngān hi Panghu' Īsa. ¹⁸ Na, mataud manga tau amu in nagparachaya na kan Īsa in namayhu' ha katauran tau namayta' sin manga mangī' hihinang nila. ¹⁹ In manga tau bakas manghihinang-hinang giyuwa' nila na in manga sulat-sulat ilmu' nila, ampa nila siyunug ha katauran tau. Bīsta nila in halga' sin manga sulat-sulat ilmu' nila awn kay'man ngaibu pilak. ²⁰ Na, hangkan nabukag pa kalayuan in Parman sin Tuhan iban simūng in kawasa niya hangkan mataud in nagkahagad.

Maghiluhala' in Manga Tau Ipusus

²¹ Na, mahuli dayn duun napikil hi Paul madtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) iban humapit siya ha Makidun iban Akaya ha sūng niya madtu. Iban laung hi Paul, “Pag'ubus ku dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis), subay aku isab madtu pa Rūm.” ²² Sakali piyakadtu niya muna pa Makidun in duwa iban niya hi Timuti kay Irastus. In siya dimuun na ha hula' Asiya.

²³ Na, ha waktu yadtu awn parakala' dakula' in kimugdan ha manga tau Ipusus sabab sin hindu' pasal hi Panghu' Īsa. ²⁴ Awn hambuuk tau mananasal pilak, pagngānan Dimitiri. In usaha niya maghihinang bāy-bāy pilak padagbusun biya' sin pagsusumbahan sin manga tau ha tuhan-tuhan nila babai pagngānan Dayana (Artimis). Dakula' tuud in usaha niya maghinang ha ini iban sin manga

tindug niya. ²⁵ Hangkan tīpun niya in manga tindug niya iban sin manga kaibanan mananasal. Laung niya kanila, “Manga taymanghud ku, kaingatan niyu nakabaak kitaniyu alta' dayn ha usaha ini. ²⁶ Na, bihaun kīta' niyu na iban diyungug niyu in hinang sin hambuuk tau amu in hi Paul ini. Biyaytaan niya in manga tau sin bukun bunnal Tuhan in manga tuhan-tuhan sabab hīnang sadja sila sin manga tau. Na, mataud tau in napakahagad niya sin bayta' niya, dayn dī ha Ipusus sampay agun pa katān hula' ha Asiya. ²⁷ Na, in hinang niya yan makapiligru kātu'niyu sabab kumangī' in ngān sin usaha taniyu. Iban bukun sadja isab yan, sagawa' piligru da isab malawa' na in kalagihan sin pagsusumbahan ha tuhan-tuhan babai hi Dayana. Malawa' na in kalagguan sin tuhan-tuhan babai siyusumba sin tau katān ha Asiya iban ha katilingkal dunya!”

²⁸ Na, pagdungug sin manga tau sin bichara ini, miyasu' tuud in atay nila sarta' imulang sila, laung nila, “Landu' makawasa hi Dayana, Tuhan sin tau Ipusus!” ²⁹ Na, manjari naghiluhala' na in ha lawm dāira. Siyaggaw sin manga tau naghiluhala' in hi Gayus kay Aristarkus amu in duwangka-tau iban hi Paul dayn ha Makidun, ampa nila giyuyud pa lugal pagtitipunan sin manga tau. ³⁰ Mabaya' hi Paul madtu dumā magbichara ha manga tau, sagawa' hiyawiran siya sin manga tau agad ha Almasi. ³¹ Iban awn da isab manga bagay hi Paul, amu in tagakawasa ha hula' in nagpabayta' mawn kaniya sin di' siya pakawnun pa plasa piyagtitipunan sin manga tau naghiluhala'.

³² Na, masi-masi in paghiluhala' iban pagtulik sin manga tau iban di' magkugdan in bichara sin pakaniya-pakaniya. Lāgi' in kamatauran kanila way panghāti bang mayta' sila nagtipun naghiluhala'. ³³ Sakali piyasūng sin manga Yahudi in hambuuk tau pagngānan Iskandal pa

unahan bat siya makapamichara pa manga tau. Pagkawn niya pa unahan, siyayang niya in lima niya ha supaya maghipus in manga tau ampa siya makabichara sin daawa niya sin bukun manga Yahudi in nagpaawn sin hiluhala'.³⁴ Sagawa' kiyakilāhan mayan sin manga tau sin hambuuk siya Yahudi, nag'ulak tuud sila makusug nagsama-sama, amu agi nila katān, “Landu' makawasa hi Dayana, Tuhan sin kami tau Ipusus!” Awn duwangka-jām in lugay nila nag'ulak.

³⁵ Limugay mayan napahundung in pag'ulak sin manga tau kaagi sin hambuuk kunsiyal magsusulat sin manga parakala' sin manga tau ha dāira. Laung niya ha manga tau, “Manga pagkahi ku tau Ipusus, way tau in di' makaingat sin in dāira taniyu ini Ipusus, amu in nagkakaput sin pagsusumbahan ha tuhan-tuhan babai makawasa, hi Dayana, iban sin lupa niya iyukkil ha batu naug dayn ha langit. ³⁶ Wayruun tau in makapaylu sin manga yan. Hangkan paghipus na kamu, iban ayaw kamu magtūy mag'ūs-'ūs maghiluhala'. ³⁷ In manga tau ini diyā niyu mari, wala' nakahinang usibaan ha manga pagsusumbahan natu', atawa nakapamung sin manga mangī' pasal sin tuhan-tuhan natu' babai. ³⁸ Bang mabaya' hinda Dimitiri iban sin manga iban niya magtuntut, na subay nila dāhun madtu pa manga manghuhukum ha waktu ukab in paghuhukuman. Subay sila didtu magtuntut. ³⁹ Malayngkan, bang awn pa dugaing parakala' niyu dayn ha yan, na subay salassayun dayn ha dān marayaw iban ha lawm sara'. ⁴⁰ Karna' dayn ha sabab sin nahinang niyu yan, piligru tunaun kitaniyu nanghiluhala' umatu ha parinta Rūm, ampa wayruun marayaw hikadaawa taniyu bang mayta' naawn in paghiluhala' ini karna' wayruun puun-sabab.” ⁴¹ Na, pag'ubus niya nagbichara, piyauwi' niya na in manga tau.

20

Madtu hi Paul pa Makidun iban Hula' Girik

¹ Na, nahipus mayan in paghiluhala', piyakawa' na hi Paul piyatipun in manga Almasihin. Pag'ubus niya namichara sin manga kabtangan hikarayaw atay sin manga tau, namaid na siya kanila, ampa siya timulak pa Makidun. ² Himapit siya ha manga kahula'-hulaan ha Makidun dimihil manga lapal-kabtangan hikahugut sin iman sin manga tau duun agad kan Isa. Pag'ubus ampa siya miyadtu pa hula' Girik. ³Dimidtu siya tū bulan. Sakali sin sūng niya na tumulak pa Siriya nakaingat siya sin biyabantuhan siya bunuun sin manga Yahudi. Hangkan limabay siya nagbalik dayn ha Makidun. ⁴ In ngān sin manga tau miyagad kaniya, hi Supatir anak hi Pirus dayn ha Biriya, hi Aristarkus kay Sikundus dayn ha Tisalunika, hi Gayus dayn ha Dirbi, hi Tikikus kay Turupimus dayn ha Asiya iban hi Timuti. ⁵ Miyuna sila ampa kami tiyagaran nila didtu ha Turuas. ⁶ Na, in kami timulak dayn ha Pilipi pagpuas sin pagsa'bu sin pakaradjaan pagngānan Tinapay way Pasulig. Nakalabay mayan lima adlaw nakapag'abut na kami iban sila duun ha Turuas. Hangka-pitu in lugay namu' duun.

In Kahinapusan Pamisita hi Paul pa Turuas

⁷ Manjari naabut mayan dūm Ahad, nagtipun kami iban sin manga tau agad ha Almasi ha Turuas, ampa kami nagsāw nagkaun tinapay ganti' panumtuman kan Panghu' Isa. Sakali nagnasihat hi Paul ha manga tau sampay naabut tunga' dūm sabab pagkikinsumun na in tulak niya. ⁸ Mataud ilaw siyusūan didtu ha bilik piyagtipunan namu' ha taas. ⁹ Manjari awn hambuuk subul pagngānan Utikus in naglilingkud ha tandawan. Na, pagga mahaba' in pagnasihat hi Paul, kiyaru' hi Utikus sampay nakahaluk

in tūg niya. Nakahaluk mayan siya, nahulug siya dayn ha taas bāy, ampa tūngka-pangkat in taas sin kiyahulugan niya. Pagpūt kaniya sin manga tau miyamatay na siya. ¹⁰ Sagawa' pagnaug mawn hi Paul iyulinan niya in subul ampa niya giyulgul. Laung niya ha manga tau, “Ayaw kamu masusa, buhi' da siya!” ¹¹ Pag'ubus ampa hi Paul nagbalik pa taas bāy, ampa siya kimaun sin tinapay. Na, naabut sampay kiyamahinaan in pagbichara hi Paul iban sin manga tau. Pag'ubus ampa siya namaid kanila. ¹² In subul bakas nahulug buhi' da. Diyā nila na minuwi' iban makūg tuud in lawm atay nila.

¹³ Sakali timulak na kami ha taas adjung madtu pa Assus miyuna dayn kan Paul, sabab in tugun hi Paul patagarun kami ha Assus karna' in siya mawn pa Assus labay dayn ha ginlupaan. ¹⁴ Sakali nagbaak mān kami duun ha Assus, simakat na siya pa taas adjung, ampa kami limanjala na madtu pa Mitilin. ¹⁵ Sakali timulak na kami dayn ha Mitilin. Pag'adlaw hambuuk nakalabay kami dayn ha pū' Kiyus. Pag'adlaw hambuuk na isab imuntas na kami dayn ha pū' Samus. Na, hikatū sin adlaw, dimatung na kami pa Militus. ¹⁶ Manjari in ganta' hi Paul di' na humapit ha Ipus bat siya di' makalugay ha hula' Asiya. Maūs siya madtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) sabab mabaya' siya sumaut sin pagjamu pagngānan Kay'man bang awn dapat.

In Bānda' hi Paul ha Manga Nagtatau-maas Almasihin ha Ipus

¹⁷ Hangkan duun mayan siya ha Militus nagparā siya lapal madtu pa manga nagtatau-maas ha manga tau agad ha Almasi ha Ipus pakawnun kaniya. ¹⁸ Na, pagdatung nila mawn, laung hi Paul kanila, “Manga maas taymanghud, asal kaingatan niyu da in addat-tabiat ku dayn sin tagna' karatung ku mari pa Asiya. ¹⁹ Wala' aku nagtaas atay

himinang sin kiyawakil k̄aku' hi Panghu' Īsa. Gām mayan in hinang yan iyaagaran sin luha' ku magkapakpak. Kaingatan niyu da isab sin mataud sasat kimugdan k̄aku' sabab sin manga isun sin manga Yahudi mulahun aku. ²⁰ Lāgi' dayn ha manga pagnasihāt iban paghindu' ku kaniyu ha manga bāy niyu sampay ha manga katauran tau, kaingatan niyu da isab sin wala' ku piyag'ūg kaniyu in unu-unu hikarayaw kaniyu. ²¹ Kiyabaytaan ta na kamu sin kasabunnalan iban jiyunjung ku ha mānusiya' katān sibu' da Yahudi iban bukun, sin subay magtawbat na sila sin manga dusa nila. Subay nila harapun na in Tuhan iban magparachaya na sila ha Panghu' natu' Īsa.

²² “Na, manjari bihaun madtu na aku pa Awrusalam (Baytal Makdis), sabab pakadtuun aku sin Rū sin Tuhan. Na, di' ku kaingatan bang unu in kumugdan k̄aku' didtu. ²³ Amura in kaingatan ku hawnu-hawnu dāira in kakadtuan ku, paingatun aku sin Rū sin Tuhan sin kabinsanaan sadja iban jīl in datungan ku. ²⁴ Sagawa' di' aku magparuli ha yan sabab timbang da way halga' k̄aku' in kabuhi' ku. Amu na mahalga' k̄aku' in magtalus sin hinang kiyawakil k̄aku' hi Panghu' Īsa, amu in magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal sin kasi-lasa sin Tuhan ha manga mānusiya'.

²⁵ “Na, bihaun kaingatan ku sin ini na in kahinapusan sin pagkita' ku iban sin manga kamu katān, amu in kiyapagnasihatan ku pasal sin pamarinta sin Tuhan. ²⁶ Hangkan bihaun yari kamu tumindug saksi' ku, sin bang awn di' kaniyu in di' mapuas dayn ha kamulahan ha adlaw mahuli, na in yan bukun na dusa ku. ²⁷ Sabab wala' ku tuud piyag'ūg biyayta' kaniyu in katān maksud sin Tuhan. ²⁸ Na, hangkan jaga kamu sin baran niyu iban jagahi niyu da isab in manga katān agad ha Almasi, amu in kiyabugsu' kaniyu sin Rū sin Tuhan. Upiksaa niyu tuud marayaw

biya' sapantun tau mag'iipat manga bili-bili. Sabab nahi-nang sila manga tau suku' sin Tuhan dayu ha sabab-karna' sin dugu'-nyawa sin Anak niya. ²⁹ Kaingatan ku pag'ig ku dayn dī kaniyu awn manga guru mari kaniyu manghindu' sin manga puting iban mangakkal kaniyu. Biya' sila sapantun iru' talun mangjilaka' kaniyu. Lāgi' tantu tuud kangīun nila in manga tau agad ha Almasi. ³⁰ Iban ha susūngun minsan in manga kaibanan pagkahi niyu agad ha Almasi, bingkukun nila in hindu' kasabunnalan, ha supaya sila mahinang pag'aagaran sin manga tau agad ha Almasi. ³¹ Hangkan subay kamu tuud majaga. Tumtuma niyu in hulas-sangsa' ku iban sin luha' ku magkapakpak ha waktu sin paghindu' ku kaniyu dūm-adlaw ha lawm tū tahun.

³² “Na, bihaun hibugsu' ta na kamu pa Tuhan iban sin Parman niya pasal sin kasi-lasa niya ha manga mānusiya', amu in makapahugut sin iman niyu iban makarihil kaniyu sin karayawan kiyasuku' ha manga tau suku' sin Tuhan. ³³ Wala' ku piyagnapsuhan in manga pilak atawa bulawan atawa manga tamungun niyu. ³⁴ Kiyaiingatan niyu sin nagbuluk-binasa aku nag'usaha, ha supaya awn kabuhinanan ku iban sin manga iban ku. ³⁵ Hangkan aku nagtuyu' nag'usaha biya' ha yan, ha supaya kamu karihilan pamintangan. Subay kamu mag'usaha bat awn hikatabang niyu ha manga miskin. Tumtuma niyu in bichara hi Panghu' Īsa, amu agi, ‘Labi in kakuyagan sin tau mangdihil dayn sin tau amu in dihilan.’”

³⁶ Na, pag'ubus hi Paul nagbichara, limuhud hi Paul iban sila, ampa sila nangayu' duwaa pa Tuhan. ³⁷ Pag'ubus nila nangayu' duwaa, giyulgul nila siyum hi Paul iban pagtangis nila. ³⁸ Nasusa tuud sila sabab in agi hi Paul di' na sila makapagkita' magbalik. Manjari hiyatud nila hi Paul pa adjung.

21

Madtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) hi Paul

¹ Na, pag'ubus namu' namaid kanila, timulak na kami. Miyuntul in tulak namu' pa pū'-pū' Kus. Pag'adlaw hambuuk nakaabut kami mawn pa pū' Rudus. Na, dayn duun timūy kami madtu pa dāira Patara. ² Pagdatung namu' mawn pa Patara, awn kiyabaakan namu' adjung harap pa hula' Piniki. Simakat kami, ampa kami miyagad timulak. ³ Kīta' namu' in pū' Kuprus iban nakalabay kami ha dapit pa sātān, buntul namu' pa hula' Siriya. Sakali dimunggu' kami ha Tirus, sabab hiyawas in luwan sin adjung. ⁴ Liyawag namu' in manga tau agad ha Almasi duun. Kiyabaakan namu' mān sila, himanti' kami duun kanila hangka-pitu. Dayn ha kusug sin Rū sin Tuhan himuhūp kanila, liyāng nila hi Paul di' palanjalon pa Awrusalam (Baytal Makdis). ⁵ Sakali naabut mān hangka-pitu, namaid na kami dayn kanila, ampa kami limanjal na. Hiyatud kami sin sila katān iban sin manga anak-asawa nila pa guwa' sin dāira. Didtu mayan ha higad daplakan, limuhud kami nangayu' duwaa pa Tuhan. ⁶ Pag'ubus namaid na kami dayn kanila katān, ampa kami simakat na pa adjung. In sila isab minuwi' na.

⁷ Na, timulak kami dayn ha Tirus harap pa Tulimas. Pagdunggu' duun nagsalam-siyalami kami iban sin manga katawtaymanghuran agad kan Īsa duun. Himanti' kami kanila hangka-dūm. ⁸ Pag'adlaw hambuuk timulak na kami pa Sisariya. Pagdatung namu' madtu, miyadtu kami himanti' ha bāy hi Pilip. In hi Pilip ini hambuuk tau nagpapamahalayak sin Bayta' Marayaw iban agad siya ha manga pitu tau, amu in napī' sin manga tau agad kan Īsa ha Awrusalam (Baytal Makdis) (dihilan kapatutan mamahagi' sin manga sarakka). ⁹ Upat in anak niya

budjang, amu in makabayta' sin manga pakaradjaan dayn ha Tuhan ha susūngun.

¹⁰ Naabut mayan manga pilay adlaw na kami duun, awn hambuuk tau magpapasampay sin Parman sin Tuhan in dimatung mawn dayn ha Yahudiya. ¹¹ Miyawn siya kāmū', ampa niya kiyawa' in kambut hi Paul hiyukut pa siki iban lima niya, ampa laung niya, “Biya' ha ini in bichara sin Rū sin Tuhan, amu agi, ‘Biya' ha ini in paghukut ha tau tagkambut ha ini. Hukutan siya sin manga Yahudi ha Awrusalam (Baytal Makdis) ampa siya hiungsud pa lawm lima sin manga tau bukun bangsa Yahudi.’ ”

¹² Pagdungug namu' sin bichara niya, nagsama-sama kami katān iban sin manga tau didtu nangayu' tuud kan Paul di' siya palausun pa Awrusalam (Baytal Makdis). ¹³ Sagawa' in sambung hi Paul, “Mayta' kamu magtangis biya' ha yan makahansul sin lawm atay ku? Asal aku sakap bukun sadja majīl ha Awrusalam (Baytal Makdis), sagawa' sampay mapatay ha sabab-karna' hi Panghu' Īsa.”

¹⁴ Na, pagga hi Paul di' da kahawiran, na wala' na kami nagkayba'. Laung namu' kaniya, “Hisangdul namu' na kaw pa kabayaan sin Panghu'.”

¹⁵ Pag'ubus nakalugay mayan kami duun ha Sisariya, nagsakap na kami, ampa kami limanjala na pa Awrusalam (Baytal Makdis). ¹⁶ Miyagad da isab kāmū' in manga kaibanan tau agad kan Īsa dayn ha Sisariya. Diyā nila kami pa bāy hi Manasun, tau Kuprus, hambuuk tau asal agad kan Īsa dayn katagna'.

Timibaw hi Paul kan Ya'kub

¹⁷ Pagdatung namu' pa Awrusalam (Baytal Makdis), biyāk kami sin manga katawtaymanghuran agad ha Almasi. Kiyūgan tuud sila sin pagdatung namu'.

¹⁸ Pag'adlaw hambuuk miyagad hi Paul kāmū' miyadtu

timibaw kan Ya'kub. Duun da isab nakasa'bu in katān nagtatau-maas ha manga tau agad ha Almasi. ¹⁹ Na, pag'ubus mayan hi Paul simalam kanila katān piyapagsunud-sunud na hi Paul biyayta' kanila in katān nahinang niya dayn ha kabayaan sin Tuhan ha manga tau bukun Yahudi.

²⁰ Pag'ubus nila dimungug sin suysuy niya, piyudji nila in Tuhan. Laung nila kan Paul, “Na, taymanghud, kita' mu na pilang ngaibu Yahudi in nagkahagad na kan Īsa dī ha Awrusalam (Baytal Makdis) iban in sila katān matuyu' tuud mamawgbug sin sara' daakan hi Musa. ²¹ Na, awn suysuy nakaabut kanila pasal sin panghindu' mu. Nanghindu' kaw kunu' ha manga katān Yahudi naghuhula' ha kahula'-hulaan sin manga bangsa dugaing sin bukun na wajib bawgbugan in sara' daakan hi Musa. Lāgi' biyaytaan mu kunu' in manga tau di' na papag'isla-mun sin manga anak nila iban di' na paagarun sin manga hinang addat sin agama Yahudi. ²² Tantu nakarungug na sila sin dimatung na kaw mari pa Awrusalam (Baytal Makdis). Na, unu in hinangun taniyu? ²³ Na, biya' ha ini in kabayaan namu' hinangun mu. Yari awn upat katau dī kāmū' nakanajal huminang sin hinang pagsuchi sin anggawta'-baran. ²⁴ Agad kaw kanila huminang sin hinang pagsuchi sin anggawta'-baran iban atasi in manga gastu nila sin paghinang yan. Pag'ubus yan makapagbaging na sila (tanda' sin naubus nila na nahinang in najal nila). Na, bang mu yan mahinang mapakita' ta ha manga tau sin bukun bunnal in manga sumbung iban suysuy sin manga tau pasal sin hindu' mu, sabab minsan in ikaw baran mu namamawgbug da sin sara' daakan hi Musa. ²⁵ Sagawa' ha pasal sin manga tau agad ha Almasi amu in bukun Yahudi, bakas namu' sila piyarāhan sulat biyaytaan sin subay sila di' kumaun sin unu-unu na kakaun bakas

piyanglabut ha manga barhala'. Subay sila di' kumaun dugu' atawa unu-unu na sattuwa bakas pīkul, iban subay sila di' maghinang sin unu-unu kalumuan.”

²⁶ Na, miyagad na hi Paul ha manga tau bakas nakanajal iban pag'adlaw hambuuk naghinang na sila iban hi Paul sin hinang pagsuchi sin anggawta'-baran. Pag'ubus ampa sila miyadtu pa Bāy sin Tuhan nagpahāti bang ku'nu maabut in adlaw kahinapusan sin hinang pagsuchi sin anggawta'-baran iban sin pag'ungsud sin sattuwa pagkul-banan sin pakaniya-pakaniya kanila nakanajal.

Masaggaw hi Paul ha Bāy sin Tuhan

²⁷ Manjari sūng mān maabut in kahinapusan sin pitu adlaw sin hinang pagsuchi sin anggawta'-baran, awn nākawn manga Yahudi dayn ha Asiya. Pagkita' nila kan Paul didtu ha Bāy sin Tuhan, piyapasu' nila in atay sin manga tau ha supaya maawn in hiluhala'. Naghiluhala' mayan in manga tau, siyaggaw nila na hi Paul. ²⁸ Namichara sila matanug, laung nila, “Ū, manga tau Israil, panabang kamu kāmū! In tau ini maglatag sin kahula'-hulaan manghindu' sin manga unu-unu langgal sara' sin manga tau Israil, sin sara' daakan hi Musa iban sin Bāy sin Tuhan. Na, bihaun yari niya diyā pa halaman sin Bāy sin Tuhan in manga tau bukun Yahudi, amu in makarihil lummi' ha Bāy sin Tuhan sabab kapil in manga tau yan!” ²⁹ (Imiyan sila biya' ha yan sabab bakas nila kīta' hi Turupimus, tau Ipius, nag'aagad kay Paul duun ha lawm dāira. Na, in pangannal nila diyā siya hi Paul mawn pa lawm Bāy sin Tuhan.)

³⁰ Na, nahiluhala' na in tau katān ha lawm dāira. Miyadtu in manga tau nagsasama-sama limungtud kan Paul. Siyaggaw nila, ampa nila giyuyud pa guwa' sin Bāy sin Tuhan. Na saruun-duun natambul in lawang sin Bāy

sin Tuhan. ³¹ Sūng mān bunuun sin manga tau hi Paul, awn nakabayta' pa kumandil sin manga sundalu Rūm sin naghiluhala' in manga tau katān ha Awrusalam (Baytal Makdis). ³² Na, magtūy diyā nag'ūs-'ūs sin kumandil in manga kapitan ha babaan niya iban sin manga sundalu madtu pa manga tau naghiluhala'. Na, pagkita' sin manga tau kaniya nag'aagad iban sin manga sundalu himundung na sila naminasa kan Paul.

³³ Sakali miyawn in kumandil simaggaw kan Paul, ampa niya piyakadinahan. Pag'ubus ampa niya iyasubu in manga tau, laung niya, “Hisiyu in tau ini? Unu in dusa nahinang niya?” ³⁴ Na, ginis-ginisan na in bayta' sin manga tau. Landu' tuud nahiyul in manga tau, hangkan wala' tuud kiyahātihan sin kumandil bang mayta' naawn in hiluhala'. Hangkan iyuldinan niya in manga sundalu hiparā hi Paul pa lawm kuta'. ³⁵ Pag'abut nila mān pa hagdan, sa' nila na biyuhāt hi Paul sabab nabiyā' iru' kāngug in manga tau naghiluhala'. ³⁶ Iyuurul hi Paul sin tau katān iban pag'ulang nila, laung nila, “Pataya siya!”

³⁷ Sūng mān hi Paul dāhun sin manga sundalu pa lawm kuta', namung siya ha kumandil, laung niya, “Makajari baha' aku mamichara kaymu?”

In sambung sin kumandil, “Ay, bat maingat kaw tuwi' magbichara bahasa Girik. ³⁸ Bang bihādtu bukun ikaw in tau Misir amu in simagga' ha parinta sin ba'gu yaun dumā magbunu'? Piyaagad niya kaniya in upat ngaibu tau magbubunu' madtu pa hula' paslangan mahunit paghulaan.”

³⁹ In sambung hi Paul, “Bukun! In aku ini hambuuk Yahudi, piyag'anak ha dāira Tarsus ha hula' Silisiya. Hambuuk aku raayat sin dāira bantug. Makajari baha' kaymu bang aku dumā magbichara ha manga tau?”

⁴⁰ Na, diyūlan siya sin kumandil namichara ha manga tau. Hangkan timindug hi Paul ha hagdan, ampa niya

sīnyalan in manga tau papaghipusun. Naghipus mayan in manga tau, namichara na hi Paul kanila ha bahasa Hibrani.

22

Mamichara hi Paul ha Manga Tau

¹ Na, laung hi Paul ha manga tau, “Manga maas tay-manghud, dunguga niyu in daawa ku!” ² Pagdungug sin manga tau sin bichara niya ha bahasa Hibrani, na naghipus tuud in manga tau. Na, liyanjal na hi Paul in bichara niya.

³ Laung niya, “In aku ini hambuuk Yahudi piyag'anak ha dāira Tarsus ha hula' Silisiya. Sagawa' simulig aku dī ha Awrusalam (Baytal Makdis) iban hambuuk aku mulid hi Gamaliyal. Dayn kaniya napangadji' ku tuud katān in manga sara' daakan sin manga kamaasan natu' iban in kusug ku mamawgbug sin daakan sin Tuhan biya' da isab sin kamu katān ha waktu bihaun ini. ⁴ Sin tagna', aku in naminasa ha manga tau agad ha aturan ini sampay piyapatay ku sila. Siyaggaw ku sila usug-babai ampa ku liyuun pa lawm jil. ⁵ In Imam Dakula' iban sin katān manghuhukum makasaksi' sin bunnal in bichara ku yan sabab sila yan in nagsulat nagpahāti pa manga pagkahi natu' Yahudi ha Damaskus (sin awn katarrangan ku sumaggaw ha manga tau agad kan Īsa). Hangkan miyadtu aku pa Damaskus sumaggaw ha manga tau agad kan Īsa, ampa sila hukutan dāhun pa Awrusalam (Baytal Makdis) binsanaun.

Mamayta' hi Paul Pasal sin Suwara hi Panghu' Īsa Kaniya (Kiy. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Sakali sin duun mān aku ha dān masuuk na pa Damaskus, sin ugtu suga, magtūy in katilibut ku kiyugdan

sin sahaya masi'nag dayn ha taas langit. ⁷ Na, himantak aku pa lupa' sarta' nakarungug aku suwara, amu agi, 'Saul, mayta' mu aku pinjalaun?'

⁸ "In sambung ku, 'Hisiyu kaw, tuwan?'

"In agi sin suwara, 'Aku hi Īsa, tau dayn ha Nasarit amu in pīpinjala' mu.' ⁹ Kīta' da isab sin manga iban ku in sahaya, sagawa' wala' nila kiyahātihan in suwara sin nagbichara kāku'.

¹⁰ "In sambung ku, 'Panghu' unu in hinangun ku?'

"In sambung sin Panghu', 'Bangun kaw, ampa kaw lanjal na pa Damaskus. Ditudu kaw baytaan bang unu in kiyamaksud sin Tuhan hipahinang kaymu.' ¹¹ Na, pagga aku di' na makakita' sabab sin si'nag sin sahaya kimugdan kāku', sa' na aku piyag'ambit sin manga iban ku sampay kami dimatung pa Damaskus.

¹² "Sakali awn hambuuk tau duun ha Damaskus pagngānan Ananiyas. Hambuuk siya tau nagtataat tuud pa Tuhan iban biyabawgbugan niya tuud in manga sara' daakan hi Musa. Piyag'aaddatan tuud siya sin manga katān Yahudi naghuhula' duun ha dāira. ¹³ Nākawn siya kāku' iban timindug siya ha daig ku. Laung niya kāku', 'Na, Saul, hambuuk taymanghud ku, makakita' na kaw magbalik!' Na, saruun-duun nakakita' na aku nagbalik sarta' kīta' ku na siya. ¹⁴ Laung hi Ananiyas kāku', 'Ikaw in napī' sin hambuuk-buuk Tuhan sin kamaasan natu' paingatun sin maksud niya iban pakitaun ha Almasi, amu in daraakun niya mabuntul tuud iban makarungug sin suwara sin Almasi magbichara. ¹⁵ Karna' ikaw yan in mahinang saksi' mamayta' sin pasal niya pa mānusiya' katān, sin manga kīta' iban diyungug mu dayn kaniya. ¹⁶ Na, hangkan ayaw na kaw tumagad duun. Bangun na kaw ampa kaw pagpaligu' na. Pangayu' kaw duwaa iban sabbuta in ngān hi Panghu' Īsa bat mapapas in manga dusa mu.'

¹⁷ “Sakali pag'uwi' ku pa Awrusalam (Baytal Makdis), ha sa'bu ku nangangarap pa Tuhan duun ha Bāy sin Tuhan, nalawa' aku ha indan. ¹⁸ Ha lawm sin indan ku, kīta' ku hi Panghu' Īsa iban laung niya kāku', 'Ūs-'ūs kaw īg dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis), sabab di' magkahagad in manga tau dī sin manga bayta' mu pasal ku.’

¹⁹ “In sambung ku, ‘Panghu' ku, asal kiyaiingatan tuud sin manga tau sin bakas ku liyatag in manga langgal nanaggaw iban naminasa ha manga tau nagpaparachaya kaymu. ²⁰ Minsan ha waktu sin pagpatay kan Istipan amu in namayta' simaksi' sin pasal mu, duun aku nagkikita' iban kiyasulutan aku sin hīnang sin manga tau kaniya. Aku pa in nagjaga sin manga tamungun sin manga tau namatay kaniya.’

²¹ “Laung sin Panghu' kāku', ‘Kadtu na kaw, sabab in ikaw yan pakadtuun ku pa hula' malayu', hula' sin manga tau bukun bangsa Yahudi.’ ”

²² Na, in manga Yahudi dimurungug duun, piyasāran nila na hi Paul piyapagbichara. Sagawa' pagdungug nila mān sin bichara niya (pasal sin pakadtuun siya hi Īsa pa manga tau bukun Yahudi), similawak makusug in manga tau, laung nila, “Subay patayun in tau yan. In tūp kaniya di' kapinan napas!”

²³ Ha sa'bu nila nagtutulik, piyaglabad-labad nila pa taas in manga tamungun nila, iban nagsabulak sila manga bagunbun. ²⁴ Na, nag'uldin na in kumandil hiparā na hi Paul pa lawm kuta' ampa palubakan, ha supaya hi Paul malugus mamayta' bang unu in narusa niya hangkan in manga Yahudi nagsilawak hipapatay siya. ²⁵ Sagawa' kiyahukutan mān hi Paul iban sūng na siya lubakan, laung niya ha kapitan, “Bukun ka langgal sara' in manglubak ha hisiyu-siyu raayat sin parinta Rūm ha wala' pa nahukum?”

²⁶ Pagdungug sin kapitan sin bichara niya, miyadtu siya magtūy pa kumandil. Laung niya, “Kaingatan mu da ka bang unu in kasūngan sin hinang mu ha tau yaun? In siya hambuuk raayat sin parinta Rūm!”

²⁷ Na, miyadtu in kumandil kan Paul ampa niya iyasubu, laung niya, “Baytai aku bang kaw raayat sin parinta Rūm?”

In sambung hi Paul, “Huun.”

²⁸ Laung sin kumandil, “Mataud in sīn naīg dayn kāku' ampa aku nahinang raayat sin parinta Rūm.”

Simambung magtūy hi Paul, laung niya, “Sagawa' in aku, dayn ha kapag'anak kāku' asal na aku raayat sin parinta Rūm.”

²⁹ Na, hangkan saruun-duun minīg in manga tau sūng manglubak kan Paul bat mapariksa' in kasabunnalan. Na, miyuga' in kumandil pag'ingat niya sin hi Paul hambuuk raayat sin parinta Rūm ampa piyakadinahan niya.

³⁰ Sagawa' mabaya' tuud umingat in kumandil bang mayta' hi Paul kabayaan hipapatay sin manga Yahudi. Hangkan pag'adlaw hambuuk piyaigan niya in kadina hi Paul. Pag'ubus piyapagtipun niya in manga kaimaman iban sin manga katān manghuhukum iban nagpapanaw sara' agama sin bangsa Israil, ampa niya diyā hi Paul madtu kanila.

23

Mamayhu' hi Paul ha Manga Manghuhukum

¹ Na, pagkawn hi Paul, piyatung niya tuud in manga manghuhukum iban nagpapanaw sara', ampa siya namung, laung niya, “Manga maas taymanghud ku, dayn sin katagna' sampay pa waktu ini natatantu ku tuud ha baran ku sin mabuntul in kawl-piil iban i'tikad ku pa Tuhan.” ² Sakali magtūy piyasampak in simud hi Paul

kaagi sin Imam Dakula' pagngānan Ananiyas ha manga tau ha daig hi Paul. ³ Laung hi Paul kaniya, “In ikaw yan kugdanan da sin baws sin Tuhan! Karna' in ikaw yan lansuk ha guwa', bingit ha lawm. Lumingkud kaw duun manghukum iban magpabaw'-baw' sin iyaagad mu tuud in kabuntulan ha lawm sara', sagawa' in kasabunnalan niya liyanggal mu in sara', karna' piyasampak mu aku sawkat na aku dimaawa!”

⁴ Laung sin manga tau ha daig hi Paul, “Ay kaw, matawakkal kaw mangjūk ha tau giyulal sin Tuhan Imam Dakula!”

⁵ In sambung hi Paul, “A, na manga maas taymanghud, wala' ku isab kaingati sin Imam Dakula' siya. Sabab bang isab kiyaingatan ku na di' aku makapamung sin bihādtu kaniya, karna' kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi, ‘Ayaw kamu mamung mangī' ha manga nakura' niyu.’”

⁶ Sakali pagkita' mān hi Paul sin in manga tau nagtipun manghukum kaniya naglalamud in manga Parisi iban manga Sadduki amu in nababahagi' in pag'agad nila sin agama nila, magtūy hi Paul namichara matanug, laung niya, “Manga taymanghud ku, in aku ini hambuuk Parisi, lāgi' anak da isab sin hambuuk Parisi. Yari aku hiyukum bihaun sabab sin huwat-huwat ku sin mabuhi' magbalik in manga patay!”

⁷ Pagbichara niya na mayan sin bihādtu, magtūy naghiluhala' naglugat in manga Parisi iban Sadduki. Nabahagi' sila sabab di' magtaayun in pikilan nila.

⁸ (Laung sin manga Sadduki in manga patay di' mabuhi' magbalik, iban wayruun manga malāikat, iban in nyawa magad da mapatay ha anggawta'-baran sin tau. Sagawa' magkahagad in manga Parisi ha tū parakala' yan.)

⁹ Hangkan sa naglingug tuud sila. Sakali awn kaibanan manga guru sin sara' agama agad ha parhimpunan sin

manga Parisi in timindug nangjawab tuud. Laung nila, “Way kabaakan namu' dusa ha tau ini! Maray' awn jin atawa malāikat in namichara kaniya!”

¹⁰ Sakali nagpasu' na tuud in paglugat sin manga Parisi iban Sadduki. Na, miyuga' in kumandil. In kabugaan niya masagsag in baran hi Paul. Hangkan iyuldinan niya in manga sundalu hipakawa' hi Paul dayn ha manga tau naglingug, ampa hiparā pa lawm kuta'.

¹¹ Manjari narūm mayan, nagpanyata' hi Panghu' Īsa mawn kan Paul. Laung niya kan Paul, “Pahuguta in iman mu! Simaksi' na kaw namayta' ha manga tau dī ha Awrusalam (Baytal Makdis) sin pasal ku. Na, subay da kaw isab madtu pa Rūm sumaksi' mamayta' sin pasal ku.”

Biyantuhan hi Paul sin manga Yahudi Patayun

¹² Na, pagbulat mahinaat nagtipun in manga kaibanan Yahudi nag'isun. Simapa sila sin di' sila kumaun atawa minum unu-unu na sampay nila di' mabunu' hi Paul. ¹³ Awn labi ka'patan tau in taud sin nag'isun. ¹⁴ Pag'ubus nila nag'isun miyadtu sila pa manga nakura' kaimaman iban sin manga nagtatau-maas ha hula'. Laung nila, “In kami ini nakasapa sin di' kami kumaun unu-unu na, sampay namu' di' mabunu' hi Paul. ¹⁵ Na, in kabayaan namu' in kamu iban sin manga manghuhukum magpabayta' madtu pa kumandil sin hiparā mari kaniyu hi Paul bat bahasa masumariya niyu tuud siya marayaw. Sagawa' ha di' pa siya makaabut mari kaniyu patayun namu' na siya. Asal kami sakap na mamunu' kaniya.”

¹⁶ Sagawa' diyungug sin anakun hi Paul subul, amu in anak sin langgung niya babai, in isun sin manga tau manghapa' kan Paul. Hangkan miyadtu siya pa lawm kuta' namayta' kan Paul.

¹⁷ Na, tiyawag hi Paul in hambuuk kapitan ampa niya īyan, laung niya, “Dāha in subul ini madtu pa kumandil, sabab awn hibayta' niya kaniya.” ¹⁸ Na, diyā na sin kapitan in subul madtu pa kumandil.

Laung sin kapitan ha kumandil, “Tiyawag aku hi Paul, amu in pilisu, iban nangayu' siya kāku' hiparā in subul ini mari kaymu sabab awn kunu' hibayta' kaymu.”

¹⁹ Na, iyambit sin kumandil in subul, ampa diyā nag-bichara ha way makarungug kanila. Laung niya, “Unu in hibayta' mu kāku'?”

²⁰ Laung sin subul, “Kiyapag'isunan sin manga nakura' Yahudi sin kinsum pangayuun nila mari kaymu hipaparā hi Bapa' Paul kanila madtu pa manga manghuhukum ha supaya bahasa masumariya tuud marayaw. ²¹ Sagawa' ayaw mu sila dūli, sabab awn labi ka'patan tau in timatagad humapa' kaniya. In manga tau yan nakasapa sin di' sila kumaun atawa minum sampay nila di' mabunu' hi Bapa' Paul. Sakap na sila bihaun iban tiyatagaran nila dakuman bang mu hirūl in pangayuun nila.”

²² Laung sin kumandil, “Ibut-ibut kaymu, ayaw kaw mamayta' minsan hisiyu pasal sin sumbung biyayta' mu kāku'.” Ubus piyauwi' niya na in subul.

Marā hi Paul Madtu kan Gubnul Pilik

²³ Sakali piyatawag sin kumandil in duwa kapitan niya. Laung niya kanila, “Pagsakap kamu duwanggatus sundalu iban kapituwan kura' panyap na iban tau niya iban duwanggatus tau magbubudjak, ampa kamu kadtu pa Sisariya pag'abut lisag siyam sin dūm ini. ²⁴ Kawai niyu hi Paul sin manga panguraan niya. Haturan niyu siya madtu kan Gubnul Pilik. Jagahi niyu tuud hi Paul marayaw ha dān ha supaya way kamulahan kumugdan kaniya.” ²⁵ Pag'ubus ampa in kumandil nagsulat, amu agi,

²⁶ Alamat ini sulat naug dayn kan Kalawdi Lisiyas dumatung mari kan Tuwan Gubnul Pilik.

²⁷ In tau ini siyaggaw sin manga Yahudi iban sūng nila bunuun. Pag'ingat ku sin raayat siya sin parinta Rūm, miyadtu aku iban sin manga sundalu ku timabang kaniya, kiyawa' dayn ha manga Yahudi. ²⁸ Diyā ku siya madtu pa manga manghuhukum iban nagkakaput sara' sin manga Yahudi, sabab mabaya' ku ingatun bang unu in dusa nahinang niya. ²⁹ Narā ku mayan siya pa paghukuman, ampa ku kiyahātihan sin amura in narusa niya in pagsual nila pasal sin manga sara' daakan sin agama nila. Sagawa' wayruun dusa nahinang niya amu in mapatut pamatayan atawa pangjilan kaniya.

³⁰ Na, awn nakabayta' kāku' sin biyantuhan nila siya bunuun. Hangkan magtūy ku siya piyarā mawn kaymu iban piyabaytaan ku in tau nagtuntut kaniya pakawnun kaymu mamayta' sin tuntut nila kaniya.

Wassalam.

³¹ Na, iyaagad sin manga sundalu in daakan sin kumandil kanila. Kiyawa' nila hi Paul ampa nila diyā sin dūm yadtu, sampay sila nakaabut pa dāira Antipatir. ³² Sakali naadlaw mayan nagbalik na pa kuta' in manga sundalu. Amura in limanjal naghatud kan Paul in manga tau tagakura'. ³³ Diyā nila hi Paul pa Sisariya. Pagdatung nila, tiyukbal nila in sulat pa gubnul iban iyungsud nila na hi Paul kaniya.

³⁴ Na, biyacha na sin gubnul in sulat, ubus ampa niya iyasubu hi Paul bang unu in ngān sin hula' niya. Na, pagbayta' hi Paul sin dayn ha Silisiya siya, ³⁵ laung sin gubnul kan Paul, “Dungugun ku in daawa mu bang dumatung na mari in manga tau manuntut kaymu.” Pag'ubus ampa niya hi Paul piyarā madtu pa astana' hi Hirud piyajaghan.

24

Tuntutan sin manga Yahudi hi Paul

¹ Manjari nakalabay mayan limay adlaw, in Imam Dakula' hi Ananias limūd pa Sisariya. Miyagad kaniya in manga kaibanan nagtatau-maas ha hula' iban sin abugaw pagngānan Tirtullus. Miyawn sila namayhu' kan Gubnul Pilik ampa nila tiyuntutan hi Paul. ² Sakali piyakawa' na sin gubnul hi Paul. Pagdatung mawn hi Paul, timagna' na nagbichara hi Tirtullus, amu agi niya,

“Tuwān Gubnul, in dayaw sin pamarinta mu nakarihil kasannyangan kāmū' iban nakaparayaw, lāgi' nakapabuntul sin manga kahālan iban sin kalingugan ha hula' namū'. ³ In kami katān ha katilugan sin hula' Yahudiya taptap magsarang-sukul tuud kaymu iban malaggu' tuud in panumtuman namū' kaymu. ⁴ Mahuli dayn duun di' na aku magpahaba' sin lapal-kabtangan ku kaymu, malayngkan pangayuun ku junjung kaymu, bang mān dungugun mu in bichara namū' minsan dakuman hangkaray'!

⁵ “In hi Paul ini hambuuk tau ū bala'! Siya in timagna' nangdā lingug ha manga Yahudi ha katilingkal sin dunya iban siya in nakura' sin manga tau pagngānan agad ha tau Nasarit, amu in simiha' dayn ha agama namū'. ⁶ Siyulayan niya da isab nagdā sin haram dumihil lummi' pa Bāy sin Tuhan. Na, hangkan siyaggaw namū' siya. In ganta' namū' hukumun siya ha aturan sin sara' namū', ⁷ sagawa' nakakawn hi Kumandil Lisiyas, ampa niya kiyawa' hi Paul dayn kāmū'. Na, wayruun nahinang namū'. ⁸ Na, pag'ubus nagparaak hi Lisiyas sin in manga tau nanuntut kan Paul subay mari mamayhu' kaymu. Na, bang mu sumariyahun hi Paul ini, na kaingatan mu da dayn kaniya in katān puun-sabab bang mayta' namū' siya tiyuntutan.”

⁹ Pag'ubus hi Tirtullus nagbichara, limamud isab in kaibanan Yahudi nanuntut. Laung nila bunnal in katān bichara hi Tirtullus pasal hi Paul.

Dumaawa hi Paul ha Alupan hi Pilik

¹⁰ Sakali sīnyalan sin gubnul hi Paul pabicharahun. Na, laung hi Paul, “Tuwan gubnul, kaingatan ku sin nagtahunan in pagparinta mu ha bangsa namu', hangkan makūg aku dumaawa sin tuntut nila kāku' ha alupan mu.

¹¹ In kakawn ku pa Awrusalam (Baytal Makdis) magtaat pa Tuhan iyampa hangpu' tagduwa adlaw pa bihaun. Maka-jari kaw mamariksa' ha manga tau bang puting in bichara ku yan. ¹² Wala' nila aku kīta' naglugat iban manga tau duun ha Bāy sin Tuhan, atawa nagpapasu' ha manga tau duun ha manga kalanggalan atawa hawnu-hawnu na lugal ha dāira. ¹³ Wayruun sa yan tanda' hikapakita' nila sin bunnal in tuntut nila kāku'. ¹⁴ Amuna in di' ku payluhan in pag'agad ku ha aturan sin pagtaat pa Tuhan sin manga kamaasan namu' amu in īyan nila simiha' dayn ha agama Yahudi. Sagawa' magparachaya da isab aku ha katān sara' daakan hi Musa kiyasulat ha manga Kitab iban sin manga Kitab kiyasulat sin manga kanabihan. ¹⁵ In huwathuwat ku dayn ha Tuhan ha adlaw mahuli in mānusiya' katān sibu' da mangī' marayaw, mabuhi' magbalik dayn ha kamatay. Na, minsan isab in sila yan magkahagad da ha yan. ¹⁶ Hangkan sa magtūyu' tuud aku mag'atay puti' ha Tuhan iban ha manga mānusiya'.

¹⁷ “Na, pagga pila tahun na aku bukun didtu ha Awrusalam (Baytal Makdis), miyadtu aku timukad dimā sin sarakka pa manga pagkahi ku hangka-bangsa, iban imungsud sin sattuwa pagkulbanan. ¹⁸ Na, ha sa'bu ku naghihinang ha yan didtu ha Bāy sin Tuhan, piyaglanggal aku sin manga tau yan amu in nanuntut kāku', pag'ubus

ku na mayan naghinang sin pagsuchi sin anggawta'-baran. Makulang in manga tau duun ha Bāy sin Tuhan iban wayruun lingug. ¹⁹ Sagawa' duun da isab in manga kaibanan Yahudi dayn ha Asiya. Na, bang bunnal in tuntut nila kaku', subay sila mari mamayhu' mamayta' kaymu sin narusa ku. ²⁰ Atawa pabaytaa in manga tau ini yari di bihaun bang awn dusa ku kiyamattanan nila ha waktu siyumariya aku didtu ha alupan sin manga manghuhukum iban sin nagpapanaw sara'. ²¹ Way dusa nahinang ku dugaing luwal da nakapamung aku ha alupan nila, laung ku, 'In aku ini hiyukum niyu bihaun sabab sin pagparachaya ku sin in manga patay mabuhi' magbalik ha adlaw mahuli.' "

²² Na, in hi Pilik asal nakaingat tuud pasal sin panghindu' hi Īsa. Sakali tiyangguhan niya in manga tau, laung niya, "Subay na dumatung mari hi Kumandil Lisiyas ampa ta kamu baytaan sin hukuman ku." ²³ Pag'ubus ampa niya iyuldinan in kapitan pajagahan tuud marayaw hi Paul, sagawa' parihilan da isab kaluhayan, iban di' hipalang bang awn manga bagay niya magdā mawn sin manga ununu na kagunahan hi Paul.

Mamichara hi Paul kan Pilik iban hi Durusilla

²⁴ Na, limabay mayan manga pilay adlaw nākawn hi Pilik iban sin asawa niya hi Durusilla, hambuuk Yahudi. Manjari piyakawa' niya hi Paul. Pagkawn hi Paul, dimungug siya sin bichara hi Paul pasal sin pagparachaya kan Īsa Almasi. ²⁵ Sagawa' limugay mayan namichara na hi Paul pasal sin manga hinang mabuntul, pasal sin pagtagga sin napsu mangi' iban pasal sin paghukum ha manga mānusiya' katān ha adlaw mahuli. Na, hiyangkaw hi Pilik pagdungug niya sin manga bichara hi Paul. Laung niya kan Paul, "Makajari na kaw gumuwa'. Hipatawag ta

mān kaw bang awn waktu ku dumungug kaymu magbali-lik.”²⁶ Na, nakamataud hi Paul piyakawa' hi Pilik diyā nagbichara sabab in huwat-huwat niya tangdanan siya sin hi Paul ha supaya mapuas in parakala' niya.

²⁷ Sakali pagpuas duwa tahun hi Purkiyus Pistus na in gimanti' naggubnul kan Pilik. Pag'īg hi Pilik dayn ha paggubnulan, wala' niya piyaguwa' hi Paul dayn ha lawm jil sabab kabayaan niya kaamuhan in manga Yahudi kaniya.

25

Dumaawa hi Paul ha Alupan hi Gubnul Pistus

¹ Na, paglabay tū adlaw dayn ha pagdatung hi Pistus mawn pa hula' pamarintahan niya, miyadtu siya pa Awrusalam (Baytal Makdis) dayn ha Sisariya. ² Pagdatung niya, miyawin in manga nakura' kaimaman iban sin manga nakura' Yahudi nagdā sin tuntut nila kan Paul. ³ Nangayu' sila tulung kaniya bang mān pakawnun niya hi Paul pa Awrusalam (Baytal Makdis), sabab kiyapag'isunan nila hi Paul hapaan ha dān ampa bunuun. ⁴ In sambung hi Pistus kanila, “In hi Paul yadtu najjil ha Sisariya, lāgi' in aku magbabalik da madtu ha masamut. ⁵ Bang kamu mabaya', paagara niyu kaku' pa Sisariya in manga nakura' niyu, ampa nila tuntutan didtu bang awn narusa sin tau yan.”

⁶ Na, dimuun pa hi Pistus ha Awrusalam (Baytal Makdis) manga walu atawa hangpu' adlaw, ampa siya limūd pa Sisariya. Didtu mayan siya, pag'adlaw hambuuk miyadtu siya pa bilik niya paghuhukuman ampa niya piyakawa' hi Paul. ⁷ Pagdatung hi Paul, piyaglibutan siya sin manga Yahudi, amu in nakalūd dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis). Mataud dusa dakula' in tiyuntut nila kan Paul,

sagawa' wayruun tanda' mapakita' nila sin bunnal in tuntutan nila.

⁸ Sakali dimaawa hi Paul, laung niya, “Wala' aku nakalanggal sin sara' agama sin manga Yahudi atawa sin Bāy sin Tuhan awla na ha Sultan sin bangsa Rūm.”

⁹ Sakali in hi Pistus mabaya' kumawa' buddi ha manga Yahudi, hangkan laung niya kan Paul, “Mabaya' kaw dāhun pa Awrusalam (Baytal Makdis) hukumun didtu ha alupan ku?”

¹⁰ In sambung hi Paul, “Yari aku bihaun timitindug ha paghuhukuman sin Sultan sin bangsa Rūm amu in mapatut humukum kaku'. Biya' na sin kiyaiingan mu wayruun dusa nahinang ku ha manga Yahudi. ¹¹ Bang awn sara' nalanggal ku atawa awn narusa ku amu in mapatut pamatayan kaku', na lilla' aku butangan hukum. Sagawa' bang wayruun kasabunnalan sin manga tuntutan nila yan kaku', na wayruun tau in taga kapatutan umungsud kaku' pa lawm lima nila yan. Mabaya' aku mamayhu' pa Sultan sin bangsa Rūm, amu in manghukum sin parakala' ini.”

¹² Na, pagga biya' hādtu in sambung hi Paul, nag'isun hi Pistus iban sin manga tindug niya manghuhukum. Pag'ubus laung niya kan Paul, “Na, pagga Sultan ha Rūm in diyaut mu, na pakadtuun na kaw kaniya.”

Marā hi Paul Mamayhu' Mawn kan Sultan Agarippi

¹³ Manjari nakalugay-lugay mayan, nākawn pa Sis-ariya hi Sultan Agarippi kay Birnika timibaw kan Pistus mag'addat kaniya. ¹⁴ Duun mayan sila manga pilay adlaw biyaytaan na hi Pistus in Sultan sin pasal hi Paul. Laung niya, “Awn hambuuk pilisu piyabīn hi Pilik ha lawm jil. ¹⁵ Sakali pagkadtu ku pa Awrusalam (Baytal Makdis), in pilisu ini tiyuntutan sin manga nakura' kaimaman Yahudi

iban sin manga nagtatau-maas ha hula' nila. Piyangayu' nila kākū' pabutangan siya hukuman patayun.

¹⁶ “Sagawa' biyaytaan ku sila sin in kitaniyu manga bangsa Rūm, di' makajari mamutang hukuman bang in tau tiyuntutan wala' pa nakapag'alup iban sin nanuntut kaniya. Subay tugutan dumaawa naa in tau tiyuntutan.

¹⁷ Hangkan pagkari pa Sisariya sin manga tau nanuntut, way na aku nagpalugay. Pag'adlaw hambuuk nagtūy aku miyadtu limingkud pa bilik paghuhukuman, ampa ku piyakawa' in tau tiyuntutan nila. ¹⁸ Na, timindug na in manga nanuntut namayta' bang unu in tuntut nila. Na, in pangannal ku dusa dakula' in tuntut nila kaniya, sagawa' bukan. ¹⁹ Amura in tiyuntut nila kaniya in pasal sin paglugat-liyugati nila pasal sin agama nila iban pasal sin hambuuk tau pagngānan Īsa. In hi Īsa ini miyatay na, sagawa' bang ha agi hi Paul in hi Īsa asal buhi'. ²⁰ Na, biya' di' aku maingat magsumariya kaniya. Hangkan iyasubu ku hi Paul bang siya mabaya' magpahukum didtu ha Awrusalam (Baytal Makdis). ²¹ Sagawa' nangayu' hi Paul magpajaga tuud siya iban mabaya' siya marā in parakala' niya pa Sultan sin hula' Rūm. Na, hangkan piyajagahan ku tuud siya marayaw sampay ku siya mapakadtu pa Sultan ha Rūm.”

²² Laung hi Agarippi kan Pistus, “Mabaya' aku dumungug ha tau yan.”

In sambung hi Pistus, “Kunsum karungugan mu siya.”

²³ Pag'adlaw hambuuk nakakawn na hi Agarippi iban hi Birnika. Nagtatamung sila sin tamungun mahalga' iban mabangsa iban liyaggu' tuud sila sin manga tau piyaglami-lamihan. Simūd sila pa paghuhukuman iban sin manga kapitan iban sin manga tau lalagguun ha lawm hula'. Sakali piyakawa' na hi Pistus hi Paul. ²⁴ Pagdā mawn kan Paul, laung hi Pistus kan Sultan Agarippi,

“Ampun, iban sin kamu katān nakahādil dī bihaun, in tau ini tiyuntutan sin manga katān Yahudi dī ha Sisariya iban ha Awrusalam (Baytal Makdis), iban imulak tuud sila sin subay patayun in tau ini. ²⁵ Sagawa' wayruun dusa kiyabaakan ku kaniya amu in mapatut pamatayan kaniya. Na, pagga siya nangayu' hiparā in parakala' niya pa Sultan sin hula' Rūm, na pakadtuun ku siya. ²⁶ Sagawa' wayruun hikasulat ku pa Sultan ha Rūm pasal sin tau ini. Hangkan yari ku siya diyā mari kaniyu awla na kaymu, Ampun, ha supaya pag'ubus mu magsumariya kaniya, makaingat na aku bang unu in hisulat ku. ²⁷ Karna' bang aku, di' isab kumugdan magparā pilisu pa Sultan bang wayruun hikabayta' bang unu in manga narusa niya.”

26

Dumaawa hi Paul ha Alupan hi Sultan Agarippi

¹ Pag'ubus hi Pistus nagbichara, laung hi Agarippi kan Paul, “Makajari na kaw mamung sin daawa mu.” Na, siyayang hi Paul in lima niya, ampa siya namayta' sin daawa niya.

² Laung niya, “Ampun, kiyūgan aku sin makabayta' aku sin daawa ku ha alupan mu adlaw ini ha pasal sin manga tiyuntut kāku' sin manga Yahudi, ³ sabab kaingatan mu tuud mayaraw in manga addat iban manga pasualan sin manga Yahudi. Hangkan pangayuun ku junjung kaymu bang mayan isab di' kaw sumuhun dumungug sin daawa ku.”

⁴ “Kaingatan da sin manga pagkahi ku Yahudi in addat-tabiat ku dayn sin kabata'-bata' ku didtu ha hula' ku sampay aku nakakadtu pa Awrusalam (Baytal Makdis). ⁵ Bang sila mabaya' sumaksi', asal nila kaingatan sin ha tagna' in aku miyamagad tuud namamawgbug sin hindu' sin hangka-tumpuk sin manga tau pagtawagun Parisi,

amu in hangka-bahagi' sin agama Yahudi. ⁶ Na, bihaun yari aku hukumun nila sawkat na aku magkahagad ha janji' sin Tuhan ha manga kamaasan natu'. ⁷ Na, in janji' yan amuna tuud in tiyatagaran sin bangsa natu' katān. Ha salugay in manga Yahudi nagtataat pa Tuhan dūmadlaw, amu yan in tiyagaran sin hangpu' tagduwangka-bahagi' sin bangsa natu' Yahudi. Na, Ampun, in aku tiyuntutan nila pasal sin pagkahagad ku sin janji' yan! ⁸ Mayta' in manga kamu yan yari dī bihaun kahunitan tuud magkahagad sin buhiun sin Tuhan in manga patay?

⁹ “In bunnal niya minsan in aku, in pikilan ku ha tagna', hinangun ku in unu-unu katān mahinang ku bang mayan masagga' ku in manga tau agad kan Īsa, amu in tau dayn ha Nasarit. ¹⁰ Na, biya' ha yan in hīnang ku ha Awrusalam (Baytal Makdis). Mataud tau agad kan Īsa in napajil ku, sabab dihilan aku kapatutan sin manga nakura' kaimaman sumaggaw kanila. Lāgi' taayun tuud aku bang sila butangan na sin hukuman patayun. ¹¹ Nakamataud ku sila piyabinasa ha manga kalanggalan iban siyulayan ku sila liyugus pabaytaun ha di' na sila magparachaya kan Īsa. Napuspus tuud in dugal ku kanila. Hangkan piyanaw ku sila iyurul sampay pa manga hula' dugaing.

Mamayta' hi Paul Bang Mayta' Siya Magparachaya na kan Īsa

¹² “Manjari hambuuk waktu kiyadtu ku sila madtu pa Damaskus. Hangkan ku sila kiyadtu sabab kiyarihilan aku kapatutan sin manga nakura' kaimaman sumaggaw kanila. ¹³ Sakali, Ampun, pag'abut ugtu suga sin sa'bu namu' duun ha dān, awn kīta' ku sahaya dayn ha langit masi'nag dayn sin suga. Kiyugdan sin sahaya in katilibut ku iban sin manga tau miyamagad kaku'. ¹⁴ Na, himantak kami katān pa lupa' sarta' nakarungug aku suwara ha

bahasa Hibrani, amu agi, ‘Saul, mayta' mu aku pinjalaun? In hihinang mu yan ikaw da in kasakitan. Biya' kaw yan sapantun sin sapi' hipag'aararu, amu in kasakitan bang tumakdug pa ulihan sabab kugdanan siya sin tutusuk sin nag'iipat kaniya.'

¹⁵ “Sakali simambung aku, laung ku, ‘Hisiyu kaw tuwan?’

“Na, in sambung niya kaku', amu agi, ‘Aku hi Īsa amu in pīpinjala' mu.’ ¹⁶ Iban laung niya kaku', ‘Bangun na kaw, karna' in aku nagpanyata' kaymu bihaun sabab ikaw in napi' ku daraakun kiyawakilan ku namayta' ha manga tau pasal sin piyakita' ku kaymu bihaun iban sin manga hipakita' ku kaymu ha susūngun. ¹⁷ Ayaran ta kaw dayn ha kamulahan hinangun kaymu sin manga tau Israil iban sin manga tau bukun bangsa Yahudi, amu in manga tau hipakadtu ku kaymu. ¹⁸ Pakadtuun ta kaw kanila ha supaya mabulat in atay nila iban bat supaya nila kaingatan in kasabunnalan iban maīg sila dayn ha kalawngan. Iban bat sila magad na sin kabayaan sin Tuhan iban maīg na sila dayn ha likusan sin pag'agi kanila sin Saytan Puntukan. Lāgi', bat supaya maampun na in manga dusa nila iban kabahagian na sila sin suku' sin manga tau suku' sin Tuhan bang sila magparachaya iban mangandul na kaku'.

Mamayta' hi Paul Pasal sin Hinang Niya

¹⁹ “Na, Ampun,” laung hi Paul, “nagkahagad aku sin kīta' iban diyungug ku amu in piyanyata' kaku' hi Īsa dayn ha surga'. Iyagad ku in daakan niya kaku'. ²⁰ Hangkan nagnasihat aku sin subay in manga tau magtawbat na sin manga dusa nila. Subay nila harapun na in Tuhan iban subay nila hipakita' dayn ha manga hinang nila sin piyagtawbatan nila na tuud in manga dusa nila. Ti-magna' aku nagnasihat ha Damaskus. Pag'ubus ampa

aku miyadtu pa Awrusalam (Baytal Makdis) iban liyatag ku piyagnasihatan in katilingkal hula' sin bangsa Israil sampay naabut ku in hula' sin manga tau bukun bangsa Yahudi. ²¹ Na, dayn ha sabab yan siyaggaw aku sin manga Yahudi ha sa'bu ku duun ha Bāy sin Tuhan, iban ambaya' nila aku patayun. ²² Daypara di' magbugtu' in tabang sin Tuhan kaku' sampay pa bihaun. Hangkan yari aku tim-itindug di' bihaun mamayta' sin kiyaksian ku pa kaniyu katān sibu' da tau baba' iban tau bakanan. In bayta' ku ini kaniyu sibu' da tuud iban sin biyayta' sin manga kanabihan iban hi Musa sin pasal maawn ha susūngun. ²³ Laung nila, in Almasi subay lumabay kabinsanaan iban mapatay. Malayngkan, siya in muna mabuhi' magbalik dayn ha kamatay ha supaya mapamahalayak pa manga Yahudi iban manga tau bukun bangsa Yahudi in kasabunnalan sin siya in manglalappas ha manga mānusiya' dayn ha manga karusahan nila.”

²⁴ Na, ha sa'bu hi Paul dimaraawa bihān, mīchara hi Pistus matanug, laung niya, “Kiyakangug kaw yan, Paul! Nakalandu' in pangadji' mu hangkan kaw yan narupang!”

²⁵ In sambung hi Paul, “Tuwan Gubnul, bukun aku kiyakangug. In bichara ku yan kasabunnalan.

²⁶ Kahātihan sin Tuwan Sultan Agarippi bang unu in bichara ku ini. Hangkan makatawakkal aku mamichara kaniya sabab natatantu ku sin kiyaiingan niya in manga katān piyagbichara ku yan sabab in manga yan bukun naawn ha sipuk-sipuk. ²⁷ Magkahagad ka kaw, Ampun, ha bayta' sin manga kanabihan? Tantu, kaingatan ku, magkahagad kaw!”

²⁸ Laung hi Agarippi kan Paul, “In pangannal mu maūs-ūš mu aku paagarun hinangun Almasihin?”

²⁹ In sambung hi Paul, “Sibu' da ha masamut iban ha kalugayan, in piyapangayu' ku suhud pa Tuhan bang mān

in ikaw iban sin katān nakarungug sin bichara ku adlaw ini mabiya' da isab kāku' magad na magparachaya kan Īsa, sagawa' bukun isab mapilisu biya' kāku' bībilanguan!”

³⁰ Sakali timindug na in sultan, in gubnul, hi Birnika iban sin katān duun ha paghuhukuman. ³¹ Pagguwa' nila, nagbichara sila, laung nila, “Wayruun narusa sin tau yaun amu in mapatut pamatayan atawa pangjilan kaniya.”

³² Laung hi Sultan Agarippi kan Pistus, “Bang in tau yan wala' nangayu' dumā sin parakala' niya pa Sultan ha Rūm, makajari na siya puasun.”

27

Marā na hi Paul pa Rūm

¹ Manjari pagga natantu na sin manga makapagbaya' sin subay na kami patulakun pa Italiya amu in hula' sin bangsa Rūm, magtūy nila na tiyukbal hi Paul iban sin kaibanan pilisu pa hambuuk kapitan pagngānan Juliyus. Siya in kapitan sin hangka-tumpuk sin manga sundalu amu in pagngānan Sundalu sin Sultan ha Rūm. ² Na, dayn ha Aramittu simakat na kami pa hambuuk adjung amu in sūng na tumulak pa manga dāira ha higad sin hula' Asiya. Miyagad kāmū' hi Aristarkus, tau Makidun dayn ha Tisalunika. Na, timulak na kami.

³ Pag'adlaw hambuuk dimunggu' na kami pa Sidun. Marayaw in kasuddahan hi Juliyus kan Paul. Diyūlan niya hi Paul timibaw pa manga bagay niya ha supaya siya karihilan sin manga kagunahan niya. ⁴ Pag'ubus limanjal na kami sin tulak namu'. Simusul kami ha higad sin pū' Kuprus sabab di' makasangsang in adjung ha kusug sin hangin. ⁵ Nakalabay kami dayn ha āngan sin hula' Silisiya iban Pampilya. Pag'ubus ampa kami dimatung pa dāira Mayra ha hula' Silisiya. ⁶ Pagdatung namu' mawn nakabāk in kapitan hambuuk adjung dayn ha dāira

Iskandal amu in tumulak pa Italiya. Na, piyasakat niya na kami pa taas adjung.

⁷ Bukun kami pilay adlaw ha taas adjung sabab malallay in dāgan sin adjung. Landu' tuud kami kiyahunitan. Sakali simampay da kami isab pa dāira Kinidus. Na, pagga kami di' makasangsang sin hangin, simusul na kami ha higad sin pū' Kiriti. Limabay kami dayn ha lawd ha tungud sin tandu' Salmuni. ⁸ Wala' kami limawak dayn ha higad daplakan. Landu' tuud kami kiyahunitan. Sakali dimatung na kami mawn pa hambuuk paglalawigan amu in pagtawagun Marayaw Paglawigan, amu in masuuk pa dāira Lasiya.

⁹ Na, liyugayan na ha dān in tulak namu' iban pili-gru na bang kami lumanjal sabab waktu mahangin na. Limabay na in pagpuasa.* Hangkan biyaytaan sila hi Paul, ¹⁰ laung niya, “Manga tuwan, ha kīta' ku in tulak natu' ini mapiligru. Bukun sadja manga luwan iban adjung ini in magmula sagawa' sampay baran taniyu.” ¹¹ Sagawa' wala' nagkahagad kan Paul in kapitan. Amu in kiyahagad niya in agi sin nakura' iban sin tagdapu sin adjung. ¹² Na, pagga in kiyarungguan namu' bukun marayaw paglawigan ha waktu hangin makusug, na in kamatauran mabaya' lumanjal sin tulak sampay sila nakaabut pa Pinika. Duun sila lumawig magpalabay sin hangin makusug. In Pinika ini hambuuk paglalawigan ha pū' Kiriti dapit pa barat-daya iban hilaga'.

Abutan Hinda Paul sin Hunus ha Lawd

¹³ Sakali kimū' in kusug sin hangin dayn ha sātān. Na, in pangannal sin manga tau hikalanjal nila na in

* ^{27:9} 27:9 Tahun-tahun in pagpuasa ini kumugdan ha hikahangpu' kasubangan sin bulan hikapitu amu in pagtawagun nila Tisri (Sept.-Oct.). Ampa in bulan Tisri ini amuna in tagnaan sin waktu mahangin.

napikil nila hinangun. Hangkan iyutung nila na in bahudji' ampa kami limayag simusul ha higad sin pū' Kiriti. ¹⁴ Sakali bukun malugay kiyugdan kami sin hangin makusug dayn ha pū', amu in pagtawagun hangin timul. ¹⁵ Na, kiyugdan sin hangin makusug in adjung. Na, pagga di' makasangsang sin hangin in dūngan sin adjung, sa' na kami nagpaagad ha hangin. ¹⁶ Sakali nakatapuk kami dayn ha hangin paglabay namu' dayn ha sātan sin pū'-pū' Kauda. Pag'abut namu' mawn, hiyukutan namu' in sasakatan tiyutundan sin adjung, ampa iyutung pa taas sin adjung. Landu' kami kiyahunitan nag'u-tung. ¹⁷ Naubus mān nautung in sasakatan, giyampung nila in adjung sin lubid dakula' iban piyababa' nila in layag dakula' ampa sila nagpaagad ha hangin, sabab mabuga' sila marā pa kūd ha tampal pa āngan sin Libiya. ¹⁸ Na, pagga magsusūng in kusug sin hunus, pag'adlaw hambuuk tiyagnaana nila piyaglaruk pa dagat in manga kaibanan luwan sin adjung. ¹⁹ Pag'adlaw hambuuk na isab piyaglaruk nila pa dagat in manga kapanyapan sin adjung. ²⁰ Manjari nanigidlum in paghula'. Bukun pilay adlaw in suga iban manga bituun wala' namu' kiyakitaan, lāgi' in hunus magsusūng in kusug. Na, nalawa' na in huwat-huwat namu' sin makapuas kami dayn ha kamulahan.

²¹ Na, pagga malugay na sila wala' nakakaun, timindug na hi Paul mawn pa gi'tungan nila ampa namichara. Laung niya, “Manga tuwan, bang kamu dimungug sin bichara ku kaniyu sin subay kitaniyu di' tumulak dayn ha Kiriti, di' kitaniyu mabinsana' iban malugi' biya' ha ini. ²² Na, bihaun pangayuun ku junjung kaniyu, pahuguta niyu in lawm atay niyu, karna' wayruun magmula minsan hambuuk dayn kaniyu. Amura adjung in magkangī'. ²³ Sabab, kābii piyakari kāku' sin Tuhan, amu in piyupudji ku iban tagsuku' kāku', in hambuuk

malāikat niya. ²⁴ Laung sin malāikat kāku', 'Paul, ayaw kaw mabuga! Di' da kaw maunu sabab giyanta' sin Tuhan kaymu in ikaw hukumun sin Sultan ha Rūm. Lāgi' dayn ha sabab sin dayaw sin Tuhan kaymu in katān tau iban mu ha taas sin adjung di' maunu.' ²⁵ Na, hangkan manga tuwan, pahuguta niyu in lawm atay niyu. Karna' mangandul aku pa Tuhan sin maagad tuud in kiyabayta' kāku' sin malāikat. ²⁶ Malayngkan, in adjung natu' ini hisanglad pa hambuuk pū'."

²⁷ Sakali naabut mān in hangpu' tag'upat ay-rūm, narā na kami sin hangin makusug ha gi'tungan sin Lawd Adriya. Pag'abut tunga' dūm in pangannal sin manga nagpaparagan sin adjung magsusuuk na kami pa higad ginlupaan. ²⁸ Sakali tiyungkad nila in lawm sin dagat. Pagtungkad nila, awn kawhaan ngarupa in lawm sin dagat. Pagdagan sin adjung hangkaray', tiyungkad nila na isab nagbalik. Na, awn dakuman hangpu' taglima ngarupa in lawm sin dagat. ²⁹ Na, miyuga' sila sin hisanglad in adjung pa kabatuhan. Hangkan hiyulug nila in upat sāw dayn ha bulian ampa sila nangayu' duwaa bang mān maadlaw na. ³⁰ Sakali nakapikil maguy in manga nagpaparagan sin adjung. Na, tiyuntun nila in sasakatan tundan sin adjung pa dagat. Bahasa maghulug sila sāw ha dūngan. ³¹ Sakali laung hi Paul ha kapitan iban ha manga sundalu, "Bang in manga tau nagpaparagan sin adjung yan di' dimī, na wayruun huwat-huwatun niyu kabuhi'." ³² Na, tiyastas sin manga sundalu in lubid sin tundanan ampa nila piyaanud.

³³ Pagga masuuk na lapit adlaw, liyugus sila katān hi Paul pakaunun. Laung hi Paul kanila, "Awn na hangpu' tag'upat adlaw in lugay bukun tantu in pagkaun niyu, sabab hiyahanggaw kamu sin magmula kitaniyu. ³⁴ Na, bihaun pangayuun ku kaniyu subay kamu kumaun ha su-

paya kumusug in baran niyu iban makatatas kamu. Ayaw kamu mahanggaw sabab di' da kamu maunu. Minsan hangka-sulag buhuk niyu di' da malawa'." ³⁵ Pag'ubus hi Paul nagbichara, kimawa' siya tinapay ampa siya nagsarang-sukul pa Tuhan. Ubus ampa niya sipak in tinapay kiyaun. ³⁶ Na, pagkita' nila kan Paul, gimamgam in kasusahan nila. Nagkaun na sila katān. ³⁷ In taud namu' ha taas adjung awn duwanggatus kapituwan tag'unum tau. ³⁸ Na, pag'ubus nila mān nagkaun, biyugit nila na in manga luwan kaibanan, amu in manga karut liyuluunan sin tirigu ha supaya gumaan in adjung.

Hisanglad in Adjung

³⁹ Manjari naabut mayan mahinaat, nākita' na sila pū', sagawa' di' kaingatan sin manga nagpaparagan sin adjung bang pū' unu. Pagkita' nila sin higad buhangin, napikil nila pakadtuun in adjung paragsaun. ⁴⁰ Na, biyugtu' nila na in manga sāw piyalu'dang pa dagat iban hiyubad nila in lubid ha bansan piyahaluy. Pag'ubus ampa nila sintak in layag ha supaya in adjung marā sin hangin harap pa higad buhangin. ⁴¹ Sagawa' nakarusmug in adjung pa kūd. Na, siyanglad na duun in adjung. In dūngan sin adjung di' na makahibal, ampa in bulian nasipak kaagi sin alun makusug.

⁴² Sakali napikil sin manga sundalu patayun in manga pilisu ha supaya sila di' makapaguy lumanguy pa higad buhangin. ⁴³ Sagawa' liyāng sila sin kapitan, sabab di' siya mabaya' magmula hi Paul. Gām mayan iyuldinan sin kapitan in tau katān, hisiyu-siyu in makalanguy, patugpaun na palanguyun pa higad buhangin. ⁴⁴ Ampa in kaibanan piyakawa' na digpi' atawa unu-unu na kapanyapan dayn ha adjung in kapaglanguyan nila pa higad. Na, nakaabut kami katān pa higad iban way naunu.

28

Sumampay Sila pa Pū' Malta

¹ Manjari nakasampay mayan kami pa higad buhangin, ampa namu' kiyaingatan in ngān sin pū' yaun Malta. ² Iyasip tuud kami marayaw sin manga tau purul duun. Nagbuhi' sila magtūy kāyu sabab sin haggut iban timagna' na timū' in ulan. Ubus ampa kami tiyawag piyakawn. ³ Sakali in hi Paul duun nagdurungul sin manga kahuy napūt niya. Ha sa'bu niya nagdurungul, awn hās taga lasun in gimuwa' sabab sin pasu' sin kāyu. Limibud in hās ha lima hi Paul. ⁴ Kīta' sin manga tau pū' in hās timutuntun ha lima hi Paul. Laung nila pakaniya-pakaniya, “Tantu in tau yan māmunu'. Minsan siya wala' nagmula ha dagat, bihaun maabut na in kadal niya mapatay.” ⁵ Sagawa' pīgsik hi Paul in hās pa kāyu iban wala' siya naunu. ⁶ Na, in pangannal sin manga tau humubag atawa mapatay hi Paul saruun-duun. Hangkan duun sila timagad kimita'. Pagga sila malugay na nagtagad duun iban wayruun da unu-unu mangī' kimugdan kan Paul, napinda in pikilan nila pasal hi Paul. Laung nila, “In tau ini hambuuk tuhan-tuhan!”

⁷ Manjari masuuk pa lugal kiyasangleran kāmu' awn lupa' hi Publiyus, amu in nakura' ha pū'. Kiyawa' niya kami iyayuput marayaw ha lawm sin tū adlaw. ⁸ Sakali in ama' hi Publiyus nāsakit, hīhinglaw iban nag'iintaw'-intaw'. Na, miyawn hi Paul pa bilik niya, ampa niya kiyaputan in nāsakit piyangayuan duwaa. Na, kiyaulian in nāsakit. ⁹ Na, pagga napauli' hi Paul in ama' hi Publiyus, in tau katān nāsakit ha Pū' Malta miyawn kan Paul. Na, kiyaulian sila katān. ¹⁰ Na, mataud ginisan dihil piyanghulmat kāmu' sin manga tau pū'. Iban naabut mayan in waktu sin tulak namu', piyalutuan nila kami sin manga kagunahan namu'.

In Pagtulak pa Rūm

¹¹ Manjari pagpuas sin tū bulan lugay namu' duun ha Pū' Malta, timulak na kami simakat ha hambuuk adjung dayn ha dāira Iskandal, amu in timatagad duun ha pū' nagpalabay sin hangin dakula'. In gandawari sin adjung siyakatan namu' iyuukkil sin lupa sin tuhan-tuhan nila kambal pagngānan Kastul iban Pulluk. ¹² Sakali dimunggu' kami ha Sirakus iban dimuun kami tū adlaw. ¹³ Na, dayn duun limanjal kami sin tulak namu' sampay kami dimatung pa dāira Rigiyum. Pag'adlaw hambuuk himuyup na in hangin dayn ha sātān. Hikaruwa mayan sin adlaw, dimatung na kami pa dāira Putuli'. ¹⁴ Na, duun piyaglanggal namu' in manga kataymanghuran namu' agad kan Īsa. Hiyawiran nila kami dumuun kanila hangkapitu. Na, pag'ubus ampa kami limanjal na pa Rūm. ¹⁵ Pagdungug sin manga taymanghud namu' agad kan Īsa ha Rūm sin dimatung na kami, miyāk sila mawn kāmū' pa Tabu' Appiyus iban ha Tū Kadday. Pagkita' hi Paul kanila, magsarang-sukul siya pa Tuhan iban simannyang tuud in lawm atay niya.

Dumatung na Hinda Paul pa Rūm

¹⁶ Pagdatung namu' pa Rūm, diyūlan hi Paul naghula' isa-isa niya ha bāy didtu ha guwa' sin jīl, sagawa' awn hambuuk sundalu nagjajaga kaniya.

¹⁷ Pag'ubus tū adlaw piyapagpūn hi Paul in manga nakura' Yahudi naghuhula' ha Rūm. Nakapagtipun mayan sila, laung hi Paul kanila, “Manga taymanghud, in aku ini siyaggaw sin manga pagkahi natu' Yahudi didtu ha Awrusalam (Baytal Makdis) ampa iyungsud pa lawm lima sin manga bangsa Rūm minsan da wayruun dusa ku kanila atawa nakalanggal sin sara' sin manga addat-mangaddat sin manga kamaasan natu'. ¹⁸ Pag'ubus nagsumariya

kāku', in kabayaan sin manga tau Rūm puasun aku sabab wayruun dusa kiyabaakan nila kāku' amu in mapatut pamatayan kāku'. ¹⁹ Sagawa' pagga simagga' in manga Yahudi sin kabayaan sin manga Rūm hipapuas aku, na nalugus aku nangayu' magpahukum mari pa Sultan sin bangsa Rūm. Malayngkan, bukun aku naghinang biya' ha yan bat awn hituntut ku ha manga pagkahi ku Yahudi. ²⁰ Na, hangkan dayn ha sabab yan piyakawa' ta kamu bat kitaniyu makapagbichara. Karna' in kasabunnalan niya, hangkan aku najil kiyadinahan biya' ha ini sabab sin janji' amu in hiyuhuwat-huwat iban tiyatagaran sin bangsa taniyu Israil.”

²¹ Laung nila kan Paul, “Wala' kami nakatabuk surat dayn ha hula' Yahudiya sin pasal mu. Lāgi' wayruun da isab tau pagkahi natu' Yahudi dayn didtu in miyari nagdā habal pasal mu atawa namayta' sin unu-unu mangi' pasal mu. ²² Malayngkan, mabaya' kami dumungug sin pikilan mu, sabab kiyaingatan namu' sin hawnu-hawnu na mayan hula', mangi' in bichara sin manga tau pasal sin hindu' amu in iyaagaran mu yan.”

²³ Na, nagtugun sila adlaw magkita' magbalik iban hi Paul. Pag'abut sin adlaw tugun nila, nākawn na in manga tau mataud pa bāy diyuruunan hi Paul. Na, dayn ha mahinaat sampay kiyarūman, in hi Paul magpahāti kanila sin bayta' pasal sin pamarinta sin Tuhan. Iban tiyuyuan niya pakahagarun in manga tau pasal hi Īsa. Siyabbut niya in manga bayta' kiyasulat hi Musa ha Kitab Tawrat iban ha Kitab sin manga kanabihan sin pasalan hi Īsa. ²⁴ Na, in kaibanan tau nagkahagad sin bayta' niya, sagawa' in kaibanan di' magkahagad. ²⁵ Na, naglugat-liyugati na in manga tau. Sūng mān muwi' in manga tau, laung hi Paul kanila, “Bunnal tuud in bayta' sin Rū sin Tuhan amu in

piyanaug niya mawn pa manga kamaasan niyu dayn kan
Nabi Isayas! ²⁶ Amu agi,

'Kadtu kaw mamayta' ha manga tau ini, laung mu,
"Dimurungug kamu, sagawa' di' kamu makahāti.

Imaatud kamu, sagawa' di' kamu makakita'.

²⁷ Hangkan sila biya' ha yan, sabab biya' sin giyagabunan
in pikilan nila,

iban hiyuhulat nila in taynga nila

iban pīpirung nila in mata nila.

Karna' bang bukun sila biya' ha yan,

tantu makakita' in mata nila,

makarungug in taynga nila,

makahāti in pamikil nila,

iban harapun nila na aku," laung sin Tuhan,

"ampa ku sila ampunun na." ' ' "

²⁸ Na, mahuli dayn duun, laung hi Paul, "Na, pahāti-
hun ta kamu sin in bayta' sin Tuhan pasal kalappasan
hipasampay na pa manga tau bukun bangsa Yahudi. Dun-
gugun nila in bayta' yan!"

²⁹ Pag'ubus hi Paul nagbichara ha ini nag'uwi' na in
manga tau iban naglugat-liyugati tuud sila.

³⁰ Na, awn duwa tahun hi Paul dimuun ha bāy
siyukayan niya. Iyasip niya in tau katān magkawn kaniya.

³¹ Nagnasihāt siya pasal sin pamarinta sin Tuhan iban
nanghindu' siya pasal sin Panghu' Īsa Almasi. Luhaya siya
magbichara iban wayruun limāng kaniya.

Kitab Injil (The New Testament)

Tausug: Kitab Injil (The New Testament) New Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tausug)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Feb 2021 from source files dated 2 Dec 2020

b67de408-6583-5c24-a713-3add7b39f840